

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

HAZİRAN 2001

Sayı: 37

Aylık Siyasi Dergi

FİYATI: 1.000.000 TL (KDV dahil)

ISSN: 1303-0078

EMPERYALİZMİN KRİZİ VE ENTERNASYONAL PROLETARYANIN GÖREVLERİ

**HALKLARIN ULUSLARARASI
MÜCADELE LİĞİ KURULDU
ANTI-EMPERYALİST MÜCADELEYİ
GÜÇLENDİRMEK İÇİN
ÖRGÜTLENELİM!**

UMUT YAYIMCILIK VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ

Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa Mah.
İmam Murat Sok. No:23/2
Aksaray-Fatih/İSTANBUL.
Tel: (0212) 521 34 30, 531 48 53
FAKS: (0212)621 61 33
Genel Yayın Yönetmeni: **Memik HOROZ**
Sahibi ve Yazışleri Müdürü: **Barış AÇIKEL**
Baskı: Kayhan Matbaası

ISSN. 1303-0078

email:

umutyayimcilik@superonline.com

BÜROLAR

♣ **KARTAL:** HAMAM SOK. DEMİRLİ İŞHANI NO:

57/14 KARTAL, TELEFAKS: (0216) 306 16 02

Cep:0535 820 33 96

♣ **ANKARA:** NECATİBEY CAD. NO: 66/4 MALTEPE,

TELEFAKS: (0312) 231 77 05 Cep: 0543 362 53 60

♣ **İZMİR:** GAZİOSMANPAŞA BULVARI, KOÇAŞ

İŞHANI NO: 87, DAİRE:318 KONAK, TELEFAKS:

(0232) 441 93 09 Cep:0535 310 31 84

♣ **MALATYA:** DABAKHANE MAHALLESİ,

BOZTEPE CAD., BABACAN İŞHANI NO:9

KAT:1/16 MALATYA TEL: (0422) 325 78 13

Cep: 0535 314 36 70

♣ **BURSA:** GÜMÜŞÇEKEN CAD. ERKMEN

İŞHANI, NO:7/21, HEYKEL, TEL: (0224) 224 09 98

Cep:0535 975 65 32

♣ **SAMSUN:** KALE MAH., YUSUF KEFELİ

İŞHANI, KAT: 6, NO: 9 , TEL: (0362) 435 64 57

Cep: 0535 454 22 50

♣ **TURHAL:** YAVUZ SULTAN SELİM MAH.

TANRI-VERDİ SOK. 19/15 2. NOTER YANI

TURHAL/TOKAT TEL: 0356 276 37 20

Cep: 0533 414 65 54

♣ **AVRUPA MERKEZ BÜRO:** WESELER STR 93

47169 DUISBURG-DEUTSCHLAND TEL: 0049 203

40 60 958 FAKS: 0049 203 40 60 959

Hesap Numaraları:

Sema Gül

Ziraat Bankası Aksaray Şb.

Yurtiçi hesap no: 0751 0003 0003 1868 121

Yurtdışı DM hesap no: 301009-259546

Emlak Bankası Atatürk Bulvarı Şb.

Fr. Fr. hesap no: 001 0423

Vakıfbank Valide Sultan Şb.

Avusturya Şilini hesap no: 345-4012031

PARTİZAN'DAN

Merhaba,

Uzun bir süredir üç ayda bir ve kitap formatında çıkartmaya çalıştığımız Partizan'ı bundan böyle düzenli olarak ayda bir ve yeni biçimiyle çıkartacağız.

“Teorik yayın organı” amacına uygun olarak gerek evrensel ve yerel; gerekse de tarihi ve güncel konuları işleyecek olan dergimiz; görünene değil, arkasında yatan gerçeğe dikkat çekecek, sorunları kendi iç gelişimi ve sınıf mücadelesi gerçekliğinde işleyerek çözüm yolları sunacak, böylelikle de sınıf mücadelesinin işçi sınıfı ve ezilen halklar lehine gelişmesi için üzerine düşeni yapmaya çalışacaktır.

Emperyalizmin “Küreselleşme” saldırısının beyinleri dumura uğrattığı, çöleştirdiği süreçten genel ve yaygın bir çıkış çabasının olduğu bu süreçte; emperyalizme karşı mücadele canalcı bir durum içermektedir. İdeolojik bombardımanın yıkımlarından bir çıkıştır bu. Kendiliğinden birçok tepki geliştirdiği gibi, komünist ve devrimcilerin sesine daha fazla kulak kabartıyor kitleler. Anti-emperyalist dalganın mutlaka kucaklanması gerekir. Bununla birlikte; dünya devrimi için üzerine düşüne yapacak olan Partizan; dünya devrimine hizmet için Türkiye devrimini güçlendirme ve en önemli enternasyonal dayanışmanın kendi ülkende devrim yapmak olduğu bilinciyle; Türkiye devriminin sorunlarına özel olarak eğilecek ve Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ışığını taşımaya çalışacaktır.

Başarı; ancak bilimsel ve kolektif çalışmayla kazanılacaktır...

Dostlukla....

İÇİNDEKİLER

Emperyalizmin krizi ve enternasyonal proletaryanın görevleri.....	2
Koca Kulak: Bütün ülke, bütün halk gözaltında.....	39
Başkana gizli mektup.....	44
Halkların Uluslararası Mücadele Liği'nin (İLPS) Kuruluşuna Dair Sonuç Bildirgesi.....	51
Komünist enternasyonal hareket ve K.Cihan'ın yönelimi.....	54

Emperyalizmin krizi ve enternasyonal proletaryanın görevleri

Emperyalizm, artık bu sancıları ciddi bir şekilde yaşıyor ve ölmek içinde daha fazla saldırıya giriyor, daha fazla toplumu yozlaştırmaya çalışıyor. Bu yapı kendi evrimi içinde, kendiliğinden yerini bir başka toplumsal yapıya terk edemez. Bu doğum sancılı olmak zorunda ve işçi sınıfı tarafından müdahale edilmek, yani emperyalist sistem devrimci şiddet ile yıkılmak zorundadır.

Giriş:
İdeolojiler arasında ki savaş kıyasıya sürüyor. Bundan dolayıdır ki, burjuva ideologları eski CIA ajanları hep birlikte elele vermişler, “ideolojiler öldü” diye bağırıyorlar. Burjuva cephesindeki bu uluların bir tek nedeni olabilir, o da, proletarya ile burjuvazi arasında süren kıyasıya sınıf mücadelesini, burjuvazinin lehine çevirmek. “İdeolojiler öldü” denerek, proletarya ve ezilen halkları emperyalizmin köleliğine mahkum etmek, emperyalizmin dünyayı çürütmesine ses çıkarılmasını sağlamak, emperyalist tekellerin dünyayı kana bulamasına ve sömürmesine ayak dirememek.

“İdeolojiler öldü” söyleminin kendisi, ideolojilerin ölmediğinin bir işareti olduğu

gibi, proletarya

ideolojisi olan Marksizm-Leninizm-Maoizm'e saldırmanın meşrulaştırılması, onu kitlelerin gözünde küçük düşürme ve kitleleri ideolojik olarak silahsızlandırmaya yönelik bir saldırı taktiğidir. Emperyalist burjuvazi, proletarya ve ezilen halklara, “ideolojiler öldü” demekle; “gelin bize hepten teslim

olun, direnmekten, sosyalizmden, bizi yıkmak çabasından vazgeçin” diyor. Enternasyonal proletarya ve ezilen halklar, burjuvazinin bu saldırısı karşısında ses çı-

karmadığı, MLM ile silahlanarak burjuvaziye ve onun uşaklarına karşı örgütlü bir direniş örgütlediği sürece, emperyalist burjuvazi dünyayı her geçen gün uçurumun eşiğine götürecektir. Kendi ölümüyle birlikte insanlığın ölümünü de hazırlayacaktır.

“İdeolojiler öldü” burjuva saldırıları, tek

başına gelmiyor elbette. “Yeni Dünya Düzeni”, “Küreselleşme”, “Bilgi Çağı”, “Kapitalizmin Ötesi”, “Ulus Ötesi” vb. vb. kavramlarda yoğunlaşmış burjuva ideolojileri ile proletaryanın sınıf mücadelesine ve ideolojisine karşı yoğun bir saldırıya geçtiler.

Emperyalist burjuva ideolojilerinin bu saldırıları karşısında, proletarya ve ezilen halklar cephesinde gibi gözükken, esasta emperyalizmin azgınca saldırısı karşısında ezilen, ama ona karşı proletarya gibi net tavır koymayıp sınıfsal niteliği gereği ezilip büzülen, emperyalizme, “lütfen biraz reform” diye çağrıda bulunan küçük burjuva aydın ve oportünistleri ise, yukarıda sıraladığımız emperyalist burjuva ideologlarına ait olan ideolojik-siyasal kavramları biraz daha yumuşatarak: “Güney-Kuzey Çelişmesi”, “Birinci-Üçüncü Dünya”, “Birinci-Üçüncü-Dördüncü Dünya Çatışması”, “Merkez-Çevre Çatışması”, “Gelişmiş-Gelişmekte Olan Ülkeler Çatışması” vb. vb. adlar ileri sürerek, sınıf çatışması gerçeğini, sınıf gerçeğini gizleyebilmek için ne kadar içi boş kavram varsa, ne kadar sınıf çatışmasını yansıtmayacak, anımsatmayacak kavram varsa, hepsini kullanmak için birbirleriyle adeta yarış ediyorlar.

Çünkü; sınıflardan, sınıf mücadelesinden söz etmek, ateşten gömlek giymek gibi bir şeydir. Çünkü; **toplumları ileri taşıyan, eskiyen toplumu yıkıp, yeni toplumu eskinin yerine getiren sınıf mücadeleleridir.** İşçi sınıfının sı-

nıf mücadelesinden en çok korkan emperyalist burjuvazinin kendisidir. Ama, oportünist ve revizyonistlerde bir o kadar korkmaktadır. Oportünistler sınıflardan söz etselerde, sınıfların barış içinde yaşamasını öğütlerler. Yani, proletarya ve emekçilerden, kendilerini ezen, sömüren, her türlü siyasal-sosyal haklarını ellerinden alan burjuvazi ile barış içinde bir arada yaşama- larının istiyorlar.

Emperyalist burjuvazi ve onun ideologlarıyla beraber, biraz halktan yana gibi gözükken oportünistler, Lenin’in doğru olarak saptadığı ve tahlil ettiği “Emperyalizm ve proleter devrimler çağı” sınıfsal saptamasının içeriğini boşaltarak proletarya devrimlerinin artık “öldüğünü” söylüyorlar. Burjuvazi de söylemiyor mu: “sosyalizm öldü, yaşasın kapitalizm”

İşte, emperyalist burjuvazinin amacı da bu. Proletarya devrimleri çağının kapandığını herkese kabul ettirmek. Gereğesi de var. “Bir kere denendi, başarıya ulaşamadı ve sonu hüsrarla bitti.” Uluslararası oportünizmin, revizyonizmin söylediği de bu değil mi? “Bir kere denendi, yaşamadı, demek ki yanlışmış.” Emperyalist burjuvazinin, proletarya devrimlerinin yenilmesini kendi ideolojisinin güçlülüğünü göstermesi için kullanması doğal, ama işçi sınıfından yana (!) olan oportünistlerin bunu kullanması, proletarya ideolojisine karşı, emperyalist burjuvazi ile aynı cephede yer alması onun sınıfsal tutarsızlığının bir sonucudur.

Proletarya devrimlerinin yenilmesi, onun tarihi olarak yanlışlığından ya da MLM ideolojinin yanlışlığından öte bir şeydir. Burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf mücadelesindeki dengelerin, proleter devrimler aleyhine olmasının yanında, eski toplumun bağrından çıkan yeni toplumun nüvelerinin, eski toplumun savunucuları ile sürdürdükleri mücadelede birkaç hamle ile yeniyi kuramayacakları ve ek-siyi bütünüyle yıkamayacaklarının, bunun birçok yenilgiler sonucu başarıya ulaşabileceğinin bir göstergesidir.

Burjuvazi, feodalizme karşı mücadelesinde bir çok yenilgi almış ve birkaç yüzyıl sonra iktidarı feodalizmden almıştır. Proletaryanın savaşımı yaklaşık yüzyıllık bir mücadelenin ürünüdür denebilir. Kapitalizm feodalizme karşı mücadele ederken, onun özel mülkiyetçi ve sömürücü yanına karşı mücadele etmedi, ama, proletarya, sadece kapitalizme karşı bir mücadele değil, tüm sınıflı toplumların kalıntılarına karşı, sınıflı toplumun kendisine karşı mücadele ediyor ve onun yerine sınıfsız toplumu koyma mücadelesi veriyor. Bu tarihsel yönelim, kısa süreli bir mücadelenin ürünü olamaz elbette. İşte proletaryanın burjuvaziye karşı verdiği mücadelenin en zor yanlarından ve uzun süreci kapsamasına neden olan temel olgulardan birisi ve hatta esası budur.

Emperyalist burjuvazinin proletaryanın ideolojisini kartartma ve bulanıklaştırma çabaları, sınıflar varolduğu sürece devam edecek. Proletarya-

nın ideolojisini bulanıklaştırmasına koşut olarak, kendi yaşamını da uzatacaktır. Varlığını sürdürmesi, gelinen koşullarda buna direkt bağlıdır. Bu görülmediği sürece, proletaryanın burjuvaziye karşı savaşımında başarı şansı fazla olmayacaktır. Burjuvazinin oportünizmi ideolojik olarak beslemesindeki nedenlerden birisi budur. Enternasyonal proletarya bunu bilince çıkartmak ve burjuvazinin işçi sınıfı içindeki ideolojik ajanı olan uluslararası oportünizme karşı kesintisiz ve kararlı bir mücadele yürütmek zorundadır.

Yukarıda kısaca sıraladığımız kavramların, içi boş olmayıp, burjuvazi ve oportünizm tarafından bilinçli olarak proletaryanın ideolojisine karşı açılmış bir savaşımıdır. Bu da, biz MLM'lere önemli görevler yüklemektedir. Bu nedenle, son yıllarda emperyalizmin yönelimine ilişkin ortaya sürülen burjuva teorilerine karşı proletaryanın net tavrını ortaya koymak durumundayız. Burjuvazi, enternasyonal proletaryanın dağınkılığından, Uluslararası Komünist Hareketin (UKH) içinde bulunduğu kaostan ve proletarya devrimlerinin kaybedilmesinin yarattığı moral çöküntüsünü, ideolojik yenilgiye dönüştürme çabasıdır. Ve özellikle de, Rus Sosyal Emperyalizmi'nin çöküntüsünü, proletaryanın yenilgisi ve çöküntüsü olarak kullanmayı, proletarya ve ezilen halkların aleyhine önemli ölçüde başardı. Bunun nedenlerinin tartışmasını daha ileride ele alacağız.

Emperyalist burjuvazi, pro-

letarya devrimlerinin yenilgisini ve UKH'in içinde bulunduğu ideolojik kaostan yararlanarak, adeta köpeksiz köyde değnek-siz dolaşmaya başladı. Bu ide-

olojik saldırıya karşı, MLM'ler daha güçlü ideolojik saldırılarda bulunmak zorundadır. Elbette, ideolojik saldırılar tek başına yetmemekte, ideolojik-siyasal saldırıyı pratik saldırı ile, yani, proletaryanın devrim mücadelesini yükseltme saldırısı ile bütünleştirmek zorundayız. Tek başına teorik saldırı, emperyalist burjuvazi ve onun işçi sınıfı içindeki kolu oportünizmi geriletmeye ve de yenilgiye götürmez. MLM kitlelerde maddi bir güce dönüştürülmelidir.

EMPERYALİST SERMAYENİN ULUSLARARASI LAŞMASI

“Burjuvazi, üretim araçlarında ve bu yolla üretim ilişkilerinde ve bunlarla tüm toplumsal ilişkilerde, sürekli devrim yapmadıkça varlığını sürdürülemez. Üretimin sürekli yenilenmesi, tüm toplumsal koşulların kesintisiz bozulması, sürekli belirsizlik ve tedirginlik, burjuvazi çağını önceliklerden ayırır...”

rekli büyüyen pazar bulma gereği burjuvaziyi bütün dünyaya yayar. O her yerde yuva kurmalı, her yere yerleşmeli ve her yer ile ilişki kurmalıdır. Burjuvazi üretim araçlarının hızlı gelişimiyle, iletişim araçlarının yarattığı olağanüstü kolaylıklarla en barbar olanlarda dahil tüm ulusları uygarlığa katar. Ürettiklerinin düşük fiyatı ağır top gibi Çin Sedlerini yıkar. Yabancıardan en çok nefret eden barbarlarında teslim olmasını sağlar. Bütün ulusları yok olma sancularıyla kapitalist üretim biçimini benimsemek zorunda bırakır; onları uygarlığı benimsemeye, yani burjuva olmaya zorlar. Tek sözcükle, o kendisi gibi görünecek bir dünya yaratır” (1)

Bundan 150 yıl önce Komünist Manifeston'un söyledikleri, kapitalizmin kendisinin kaçınılmaz olarak uluslararası bir sistem yaratacağı ve her şeyi “kendine benzeteceği” gerçeği, günümüzde emperyalizmin vardığı noktanın

Marksistler açısından olağanüstü bir şey olmadığını ortaya koyması açısından önemlidir. Çünkü; Marksistler, daha 150 yıl önce, kapitalizmin genel eğilimini net olarak belirlemiştir. Kapitalizmin en üst aşaması olan emperyalizmin bu eğilimi daha da güçlendirmesi ve hızlandırması ise kaçınılmaz bir olgu olarak karşımıza çıkıyor. Sermayenin uluslararasılaşması ise, emperyalizm ile daha belirgin bir hal almıştır. Kapitalist sermayenin emperyalizm ile birlikte bu noktaya gelmesi, dünya kapitalist ekonomisini kendine bağlaması, ve bu ekonomiye bütünüyle kendisinin yön vermesi, emperyalizmin en son noktası olarak da karşımıza çıkmasının bir başka gerçeğidir. Emperyalist sermaye, geldiği noktaya kadar gelebilmiş, bundan sonra ise her geçen gün daha hızlı bir şekilde çürümeye gitmektedir.

Lenin'in belirttiği gibi, **emperyalizm, mali sermaye olarak kapitalizmin asalak ve çürüyen bir üst aşamasıdır.** Emperyalist sistemin son yüzyıllık tarihi gelişimi de bu gerçeği doğrulamış ve gelinen aşamada emperyalizm çürümüşlüğüünün ve asalaklığının son noktasına gelmiştir.

Biz burada kapitalizmin nasıl emperyalizme dönüştüğünü irdelemeyeceğiz. Bunlar başta Lenin tarafından doğru bir şekilde ortaya konmuş ve emperyalizmin kapitalizmin en yüksek biçimi ve son aşaması olduğunu, asalak ve çürüyen kapitalizm olduğunu Marksist bir bakış açısıyla ele almıştır. Lenin'in emperya-

lizm teorisi eskimemiş, tersine son gelişmeler Lenin'i daha da doğrulamıştır. Bazı burjuva ideologları ve oportünizm, Lenin zamanında oluşu gibi günümüzde de emperyalizmin temel özelliği olan, yağma sömürü ve bunalım karakterini gizleyebilmek için çeşitli "teoriler" ileri sürerek, emperyalizmin Leninist tahlilini çarpıtmaya çalışıyorlar. Bu, onların kaçınılmaz görevleri. Oportünizmin temel özelliği de bu değil mi? Onun varlık koşulu emperyalizmin varlık koşulundan ayrı ele alınamaz.

Lenin, oportünizmin maddi temellerini şöyle sıralıyor: *"Yaşam tarzlarıyla, ücretleriyle, dünya görüşlerinin bütünü tabiriyle tamamen küçük burjuva olan bu burjuvalaştırılmış işçi tabakası veya 'işçi aristokrasisi', 2. Enternasyonal'in başlıca desteği ve günümüzde burjuvazinin başlıca (askeri değil) toplumsal desteğidir. Çünkü; bunlar, işçi sınıfı hareketi içinde burjuvazinin gerçek ajanları, kapitalist sınıfın işçiler arasındaki uşakları, reformizmin ve şovenizmin gerçek taşıyıcılarıdır."* (2)

Elbette, oportünist ve revizyonistler Marksizm-Leninizm-Maoizmin en temel özelliklerini çarpıtacaklar, ilkelerinin içini boşaltacaklar ve onu burjuvaziye zarar veremeyecek teorik akademik bir formasyon haline getireceklerdir. İşte, emperyalizm tartışmalarında da bu rollerini en iyi şekilde yerine getirmeye çalışıyorlar.

Emperyalizm, kapitalizmin son aşaması ve **"proletaryanın toplumsal devriminin**

eşiğidir" derken Lenin, bunu emperyalizmin ekonomik yapısından ve bu ekonominin aldığı boyut ve onun iç çelişkilerinin kaçınılmaz olarak onu yıkıma götüreceğinden hareketle ortaya koymuştur.

Dünya ekonomisinin bir avuç tekelin elinde toplanması, **üretimin devasa boyutlara varması, buna karşın üretkenlerin ve diğer emekçilerin açlık içinde yaşamaları, üretilenin tüketilememesi ve azami kar uğruna her şeyin tahrip edilmesi, üretici güçler ile üretim ilişkilerini elinde bulunduran sınıf arasındaki çelişmelerin daha da keskinleştirici rol oynaması,** emperyalizmin temel özelliklerinden biridir. Üretimin devasa toplumsallaşması ama buna uygun üretim ilişkilerinin geliştirilmemesi, toplumsal devrimlere yol açmaktan başka bir yere gidemez. Bu, her hangi bir devrim değil, Lenin'inde deyimiyle, 'son sınıf savaşımı' olan proletarya devrimlerine yol açmaktan başka bir çözüm yolu da yoktur.

Emperyalist ekonominin uluslararasılaşması yeni bir olgu değil, kapitalizmin emperyalizm aşamasına dönüşmesi, bu olgunun sonucudur. Emperyalizmin bu özelliği, şimdi "küreselleşme" adı altında yeni bir şey, emperyalizmin 'yeni kazandığı öz' gibi lanse edilmesi, büyük bir sahtekarlık olarak adlandırılmak zorundadır. Hele hele bunu emperyalist burjuvaziden çok, oportünizm yapıyorsa ve bunu emperyalizmin "yeni özü" olarak piyasaya sürmeye çalış-

şıyorsa, bu en aşâğılık burjuva yaltakçılığında başka bir şey olamaz.

Olan şudur: Emperyalizm tek tek ulusal ekonomileri tek bir dünya ekonomisi ve emperyalist ekonominin kopmaz birer halkası haline getirmesi ile sermayenin uluslararasılaşması çoktan sağlanmış oluyor. Çok Uluslu Tekeller (ÇUT)'in ortaya çıkışı ve yaygınlaşması, bu ekonomik sitemin gelişiminin doğal bir sonucudur. Dünya kapitalist ekonomisinin emperyalist dünya ekonomisi haline dönüşmesi, sanayi sermayesinin banka sermayesi ile birleşimi ve mali sermayesi haline gelmesiyle birlikte, ulusal sermayeler uluslararası mali sermaye haline gelmiştir. Emperyalist tekeller arası pazar hegemonyası için mücadelelenin keskinleşmesi, onları kaçınılmaz olarak, "ulusal" mali sermaye kabuklarını yıkmaya ve diğer uluslardan emperyalist tekeller ile birleşmeye zorladı. Uluslararası üretim ve iş bölümü de bunu tekellere dayatır. Tabi ki, bunların ekono-

mik temelinde, daha fazla azami kar ve hegemonya vardır.

Emperyalizm öncesi kapitalizm olarak adlandırılan serbest rekabetçi dönemin kapitalizminin sınırı 1880'e dayanmaktadır. Bundan sonra kapitalizmin daha ileri bir aşamasını ortaya çıkaracak koşullar hızla oluştu. Dev büyük tekel-lerin yanında uluslararası tekel-lerde ortaya çıktı. Daha 1884 yılında, İngiliz, Alman, Belçika ortaklığı Ray isimli çelik tekelini, daha bir çokları izledi. Yine bu sözü edilen tekele, 1904'de Fransa, 1910'da ise ABD, Avusturya, İspanya'da ortak olmuştur. İngiliz-Hollanda ortaklığı Shell'in uzun yıllardır önce birleşerek bugüne kadar gelen ve halen en büyük çok uluslu tekel-lerden biri olma özelliğini koruması çok uluslu tekel-lerin yeni ortaya çıkmadığının bir göstergesidir.

Sermayenin uluslararasılaşması olgusu da yeni bir olay olmayıp, emperyalizm ile yaşıttır. Kapitalist sermayenin uluslararasılaşması, kapitaliz-

min emperyalizm aşamasının bir sonucudur. Bu, emperyalizmin temel özelliklerinden biri ve bugün dünyanın emperyalist tekel-leri tarafından paylaşıldığından söz ediliyorsa, paylaşılmayan bir tek yerin kalmadığından söz ediliyorsa, hala emperyalist sermayenin yeni uluslararasılaşması gibi bir teorik tartışmaya girmek, emperyalizmin gerçek yüzünü gizlemek olduğu gibi, emperyalizmin bugüne kadar ortaya koyduğu siyaseti, emperyalist savaşları, dünyayı kana bula-masını, yarı-sömürgeleri ilğine kadar sömürmesini vb. bugünkü emperyalist tekel-lerin izlediği siyasetten ya da onu yapısından ayırmak gibi bir aptallığa düşülür.

"Kapitalistlerin tekelci birlikleri -karteller, sendikalar ve tröstler-, ilgili ülkenin üretimini az çok tamamen ele geçirerek iç pazarı aralarında paylaşır. Fakat kapitalizmde iç pazar ayrılmaz biçimde dış pazara bağlıdır. Kapitalizm çoktan dünya pazarını kurmuştur. Ve sermaye ihracı arttığı ve en büyük tekel birliklerinin yabancı ülkeler ve sömürgelerle ilişkileri ve 'nüfuz bölgeleri' genişlediği ölçüde 'doğal olarak' aralarında dünya ölçüsünde daha çok anlaşma yapılması, uluslararası kartellerin oluşması gündeme geldi." (3)

Lenin'inde belirttiği gibi, kapitalizm çoktan bir dünya pazarı haline gelmiştir. Tersini düşünmek,

kapitalizmin karakterini, onun özünü ve işleyişini anlamak ya da bilinçli olarak çarpıtmak anlamına gelir.

Daha 1897 yılında, Lenin'in aktardığına göre (bak. Lenin, Emperyalizm) sadece Almanya'nın içinde bulunduğu uluslararası tekellerin sayısı 40 iken bu sayı 1910 yılında 100'ü buluyor. Çok uluslu tekellerin varlığı, emperyalistlerin dünyayı kendi aralarında bölüşmesinin bir ürünüdür. Buna karşın, birleşen tekellerin yani, çok uluslu tekellerin kendi aralarındaki çelişki ortadan kalkmış mıdır? Hayır! Tekeller arasındaki paylaşım mücadelesinde çelişmenin kalkması, kapitalizmin eşitsiz gelişim ve azami kar yasasına terstir. Dünyayı tek bir tekel dahi eline geçirdiği varsayılsa bile, yine o, kendi içinde bölünmek ve elde edilen karın paylaşılması yüzünden çatışmak durumundadır.

Çok uluslu tekellerin varlığı, 1. ve 2. Emperyalist Paylaşım Savaşları'nın çıkmasını engelleyemedi. Günümüzde çok uluslu tekellerin daha da yaygınlık kazanması yeni paylaşım savaşlarının çıkmasını önleyecek mi? Bu soruya hemen yanıt verelim. Hayır!

İç pazarı ele geçiren aynı ulustan tekeller arasındaki mücadele, kıyasıya bir mücadeledir. Büyük tekeller, küçük tekelleri birer birer yutmuştur. Bunun bugünde örneğini görüyoruz. Aynı ulustan burjuvazinin kendi arasındaki çatışma-dış pazarı saymasak bile- iç pazara hakim olma savaşımıdır. Bu çatışmanın politik arenadaki görüntüsü, burjuva

partilerinin parlamentosudur. Emperyalist ülkelerde bu olduğu gibi, yarı-sömürgelerde de aynısıdır. Sömürüden kim daha çok pay alma olayının dışı yansımasıdır.

Emperyalist sermayenin "dini imanı ve de ulusu yok" derken, onun için öne çıkan kar olayıdır. Karının yükseltmek için her yolu dener. Bu yolun içinde, savaş, barış, satın alma, her türlü hileye başvurma, tehdit etme, rüşvet verme vs. vs.bulunur. Ve emperyalist sermaye, karakteri gereği her şeye hükmetme, her şeyi kendi denetimine alma dürtüsü içindedir. Bunun içinde, dünya pazarını ele geçirme savaşımını, dünyaya tek başına hükmetme karakterini kaybetmez. Bunu kaybettiği anda emperyalizm emperyalizm olmaktan çıkar.

Günümüzde ise, dünyada yaklaşık 39-40 bin arası çok uluslu tekellerin olduğu varsayılıyor. Ve bu çok uluslu tekellerin milliyetinin ya da ulusal kimliğinin olmadığını söylemek, bunları tanımamaktır. Bugün çok uluslu tekellerin hemen hemen hepsi emperyalist ülkelere aittir. Ve merkezleri emperyalist ülkelere aittir. En büyük 200 çok uluslu tekelin %60'ı Japon, %53'ü ABD, %23'ü Alman, %19'u Fransız, %11'i İngiliz, %8'i İsviçre, %6'sı Güney Kore (4)

Burjuva ideologları ve revizyonistler, ÇUT'lerin yaygınlaşmasını, emperyalizmin "ulus-ötesi" bir aşamaya ulaşması olarak ele alıyorlar. Yani, emperyalizmin ulusları ortadan kaldırma eğilimi içinde olduğu, artık sınırların kalka-

cağı, devletlerin kalkacağı şeklinde bir emperyalist demagojiyi dilden dile dolaştırarak, ezilen halkların ve enternasyonal proletaryanın emperyalizme karşı mücadele bilincini köreltme gayreti içindedir. Yukarıda verdiğimiz rakamlar bile, ÇUT'lerin kimlere ait olduğunu gösterir. Bu kısa matematiksel örnek bile, "ulus-ötesi" saçmalığını ortaya koymaya yeter.

Çok uluslu tekellerin ilk on büyük arasındakinin 5'i Japonya'ya, 4'ü ABD'ye, biri Hollanda-İngiliz ortaklığına (Shell) aittir. Yine, dünyada en büyük bin ÇUT'in 284'ü ABD'ye, 116'sı Japonya'ya, 115'i İngiltere'ye, 51'i Fransa'ya, 46'sı ise Almanya'ya aittir. (5)

Bütün bunlarda gösteriyor ki, ÇUT'lerin ulusal kimlikleri belli ve istisnasız hepsi de emperyalist ülkelere aittir.

Emperyalizmin bu gelişimi hiç kuşkusuz Marksistler açısından yadırgayıcı gelişmeler değildir. Lenin, daha 1916 yılında emperyalizmi tahlil ederken, emperyalist ÇUT'lerin bu gelişimini saptamıştı. Dünya zenginliğinin bir avuç emperyalist tekelin elinde toplanması, yarı-sömürge halklarının her geçen gün yoksullaşma ve açlık ile içiçe yaşamasının yanında, büyük işsizler ordusu yaratma pahasına olmaktadır. Bu da, emperyalizmin içeriğine uymayan bir "kabuğa" sahip olması, yani çürümesi o denli ilerledi ki, bu kabuğun kaçınılmaz olarak kırılması ve emperyalizmin tarihin çöplüğüne atılmasının zamanının çoktan geldiğini göster-

mektedir.

Uluslararası mali sermayenin ÇUT'lerde yoğunlaşmasına ilişkin birkaç istatistik daha verelim:

Dünya da en büyük 210 ÇUT'u Dünya Gayri Safi Hasılası (DGSH)'nin %31,2'sini gerçekleştiriyor. Buna karşın istihdam ettikleri işgücü, dünya işgücünün %1'inin altındadır. Ve bu en büyük 200 ÇUT'un toplam yıllık karı ise 251 milyar dolardır. (6)

Dün olduğu gibi bugünde bir avuç emperyalist ÇUT'in dünyanın gelirini ellerinde tutmaları, dünyaya hakim olmaları ve bunlara daha fazla sahip olmak için birbirleriyle dalaşmaları vardır. Fakat bu dalaşma, tekellerin birbirleriyle anlaşmalarını dışlamıyor. Tersine, kriz ve rekabet, tekelin birbirleriyle birleşmesini ve daha çok anlaşmalarını dayatıyor.

1909 yılında ünlü Alman sanayici Walter Rathenau'nun bir sözünü, bugün daha da geçerli olduğu için buraya aktaralım:

"... hepsi birbirini tanıyan üçyüz adam Avrupa'nın kaderini elinde tutuyor ve aralarında anlaşarak ardıklarını da tayin ediyorlar." (7)

"Küreselleşme" demagojisi altında, emperyalist tekellerin, yarı-sömürge ülkelere daha çok yatırım yaptığı ve bu ülkeleri geliştirdiği yalanını yayarak, emperyalizmin yayılmacılığını ve hakimiyetini gizlemeye yetmez. Ve her geçen gün sermaye belli sayıda ki tekellerin elinde toplanmaktadır. Bu bir avuç emperyalist tekelin, dünyanın zenginliğini

elinde tuttuğunu, ezilen halkların ise daha da yoksullaştığını gösterir. Bu, emperyalizmin dünyanın refahını arttırdığını değil, yoksulluğu ve çelişmeleri daha da keskinleştirdiğini ortaya koyar.

İşte bir örnek daha: Japonya'nın 1988 sonlarına gelindiğinde ABD'deki yatırım tutarı, 450 milyar dolar. Bu rakam, ABD'nin o zamanki Gayri Safi Ulusal Üretimi (GSUÜ)'nin 1.7'sine denk. Japonya'nın 1989 başında toplam dış yatırım, değeri ise 1,5 trilyon dolar olduğu göz önünde bulundurulsa Japonya'nın ABD'deki yatırımın büyüklüğü kendiliğinden ortaya çıkar. (8)

Emperyalist ülkeler tek tek incelendiğinde, en büyük dış yatırımları birbirlerine yaptıkları görülecektir. Yatırımların yanında dış alım ve dış satım toplamı içinde yine en büyük pay, yarı-sömürgelerin değil, emperyalist ülkelerindir. Şöyle bir rakamsal gerçek, emperyalist ülkelerin neden birbirleri ile daha çok ekonomik ilişkiler içinde olduğunu göstermesi açısından önemlidir:

1995 Dünya Gayri Safi Üretimi 27 trilyon 657 milyar dolardır. G7 denen emperyalist ülkelerin GSÜ ise aynı yıl için 18 trilyon 524 milyar dolardır. Asya ülkelerinin (Japonya hariç) GSÜ 2 trilyon 424 milyar dolar, Afrika ülkelerin ise 389 milyar dolar. (9)

Dünya ticaretinin esası, özellikle sermayenin ve üretimin yoğunlaştığı alanlarda olmaktadır. ÇUT'ler yine birbirleriyle sıkı işbirliği içinde olmaları, sermayenin azami kar

hırsından kaynaklanıyor. Sanaayinin gelişmediği, mali sermayenin yoğun olmadığı ve portföy (borsa, tahvil, senet vb.) işlemlerinin yoğun olmadığı alanlarda mali sermayenin yoğunlaşması düşünülemez. Mali sermaye, mali sermayenin yoğun olduğu alanlarda yoğunlaşır. ÇUT'lerin yüklü miktarda en gelişmiş teknolojik yatırım ve yoğun mali sermaye aktarımları yapılmaları, emperyalist ekonomik sistemin işleyişine terstir. Emperyalist ülkelerin ileri teknoloji ile üretim alanları, yine emperyalist ülkelerdir, emek yoğun üretime yönelik yatırımlar ise, giderek yarı-sömürgelere kayıyor. Ancak, bütün bunlara karşın, yarı-sömürge ülkelere sermaye akışı olmadığı anlamına gelmediği gibi, borçlandırma amaçlı sermaye akışı artarak sürmektedir.

Çok uluslu emperyalist tekelere birleşmeye iten nedenleri ve nasıl birleştiklerini de ortaya koymakta yarar var.

ÇUT'lerin birleşmesi, büyük tekelin küçüğü yutması şeklinde olmasının yanında bir çok ÇUT ise, sahip oldukları sermaye ve üretimlerinin belli bir bölümünü birleştirerek, rakiplerine karşı daha güçlü konuma gelme ve pazardan daha fazla pay almayı hesaplıyorlar. Ve birleşmeler, bir tekelin diğerini yutması şeklinde olduğu gibi, %50 oranında sermaye birleşimine de gidebiliyorlar.

Bu birleşme olayı ayrı ulusa mensup her iki tekel, hem kendi ülkesinin iç pazarında hem de dış pazarlarındaki rakiplerine karşı güçlenme ope-

rasyonlarıdır. Değişik ülkelere ait emperyalist tekellerin birleşmesi, emperyalist tekellerin karakterine ters değil, tersine, sömürü ve egemenlik pazarında daha fazla söz sahibi olmak için, artan ölçüde gücünü arttırmaya çalışmasıdır. Bu ise, sermayelerin birleşmesini kaçınılmaz olarak dayatır.

Emperyalist tekelleri birleşmeye ve rakiplerine karşı çeşitli anlaşmalara iten nedenlerin başında; sömürü pazarından daha fazla pay alabilmek ve egemenlik alanında rakiplere karşı daha güçlü olabilmek vardır. Bunlara erişmenin yolu, sermayenin gücü ile ölçülür. Bu nedenle de rakiplere karşı mali sermayeyi güçlendirmenin her yolu ve yöntemi denir. Emperyalist tekeller, rakiplerine karşı güçlenme ve tam egemenliği sağlamak için, birleşmede “ulus” seçiminden önce, kendini diğer rakiplere karşı güçlendirecek sermayeye sahip tekeller ilgilendirir.

Bir tekel belirli bir süre bir başka tekel ile diğer tekellere karşı işbirliğine girerken bir başka zaman başka bir tekel ile işbirliğine girer ve bugün “dost” olduğu tekeli, yarın düşman olarak karşısına almaktan çekinmez. Aynı zamanda bu birleşmelerin nedenleri içinde tekellerin içine girdikleri krizi; birleşerek sermayelerini büyütüp atlatma da vardır. Emperyalist tekeller arasındaki çelişkinin keskinleşmesinin sonucu birleşmeler çelişkileri keskinleştirici bir rol de oynar. Son günlerdeki birleşmeleri hızlandıran olguların başında bunlar gelmektedir. Buna ek olarak, bir-

leşme ile beraber binlerce denebileceğ işçinin işten atılmasını da beraberinde getiriyor. Emperyalist tekeller birleşerek, böylece, çok yönlü bir kazanım elde ediyorlar.

ÇUT’lerin birleşiminde spekülatif karın yükseltilmesi amacı öne çıkar. Örneğin en son Daimler-Benz ile Chrysler’in birleşmesi (10) ile, bu iki şirketin hisse senetlerinin değeri %25 yükselme kaydetmiştir. Ve bu iki ÇUT’in birleşmesi, rakiplerine karşı, özellikle de General Motor ve Japon otomobil tekelleri karşısında büyük bir rakip olarak ortaya çıkmasını sağlamıştır. Burada görülmesi gereken nokta, tekellerin üretime yönelik sermayeyi yükseltme yerine, sermayenin spekülatif büyümesini öne aldıklarıdır.

Burada tartışılması gereken, emperyalist sermayenin uluslararasılaşmasının yeni bir olay olmadığı ve emperyalist tekellerin birleşmesinin, o tekellerin ulusal kimliklerini ortadan kaldırmadığı gibi, emperyalizmin ulusları, devletleri ortadan kaldırma eğilimi taşıdığı yanlış ve burjuvazinin kitleleri emperyalizmin gerçek yüzünü gizlemeye yönelik bir

Emperyalist tekelleri birleşmeye ve rakiplerine karşı çeşitli anlaşmalara iten nedenlerin başında; sömürü pazarından daha fazla pay alabilmek ve egemenlik alanında rakiplere karşı daha güçlü olabilmek vardır. Bunlara erişmenin yolu, sermayenin gücü ile ölçülür.

propaganda olduğudur.

Emperyalist sermayenin uluslararasılaşmasıyla, emperyalistler arasındaki çelişmenin yumuşadığı ve bunun yeni bir emperyalist savaşa yol açmayacağı ve emperyalizmin son geldiği aşamadan dolayı “ulus-devlet” olgusunu da ortadan kaldırma eğilimini güçlendirdiği ileri sürülüyor. Bu vb. “yeni saptamaların” emperyalizmin bugünkü gerçeği ile ilgisi nedir? Bunları sırasıyla ele alıp kısacada olsa irdelemekte yarar var.

EMPERYALİST SERMAYENİN YOĞUNLAŞMASI ÇELİŞKİLERİ KESKİNLEŞTİRİR

Emperyalist sermayenin küreselleşmesiyle birlikte, emperyalistler arasındaki çelişmenin de yumuşadığı ve emperyalizmin geldiği aşamada, yani “küreselleşmesiyle” artık emperyalistler arası çelişmenin savaş tehlikesini içermediği, başka bir deyişle, Kautsky’nin 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı arifesinde “ultra-emperyalizm” dediği olgunun günümüz emperyalizmi için daha da geçerli olduğu savunuluyor. Ve bunun propagandasını “küreselleşme” adı altında emperyalist ideologlar ve revizyonistler yapıyor.

Birincisi, ÇUT’lerin varlığı ve giderek bunları çoğalması ya da dünya emperyalist sermayenin çok az sayıda ÇUT’in elinde toplanması, emperyalist tekellerin dünyayı barış içinde sömürecekleri ve aralarındaki çelişmeleri savaşa baş vurmadan çözecekleri anlamına gelmiyor. Bu tartışma ve “emperyalizmin barışçılı-

ğı” anlayışı yeni değil, emperyalizmin ortaya çıkışıyla birlikte bu sorun, sınıf mücadelesi açısından oportünizm ile Marksizm arasında kıyasıya tartışılan önemli bir sorun olarak süregelmektedir. Oportünizm, emperyalizme ilerencilik rolü yüklemiş ve emperyalizmin sınıf çelişmelerini keskinleştirmedini iddia ederken, Marksizm oportünizmin iddialarını eleştirmiş ve mahkum etmiştir. Emperyalizmin tarihi ise, oportünizmi değil Marksizmi doğrulamıştır.

“Bazı burjuva yazarlar (bunların safına, örneğin 1909’deki Marksist zihniyetine tamamen ihanet etmiş bulunan K. Kautsky de katılmıştır), sermayenin uluslararasılaşmasının en çarpıcı ifade biçimlerinden biri olarak uluslararası kartellerin (tekellerin bn.) kapitalist rejim altında, halklar arasında barışın korunması umudunu doğurduğunu ifade ediyorlar. Bu görüş teorik olarak tamamen saçma, pratik olarak da sofizm, en kötü oportünizmi savunmanın alçakça bir yöntemidir.” (11)

Lenin’in ortaya koyduğu bu çözümleme, bugün tartışılan ve emperyalizmin esas özünden farklı “yeni” şeyler yüklenen anlayışların dünden kalma olduğunu gösteriyor. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, emperyalizme her zaman ilerencilik atfedenlerin eksik olmayacağı açıktır. Bunu, emperyalist ideologların yapmasından doğal bir şey yok, ancak “Marksizm” adına Marksizmi çarpıtanlara da Lenin’in “namussuz” demesinden başka da bir şey söylenmez. Onlar bunu

fazlasıyla hak ediyorlar.

2. Emperyalist Paylaşım Savaşımı’yla birlikte ABD emperyalizminin öne çıkması, yoğun sermaye birikimini diğer emperyalist ülkelere ve yarı-sömürgelere aktarmasıyla, emperyalist ülkelerde hızlı bir canlanma oldu. Emperyalizm bunalımını 2. Paylaşım Savaşımı’yla atlattı. Ancak, sosyalist ülkelerin de varlığı nedeniyle “sosyal-devlet” kisvesi altına bürünmek zorunda kalan emperyalist burjuvazi, tepeden inme bir çok demokratik hakları gündeme getirdi.

Ne var ki, ‘70’lerin sonuna doğru emperyalist sermayenin karında daha hızlı bir düşme eğilimi baş gösterdi, verilen borçlar geri dönmekte zorlandı. “Sosyal devlet” kamu harcamalarını yükseltmiş, yarı-sömürgelerde uygulanan “ithal ikameci” politika da, buralarda emperyalistlerden alınan borçları, “savurganca” harcamaya itmiş, KİT’ler, hemen hemen bütün yarı-sömürgelerde iflasın eşiğine gelmişti. İşçi sınıfı ve diğer emekçiler, bu dönemde burjuvaziye ve emperyalist sermayeye karşı direnişe geçmiş, verimliliği önemli ölçüde düşürmüştü. Bütün bu gelişmeler, emperyalistlerin borçlarının geri ödenmesini zorlaştırıcı ve bunalımı artırıcı bir rol oynuyordu.

Kısacası, emek verimliliğindeki düşüş kar oranlarının düşüşünü beraberinde getirirken, emperyalist pazarlarda da önemli bir daralma meydana gelmişti. Kısacası, emperyalist ülkelerde ve yarı-sömürgelerde ekonomiler durgunlar gir-

dabına girmişti. Bu emperyalizmin yapısal krizinin bir başka görünümüydü.

Bu süreçteki emperyalist ekonomideki durgunluğu, salt yapısal kriz ile açıklamak eksik kalır. Emek verimliliğinin düşmesinin nedenlerini de ortaya koymak gerekir. Emek verimliliğinin düşüşünü salt “geri” teknolojik üretime bağlamak, o günkü süreçte, özellikle yarı-sömürge ülkelerde işçi sınıfının ve diğer emekçilerin mücadelesinin, bu krizdeki etkilerini gizlemek anlamına gelir. Bu yönlü tavırlar işçi sınıfı düşmanlığının ürünüdür. Revizyonizmin yaptığı da budur. İşçi sınıfının o süreçte hemen hemen bütün ülkelerde ayağa kalkması, işçi sınıfının bu direnişine öğrenci gençliğin eşlik etmesi, anti-emperyalist mücadelenin gelişmesi, emperyalist ekonomiyi sarsmıştır.

Dünyada işçi sınıfı ve gençliğin ayağa kalkışında ideolojik anlamda esas rolü oynayan hiç kuşkusuz BPKD’nin kendisidir. Emperyalist burjuvazi ve revizyonistler emek verimliliğindeki düşüşü salt geri teknolojiye bağlarken BPKD’nin dünyadaki etkisini unutturma telaşı içindeydiler. 1968’den başlayıp 1970 sonlarına kadar dünyada devrimci hareketin hızla gelişmesi, kitle hareketlerinin devasa boyutlara ulaşmasının ideolojik boyutu BPKD’de aranmak durumundadır.

Emperyalist tekellerin kararlarındaki düşüş ve pazarların daralmasının kaynağının, ezilen halkların ve işçi sınıfının mücadelesinin sonucu olduğu-

nu inkar etmek, bu mücadelenin emperyalizme vurduğu darbeyi gizlemekten, o günkü süreçte bu mücadelenin boyutunu görmezden gelmek anlamına gelir. Dikkat edilirse, burjuva ideologları ve onların çanak yalayıcıları, emperyalizmin pazarlarının daralmasını ve karlarındaki büyük düşüşteki, sınıf mücadelesinin ve anti emperyalist mücadelenin etkilerinden hiç söz etmezler. Çünkü, onların en büyük korkuları, kitlelerin bu gerçeği görmeleri ve bilince çıkarmalarıdır. Sınıf mücadelesi gerçeğine karşın sınıf mücadelesinden söz edilmesinin yasaklanması... Ama, korkunun ecele faydası olmadığı da bir o kadar gerçektir.

Emperyalizmin 1973 yapısal bunalımı, burjuva ideologları tarafından OPEC ülkelerinin petrole zam yapmalarına bağlandı. Emperyalist bunalımının esas kaynağının bu olmadığı bilinen bir gerçek. Petrole yapılan zamlar, petrol üreticisi yarı-sömürge Arap ülkelerinden çok, petrolü elinde bulunduran emperyalist tekellerin işine yaradığını bilmeyen yok. Emperyalist tekeller tarafından petrol kuyularının üstüne oturtulan kralcıkların, petrol tekellerinin elinde oyuncak olduğu da biliniyor. Buna karşın, petrole yapılan zammın emperyalist tekellerin zararına değil onların yararına olduğuda bir o kadar açıktır. Dünyanın en büyük petrol üreticisi ülkenin ABD olduğu da unutulmamalıdır. petrole yapılan zam yine emperyalistlerin işine yaradı. Yarı-sömürgelerin gereksinimi olan em-

peryalist tekellerin ürettiği ihracat mallarına, petrol zammı gerekçe gösterilip yapılan zam, yine yarı-sömürgelerin sırtına yüklendi. Petrol zammının ABD tarafından emperyalizmin krizini atlatmanın bir yöntemi olarak gündeme getirildiği görülmek istenmedi. Ve o süreçte, petrol zammı yapan OPEC ülkelerinin “bağımsız” tavrı olarak lanse edilmesi ise, emperyalizm gerçeğinin bu ülkelerdeki etkisini gizlemeyeceği ve bu ülkelerin emperyalizmden bağımsız hareket edemeyeceği görülmedi. Revizyonizm “Üç Dünya Teorisi”ni, bu olgular üzerine inşa ederek, “ülkeler bağımsızlık istiyor” şeklinde ifade edip, yarı-sömürge ülke egemenlerinin emperyalizmin uşağı ve işbirlikçileri olduğu gerçeğini gizlemenin yanında, esasta ise, ezilen halkları yarı-sömürge egemen sınıfların kuyruğuna takma ve sınıf mücadelesini bir başka biçimde önlemenin teorisini yapıyordu.

Emperyalistler 1973 yapısal kriziyle birlikte, yarı-sömürge ülkelere, emperyalizmin krizini atlatmanın yeni ekonomik modelini, “ihracata yönelik sanayileşme” modelini, dayattı. Ve bu süreç özellikle yarı-sömürgeler için sancılı bir süreç oldu. Ve bu süreç hala devam etmektedir. Bu ekonomik model, yarı-sömürgelerin iç tüketimi kısıp, emperyalistlerin gereksinimleri doğrultusunda, yarı-sömürge ekonomilerin yeniden yapılandırılmasının adıdır. Yani, “ithal ikameci model” denilen ekonomik yapılanmanın ortadan kaldırılarak, iç tüketimi kısıp,

yetersiz sanayileşmeye rağmen dış satımı artırma ve böylece emperyalistlerin borçlarını geri ödeme modelinden başka birşey değildi.

“**İhracata dönük sanayileşme**”, yarı-sömürge ülkeler için, sanayileşmeden çok, varolan sanayilerin de bütünüyle öldürülmesi ve emperyalizme daha fazlasıyla bağımlı hale gelmenin ve de ülke gelirinden oldukça az pay alan halktan kısarak, emperyalist sermayenin karını artırmaya ve emperyalistlere belli bir soluk aldırma modelidir.

“**İhracata dönük sanayileşme**” modelinin, bütün yarı-sömürgelere dayatılması ve bunun ülkeleri “sanayileştirecek” diye şaşaalı bir şekilde propagandasının yapılmasının ise, bir aldatmadan öteye gitmediği biliniyor. İç tüketimin kısıtlanarak üretilen bazı sanayi mallarını ve tarım ürünlerini, “içeriye döviz girdisini artırma” amaçlı dayatılan bu model, elbette ne sanayiye ne ihracatı ne de yarı-sömürge ekonomilerini geliştirebilirdi. Zaten, emperyalist burjuvazinin de böyle bir niyeti olmazdı. İç tüketimin kısıtlanması, ücretlerin dondurulması ve tüm ülke gelirinin emperyalist tekellere aktarılmasına yönelik bu model, kanlı bir şekilde uygulandı. İşsizlik ve toplumun yoksullaşma düzeyi daha da arttı.

Yarı-sömürge ülke egemenleri, ihracatı artırmak için “teşvik” primleri dağıtarak, gelen dövizlerden çok, yerli şirketlere daha fazla döviz verdi. Hemen hemen bütün yarı-sömürge ülkelerde, sahte

ihracat şampiyonları ortaya çıkarak büyük vurgunlar vurdu- lar. İç tüketimi kısıp, ucuza dışarıya satım ve buna paralel olarak dış alımı artırma ve dış alımın ise büyük bir bölümünü tüketim malları oluşturuyorsa, “ihracata dönük sanayileşme” olması mümkün değildir. Son 20 yılda bunun olmadığı da görüldü ve yarı-sömürge ülkeler daha da yoksullaştı.

Öte yandan özelleştirmelerin gündeme sokulmasıyla, devletin elinde olan KİT’lerin bütünüyle elden çıkarılması, yine emperyalistlerin dayatmaları ve iç tüketimi son sınırına kadar bütünüyle kısma, dışardan ithal edilen lüks malların içerde kitleye sunulmasıydı. Zaten alım gücü düşük olan kitlelerin iyice yoksullaşmasından başka bir şey değildi. Bunun yanında ücretlerin düşürülmesi, kısıtlanması, dondurulması, tarıma yapılan sübvansiyonların kaldırılma düzeyine getirilmesi vb. politikalar ise, kitlelerin yaşam düzeyinin ivmesini altlara doğru çekti.

Emperyalistlerin “ihracata yönelik sanayileşme modeli” dedikleri uygulamalar bir bütünlük içindedir. Yukarıda sıraladığımız sonuçlar, bir çok yarı sömürge ülkelerde normal parlamenter yolla uygulamaya sokulmadığı için askeri cuntaları gündeme getirdi. Kısacası, emperyalistler yarı-sömürgele- ri tamamıyla kendi ekonomilerinin birer parçası ve onları gereksinimleri doğrultusunda örgütlenmeye soktuklarında, karşılıklarına dikilen zorlukları da yine kitleleri baskı altına alarak aşmaya çalışmışlardır.

Burjuvazi, azami karın olmadığı yere gitmez ve gittiği zaman azami karı elde etmenin koşullarını yaratmak için her türlü engeli yıkmaya çalışır. Azami kar, sosyal patlamalar pahasına da olsa, kapitalist üretim tarzının temelidir

“İnsan hakları”, “demokrasi” vb. gibi kavramlar, emperyalistlerin çıkarları ile uyum sağlıyorsa bir anlamı vardır. Onların bu kavramlardan anladığı, kendileri için bir demokrasi, kitleler için ise baskı, katliam, yoksulluk ve her türlü anti-demokratik uygulamalardır.

1991’de başlayıp halen devam eden emperyalizmin bunalımı da, aşırı üretim, aşırı sermaye birikimi ve sermayenin karında düşüş göstermesidir. Bu kez emperyalist ülkelerde hızla “sosyal devlet” olgusunu terk etmek durumunda kaldılar. Emperyalist ülkelerde sosyal harcamalar budandı, kitlelerin alım gücünde düşüşle birlikte, sosyal hakların kısıtlanmasına gidildi. Ve buna bağlı olarak işsizlik hızla arttı.

İşsizlik, emperyalist bunalım ile koşuttur dense yeridir. **Kapitalist üretim tarzını yönlendiren ilke azami kar- dır.**

Burjuvazi, azami karın olmadığı yere gitmez ve gittiği zaman azami karı elde etmenin koşullarını yaratmak için her türlü engeli yıkmaya çalışır. Azami kar, sosyal patlamalar pahasına da olsa, kapitalist üretim tarzının temelidir. Emperyalizmin çelişkileri kes-

kinleştirmesi de bu çerçevede ele alınmalıdır. O, “çelişkiler keskinleşiyor” diye, azami karından geri adım atamaz. Bu kapitalist üretim tarzını yönlendiren eğilime terstir. Bu nedenle de, kitlelerin sosyal yaşamını ilerletme yerine geriletmeyi gündeme getirir.

Kitlelerin refah düzeyi, emperyalist ekonominin yapısıyla asla uyumsuzdur. Emperyalist sermaye sürekli büyümeyi kendine esas alırken, bu eğilim kitlelerin yaşam seviyesinin düşmesine karşın olur.

Kitlelerin refah düzeyi ile emperyalist sermayenin büyümesi ters orantılıdır. Emperyalizmin “küreselleşme”si- ne yüklenmek istenen, emperyalizm her tarafa refah götürüyor anlayışı doğru değil, tamamen emperyalist burjuvazinin demagojik bir yalanıdır.

Emperyalistler gelinen aşamada sermaye yoğun üretimin son sınırına gelmişlerdir. Emek yoğun üretim ise -özellikle emperyalist ülkelerde- giderek düşmekte. Otomasyon üretimin mikro-elektronik üretime devrilmesi, yani, üretimin bilgisayarlarla yapılması, istihdamı da azaltan bir unsur olarak öne çıkıyor. Tekelci burjuvazi, ne denli az işçi çalıştırırsa, bir o kadar kar elde ediyor. Bu da, artı-değer sömürüsünün daha da yoğunlaşması anlamına geliyor. Emperyalist ülkelerde bu üretim biçimi bütünüyle yerleşmiş ve esas hale gelmiştir. Emek yoğun üretimleri bu ülkelerde tutmak, pahalı olan işçi maliyeti açısından cazip bir uygulama olmadığı için, emek yoğun üretimler yarı-sömürgele-

re kaydırılıyor.

Örneğin, Alman emperyalizmi, emek yoğun üretim fabrikalarını hemen hemen çoğunu, başta Doğu Avrupa ülkeleri olmak üzere diğer yarı-sömürgelere kaydırmıştır. Çünkü; oralarda işçi ücretleri oldukça ucuzdur.

Emperyalist sermayenin amacı, uluslararası alanda rahat bir dolaşım sağlamak, mallarını rahat ve engelsiz dünyanın en ücra köşelerine ulaştırmak, en düşük üretim ve dağıtım maliyeti ile en yüksek karı elde etmektir. Sermayenin ulusal sınır tanıması, yeni bir olgu olmadığı gibi, sermayenin “ulus-devleti” ortadan kaldıran bir eğilim içinde olduğu, sermayenin bu hareketinden çıkarılamaz. Ya da daha 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı’nın hemen arifesinde Kautsky’nin ortaya attığı “ultra-emperyalizm” anlayışının geçerliliğini savunmak, emperyalizmin genel karakteri ile uyum içinde olmayan bir gerçekliktir.

Yine, emperyalist ülkeler arasındaki devlet sınırlarının ortadan kalkması da hayaldir. Emperyalizmin kaldırdığı gümrük duvarlarıdır. Avrupa Birliği ülkelerinde olanda budur. Bunun da ne kadar “birlik” şeklinde duracağı ise tartışma götürür. Konumuz AB’ni incelemek olmasa da geçerken kısaca da olsa, konumuzu ilgilendirdiği kadarıyla değinelim:

AB, Avrupalı emperyalist tekellerin dayatması sonucu olmuş ve bunların ABD ve Japon tekellerine karşı daha güçlü rekabet etme koşullarını

yaratmayı hedeflemiştir. AB sorununa ve para birliğine İngiliz tekellerinin soğuk bakması, İngiliz tekellerinin ABD tekelleri ile daha yakın ilişkilerinin yanında, Alman tekelleri karşısında güçsüz kalacakları ve AB’ni Alman tekellerinin hakimiyeti altına alacağını görmelerindedir. Tekelci sermayenin, rekabeti “barış” içinde yürüteceğine örnek verilen AB buna hiçte uymamakta, tersine, ABD ve Japon tekellerine karşı oluşturulan başka bir bloklaşmanın adıdır.

AB’nin oluşumu ABD (özellikle) ve Japon emperyalist tekellerine karşı ayrı bir kutuplaşmanın, ABD tekellerinin dünya egemenliğine son verme ve onlara karşı güçlü olma savaşının bir ürünü olarak yürürlüğe kondu ve bugüne gelindi. AB, 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı’ndan sonra ABD’nin dünya hakimiyetine hiçbir zaman sıcak bakmadı. Özellikle Almanya ve Fransa ABD’ye karşı direnmeye çalıştı ve AB’nin oluşumunu ve hızlandırmasını bu iki ülke yaptı. Elbette, AB içinde Almanya’nın ağırlığı ve esasta bu oluşumun politikasında söz sahipliğinde daha fazla bir ağırlığı olduğu ve dediğini sonunda yaptırdığını unutmamak gerekir. Her ne kadar dünya para piyasasında dolaşım etkinliği olsa da ikinci sırada DM’nin etkinliği vardır. Bu, aynı zamanda ekonomik ve siyasal ağırlık ve etkinlik demektir.

“Almanya dünyanın en büyük ticaret fazlasına sahip ve en büyük sermaye finansörü ikinci ülkesidir... Ve Almanya,

dünyanın toplam üretiminin %9’u, dünya ticaretinin ise %12’sini” olusturur. (12) Bu rakamlardan AB içindeki etkinliği iyi anlaşılır.

Bugünün AB’si, ABD’den sonra dünyanın şimdilik ikinci gücü, üçüncüsü ise Japonya’dır. Ancak, AB’nin planı birinci duruma geçmek ve doların egemenliğini ve aynı zamanda ABD’nin siyasal ve askeri egemenliğini kırmaktır. Bunun imkansız olduğu ya da emperyalizmin “küreselleşme” siyasetinden dolayı, olmayacağını ileri sürmek, emperyalistler arası çatışmayı hafife almak olur. ABD, İngiltere’yi kullanarak AB’nin zayıf doğmasına çalışıyor. İngiltere’nin AB para birimi içine şimdilik girmemesi ya da soğuk bakması biraz da bundandır.

Yine Almanya ve Fransa ortak “Avrupa Ordusu”nun kurulmasından söz ettiler. AB ordusu kurulmakta, NATO’nun Avrupa ayağının ABD’nin kontrolünden alınıp, AB’nin kontrolüne verilmesi öneriliyor. Bunu öneren ABD’nin kendisi, ABD’nin bu öneriyi getirmesinin nedeni, NATO’nun Avrupa ayağının her ne kadar kontrolünü AB’nin almasını istese de, bu işin kısa sürede olmayacağı ve de bu ayağın daha uzun bir süre kendi kontrolünde kalmasını sağlayabilmek içindir. Yani bir AB ordusunun kurulması ise, ABD’yi bütünüyle devreden çıkarıcı bir unsur olacaktır.

Ekonomik güç, siyasal ve askeri gücü de kaçınılmaz olarak doğurur. Bu nedenle, Al-

man ve Fransız tekelleri, AB'nin güçlü olması için çalışıyor. Çünkü; AB'nin güçlü olması demek, AB tekellerinin ve özellikle de Alman tekellerinin dünya hakimiyeti demektir. En azından ABD'nin baskı gücünü kırmak ya da hafifletmek demektir.

“ABD dünya üretiminin toplam %27'sini, dünya ticaretinin ise %18'ni gerçekleştirirken, AB, dünya ticaretinin %31'ni, dünya üretiminin de %20'sini gerçekleştiriyor.”

(13) Bu denge, AB para biriminin gerçekleşmesiyle AB lehine işleyecektir. Ve ABD ile AB arasında ve elbette ABD ile Almanya arasında çatışma daha da alevlenecektir. Mecazi anlamda söylemek gerekirse, “küreselleşmenin yumuşaması” bu olsa gerek!

1944'de Bretton-Wood anlaşmasıyla ABD dolarının, İngiliz Sterlin'inden dünya egemenliğini ele geçirerek tek para birimi olmasından bu yana, ABD dolarının karşısına güçlü bir rakip, AB para birimi olan EURO'yu çıkmaktadır. Bunun anlamı; doların dünya para sistemi içindeki tek başına egemenliğinin son bulması demektir. Elbette dolar daha başta gücünü yitirmeyecek, ancak önemli bir pazarını kaybedecek demektir. Euro'nun iyice yerleşmesi ve dünya para piyasasına girmesiyle, 1 trilyon dolar değerindeki uluslararası yatırım Euro'ya akacaktır.

Ve aynı kaynak şunları aktarıyor:

“Euro, 2. Dünya savaşından sonra uluslar arası tek para sistemli kutbu değiştire-

cek ve uluslar arası finans birliklerinin örgütlenişi ve işleyişi de dramatik olarak değişecektir.” Buradaki dramatik olay, hiç kuşkusuz ki, emperyalist tekeller ve de emperyalist ülkeler arasındaki ciddi çatışmaları doğurmasından başka birşey değildir. Burjuva ideologları bunu açıkça söylemeseler de işin gerçeği budur.

AB'nin para birliğine geçmesi, yine AB tekellerinin para değişiminden dolayı kayıplarını önlemenin yanında, dolar olarak karşı daha güçlü bir para birimi çıkarma ve esasta ise Euro (Avrupa Para Birimi)'yu, dünya para birimi haline getirmeye yöneliktir. Daimler-Benz'in şefi bunu açıkça dile getirmektedir. (14) AB'nin ortak para birimine geçmesiyle örneğin Daimler-Benz yılda 100 milyon DM kar edecektir. (15) Yani, hiç bir üretim yapmadan salt para biriminin, ortak para birimi haline gelmesiyle elde edilen kar. Bu, diğer tekeller içinde geçerlidir.

Ayrıca Avrupa ülkelerinin “birliği” gerici ve emperyalist bir birliktir. Emperyalist tekellerin çıkarları ve Avrupa proletaryasının ise zararına olan bir birliktir. Avrupalı emperyalist tekeller, kendi çıkarları doğrultusunda yasalar çıkarırlarken, proletarya ve emekçilerin ise birliğini engelleyen yasaları yürürlüğe sokuyorlar. Ancak, emperyalistler, Avrupa proletaryasının birliğini önleyici ne kadar yasa çıkarırlarsa çıkarsınlar, ister istemez bu birliği güçlendiren bir rol de oynuyorlar.

Burada şunu da eklemek gerekiyor: AB, ABD ve Japon

emperyalistleri arasında dünyaya hakim olma savaşımı yaşanırken, homojen bir yapıya sahip olmayan AB'nin kendi içinde de hegemonya savaşımı sürmektedir. AB'ye hakim olma savaşı esasta Almanya, Fransa ve İngiltere arasında yaşanıyor. Görünürde dost olan bu emperyalist ülkeler, AB'nin her alanında kıyasıya bir mücadele sürdürüyorlar. En son Avrupa Birliği Merkez Bankası Başkanı'nı seçerken bu savaşım daha açık yaşandı. Sonunda Alman emperyalizminin dediği oldu. Ancak bu savaşım burada bitmedi, kısa bir süre sonra yeniden gündeme gelecektir.

Avrupa Birliği içinde yer alan emperyalist tekellerin gümrük duvarlarına gereksinimi kalmamıştı. Çünkü; kendisi, sınırlarını gümrük duvarları ile kapattığında, diğer emperyalist tekellerde gümrük duvarları ile bunlara karşı duruyorlardı. Diğer yandan yarı-sömürgelerdeki gümrük duvarlarını sonuna kadar açtılar. Böylece emperyalist tekeller her yere gümrük duvarları olmadan girme olanağı elde ettiler. Ancak, ABD hala belli oranda ve belli sanayiler için kotalar koymuştur. Özellikle Avrupa ve Japon otomobil ve bazı elektronik sanayi mallarını ABD'ye girişi hala belli kotalar ile sınırlandırılmıştır.

Emperyalistler yarı-sömürgelere ise bütün gümrük kapılarını açmalarını ve kota koymamalarını dayatmışlar ve başarmışlardır. Örneğin, tekstil dalında, AB Türkiye'ye kota koymuş ve Türkiye AB ülkelerine tekstil ihraç ederken, bu

kotanın dışına çıkamıyor. Hindistan, Pakistan yine aynı durumdadır.

Emperyalistler arası göreceli bir yumuşama, emperyalistler arasındaki çelişmeyi ortadan kaldırmadığı gibi, savaş tehlikesini de ortadan kaldırmamıştır. Bugün açısından yarı-sömürge-lerin ilığıne kadar sömürülmesi, oralarındaki gelirlerin ve hammaddelerin bütünüyle emperyalist tekellere peşkeş çekilmesi, yarı-sömürge ülke halklarının yoksullaşması, açlık sınırı altında yaşaması ve de her türlü sosyal haklardan yoksun bırakılması ve bunların büyük bir zulüm uygulanarak yapılmasına rağmen olmaktadır.

Lenin'in yukarıdaki alıntısının devamını aktaralım:
"Uluslararası karteller kapitalist tekellerin şimdi hangi boyutlara varmış olduğunu ve kapitalist birlikler arasındaki mücadelenin ne uğruna yapıldığını gösteriyor. Bu son noktada çok önemlidir; olayların tarihsel-ekonomik anlamını ancak bununla çözebiliriz, çünkü, mücadelenin biçimi değişebilir, nitekim çok çeşitli, nispeten özel ve geçici nedenlerden ötürü sürekli değişmektedir, fakat mücadelenin özü, onun sınıfsal içeriği, sınıflar varoldukça değişmez." (16)

Yıllardır, burjuvazi ve revizyonistler emperyalizmin özünü gizlemek ve kitlelere yanlış göstermek için yoğun çaba harcadılar. Ve bugün bu çaba artan ölçüde kendini gösteriyor. Emperyalizmin karakterinin değiştiği, emperyalistler arasındaki çelişmenin "yu-

muşadığı", emperyalizmin artık bir savaşa başvurmadan kendi aralarındaki çelişmeyi çözdüğü vb. burjuva teorilerinin amacı, emperyalizme karşı verilen mücadeleyi engellemektir.

ÇUT'lerin varlığı da, bu burjuva teorilerine temel dayanak olarak ele alınıyor. Emperyalist tekeller arasındaki mücadele, 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan bu yana yeni bir emperyalist savaşa yol açmamasının bir çok nedeni var. Başta ezilen halkların emperyalizme karşı mücadelesinin zayıflaması. Proleter devrimlerin duraksaması ve proletaryanın mücadelesinin zayıflaması. Emperyalistlerin bu tür engellerin ortadan kaldırılması ya da en önemli olan bu engellerin geriletilmesi sonucu kendi politikalarını rahatlıkla uygulamaya sokmalarıdır. Bu da, sermayenin rahatlıkla doluşmasını ve pazar daralmasını giderici unsurların yanında sermayenin ciddi krize girmesini önleyici bir rol de oynuyor.

Diğer bir etken ise, emperyalistlerin, krizlerini bölgesel savaşlarla atlatma yoluna girmeleridir. Bugün dünyanın her köşesinde bölgesel savaşlar sürmektedir. Bölgesel savaşlar, emperyalistler arasındaki çelişmenin bir ürünü ve kendi aralarındaki hakimiyetin çözümünün bir ürünü olarak gündeme getiriliyor.

Eski Yugoslavya üzerinde oynanan oyunlar, esasında ABD ve Alman emperyalizminin bölgeye kimin hakim olacağına bir sonucu olarak gündeme gelmiştir. Alman

emperyalizmi, doğu Avrupa'yı kendi arka bahçesi olarak değerlendirmektedir. Sessiz sedasız, Slovenya ve Hırvatistan'ın Yugoslavya'dan çekip alması, Moldova, Estonya, Litvanya'nın Rusya'dan Alman emperyalizmi tarafından çekilip alınması, yine diğer Doğu Avrupa ülkelerinin Alman emperyalist tekelleri tarafından "işgal" edilmesi, ABD ve Alman emperyalizmi arasındaki mücadelenin boyutunu ortaya koyan önemli bir göstergedir. ABD'nin "arka bahçesi" Latin Amerika iken, Almanya'nın "arka bahçesi" ise, Doğu Avrupa ve yakın gelecekte ise tüm Avrupa olacaktır.

Dünya ölçeğinde öne çıkan ABD'nin yanı sıra Alman ve Japon emperyalistleri arasındaki çekişme, hemen hemen her tarafa yansımaktadır. Elbette, bütün bunlar ABD'nin ekonomik, siyasi ve askeri hakimiyetinin olduğunun dışlanması anlamına gelmiyor. Ne var ki ABD'nin bu hakimiyeti, emperyalistler arası çelişmeyi ve çelişmenin keskinliğini de göz ardı etmeyi getirmemelidir. Emperyalist tekeller arasında dünyanın iktisaden paylaşılması, emperyalist tekeller ve devletler arasında varolan anlaşmaları da yok saymaz.

"Kapitalizmin en son çağı bize kapitalist gruplar arasında, dünyanın iktisaden paylaşılması temelinde belli ilişkilerin oluştuğunu, fakat bunun yanı sıra ve bununla bağlantılı olarak, politik birlikler, dev-

letler arasında dünyanın teritoryal paylaşımı, sömürgeler için mücadele, 'ekonomik alan için mücadele' temelinde, belli ilişkileri kurduğunu gösteriyor."

Ve Lenin, devamla şöyle diyor:
"Kapitalist dünyayı kötülüklerinden değil, yoğunlaşmanın ulaştığı seviye, kar elde edebilmek için onları bu yola girmeye zorladığı için aralarında paylaşıyorlar; ve bu paylaşım 'sermayeye göre', 'güce göre' gerçekleşmektedir. Meta üretimi ve kapitalizmin sisteminde başka bir paylaşım yöntemi olamaz." "Kapitalist birlikler arasındaki mücadelenin ve anlaşmaların içeriği sorunu yerin, mücadelenin ve anlaşmaların biçimi (bugün barışçıl, yarın barışçıl olmayan, öbür gün yine barışçıl olabilecek biçimleri) sorunu koymak sofizme düşmek anlamına gelir." (17)

Lenin'in bundan 81 yıl önce söylediği ile, emperyalizmin bugünkü gelişimi arasında ve onun dünyayı kendi aralarında paylaşımı konusunda söylediklerini eskitmemiş, tersine onu tekrar doğrulamıştır.

Emperyalistler arası çelişmenin her zaman "mutlak" bir emperyalist savaşa yol açacağını söylemek ne denli gerçekçi olmuyorsa, emperyalistler arası çelişmenin "mutlak" bir savaşa yol açmayacağını söylemek de bir o kadar gerçekçi bir yaklaşım olamaz. Sorun "mutlak" şeklinde alınma yerine, emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişmeyi, bulunulan koşulda nasıl çözüldüğü ve proletaryanın emper-

yalizme karşı tavrı sorunudur.

"ULUS-ÖTESİ", "KÜRESELLEŞME" YA DA EMPERYALİST SERMAYENİN DİZGİNSİZ SÖMÜRÜSÜNE YÜKLENEN ANLAM

Emperyalistlerin klasik sömürgeciliği terk etmesi ve yarı-yeni) sömürgeciliği esas alması, emperyalizmin karakterininin değiştiği şeklinde yorumlara neden oldu. Tabi bunlar bütünüyle "Yeni Dünya Düzeni" siyasetinin içine, emperyalist burjuvazi ve revizyonizm tarafından yerleştirildi. Emperyalist ideologların ya da onların ideolojik dostları revizyonizm tarafından bunların ileri sürülmesi, gerçeğin böyle olduğu anlamına gelmediği gibi, Marksist-Leninist-Maoist'lerin bu emperyalist propagandayı sindirmesi anlamını da asla taşımaz.

Emperyalizm önce ortamı ideolojik bombardımana tutar ve peşinden saldırıya geçer. "Küreselleşme", "ulus ötesi" vb. MLM düşmanı ideolojik saldırıları da bu çerçevede ele almak gerekiyor. Burjuvazi, ne denli krizin içine girerse o denli saldırganlaşır. Sömürü saldırıları ne denli yoğunlaşırsa, emekçileri ve proletaryayı da yumuşatmak, dünyanın değiştiğini onlara kabul ettirmek için, dolarla çalışan ideologlarını hemen harekete geçirirler.

Önce "dünya düzeninin değiştiğini" herkese kabul ettirmek durumundaydılar. Böyle bir propagandaya ve özellikle bunun, ezilen halklar ve prole-

tarya üzerinde güçlü etkisine de gereksinimleri vardı. Yarı-sömürge egemen sınıflarının da emperyalist efendileri kadar buna gereksinim duyduklarından kuşku olamaz. Daha doğrusu, emperyalistlerin uşaklarının emperyalistlerden ayrı hareket edeceklerini düşünmek, onlara hak etmedikleri ve edemeyecekleri bir nitelik biçmek olur ki, emperyalist sermayenin onlara tanıdığı özgürlük, emperyalist sömürüden aldıkları pay ile orantılıdır. Elbette yarı-sömürge egemenleri de, efendilerinin kendilerine tanıdığı özgürlük sınırlarını aşamazlar. Emperyalizm buna, zaten izin vermez.

Emperyalist burjuvazi, yarı-sömürgeleri kendi sistemlerinin gereksinimine göre biçimlendirmiştir. Ve emperyalist sermayenin çıkarına ters düşen işbirlikçi egemen bir iktidarda ayakta tutmaz, en azından tutmak istemez. Emperyalist sermayenin fare deliklerine kadar girdiği yerde, emperyalist uşaklarının, emperyalizmden bağımsız hareket etmelerini düşünmek, oportünist iyimserlikten öte, emperyalizmin direk hizmetkarlığını yapmak anlamına gelecektir.

Yarı-sömürge egemen sınıflarının, kendi halkını ya da kendi deyimleri ile kendi "ulusunun" çıkarlarını düşündüklerini söylemek, bu uşakların her türlü katliamına ortak olmak anlamını taşır. Onlar, emperyalistlerin ve sömürücü bir avuç egemen sınıfların çıkarlarını "kendi" halkının çıkarlarından elbette üstün tutarlar. Sorun, ulusal değil, sınıf-

saldır. Onlar da sınıf açısından soruna yaklaşılır ve kuşkusuz proletarya da! İçerde, “vatan-millet” diye bağırma, kitleleri şovenizm ile doldurmaları, emperyalistlerin ve kendilerinin çıkarlarını koruyabilmek içindir. Yarı-sömürge egemen sınıfların durmadan halkın karşısına bir “dış düşman” çıkarmaları, halkın mücadelesini engellemek, onların bilincini ulus şovenizmi ile karartarak, gerçekleri görmelerini önlemek ve kanlı saltanatlarını daha iyi sürdürebilmek içindir.

Yukarıda belirtildiği gibi, bazı kavramları yerli yerinde kullanmak gerekiyor. Kavramlar, çarpıtıldığında ya da bu kavramlar sınıf içeriğinden yoksun şekilde ele alındığında ne amaçla olursa olsun bu emperyalist burjuva siyasetinin bir devamı, onun kitlelere benimsetilmesine hizmet edecektir. Bazı kavramların küçük burjuvalar tarafından emperyalist burjuva ideologlarının kullandığı gibi kullanılmaları ya da onların yüklediği anlamı yüklemeleri, proletarya sınıfının bakış açısı olamaz. Bunu, emperyalist burjuvazinin sömürü ve yağmalama sistemini yumuşatma, onu reformize etme uğraşları olarak ele almak geriyor.

“Küreselleşme” kavramına da, emperyalizmin siyasetini ve ideolojisini yumuşatmak için, küçük burjuva oportünizmi, adeta burjuvazi ile ortak çalışır bir duruma getirmiştir. Küçük burjuva reformizmi, emperyalist burjuva siyasetini daha bir reformize etmek için, emperyalizmin neo-liberal

ideolojisinin bir başka söylemi olan “küreselleşme”ye her türlü anlamı, ama ona yüklenen burjuva sınıf içeriğini boşaltarak yüklemeye çalışıyorlar.

“Küreselleşme” perdesi arkasına gizlenerek, “ulus-devlet”i ortadan kaldırıyor şeklinde bir anlam yüklemek, emperyalizmin yönelimini burjuva anlamda çarpıtmaktan başka bir şey değil. **Emperya-**

Yukarıda belirtildiği gibi, bazı kavramları yerli yerinde kullanmak gerekiyor. Kavramlar, çarpıtıldığında ya da bu kavramlar sınıf içeriğinden yoksun şekilde ele alındığında ne amaçla olursa olsun bu emperyalist burjuva siyasetinin bir devamı, onun kitlelere benimsetilmesine hizmet edecektir. Bazı kavramların küçük burjuvalar tarafından emperyalist burjuva ideologlarının kullandığı gibi kullanılmaları ya da onların yüklediği anlamı yüklemeleri, proletarya sınıfının bakış açısı olamaz.

lizm ulusları kaldırma bir yana, ulus-devletlerin varlığı onun çıkarına ve emperyalizm varolduğu sürece de ulus-devletleri ortadan kaldırmaya yönelemez. Bu onun, kutuplaştırıcı, sömürücü, dengesiz geliştirici ve yağmalayıcı karakterine terstir. “Ulus-devlet”leri ortadan kaldırma eğilimi içinde olan bir ekonomik sistem, sınıfları da ortadan kaldırır. Çünkü; **ulusların ortadan kalkması, devletlerin ortadan kalkması sınıfların ortadan kalkması demektir.** Başka türlü de ola-

maz.

“Ulus-devlet”lerin, ortadan kalktığı anda, emperyalizm kendi çıkarlarını nasıl koruyacak? Bugün emperyalizm yarı-sömürgelerindeki çıkarlarını yarı-sömürge egemen devletlerin baskı gücü ile koruyabiliyor. Emperyalist sömürden pay alan, emperyalist sermayenin gücü ile ayakta durabilen yarı-sömürge ülke egemenleri, yarı-sömürge ülkelerde emperyalizmin temel dayanaklarıdır. Bu olgu ortadan kalktığı anda emperyalizm kimin aracılığı ile ezilen halkları sömürebilecek, baskı altında tutacak?

Emperyalist devletlerinde ortadan kalkması ya da bu tür bir düşünce ileri sürmek, ezilen dünya halkları ile alay etmek demektir. ABD tekelleri, ABD’nin devlet olarak ortadan kalkmasını savunabilir mi? Kendilerini kim koruyacak? Aksine bu tür devletleri güçlendirme, her yönüyle silahlandırma diye bir sorunları var. Emperyalist tekeller, militarist bir güce sahip olmadan ezilen halkları ve proletaryayı sömüremez, tersine askeri gücü olmadan bir saniye bile ayakta duramaz.

Emperyalistlerin yarı-sömürge egemen sınıfların devletlerini koruma ve onları silahlandırma diye bir sorunları var. Devletlerin ortadan kalkması, silah satışlarının durması demektir. Bugün en büyük tekeller, savaş sanayisi üzerinde yoğunlaşan tekellerdir. Bir çok farklı sektörde faaliyet gösteren tekeller dahi savaş sanayinin çeşitli dalları içinde üretimde bulunuyor. Bu olgu

bile emperyalizmin “ulus-ötesi” bir anlayışı olamayacağı, karakteri gereği bunu yadsıyacağı ve “ulus-devletleri” kendi çıkarları doğrultusunda ayakta tutmaya gereksinimi olduğu gerçeğini ortaya serer.

Emperyalistler, kendi krizlerini bölgesel savaşlar çıkararak azaltmaya ya da gidermeye de çalışıyorlar. Dünyanın hemen hemen savaş olmayan hiçbir bölgesi yoktur. Ve savaşlar emperyalist ülkelerin dışında, ama onların denetiminde yürütülmektedir. **Hiçbir yarı-sömürge ülke kendi komşuları ile dost değildir.**

Örneğin Arap ülkelerini ele alalım. Hepsi de ABD emperyalizminin yeminli uşaklarıdır. ABD emperyalizminin direktifleri ile hareket ederler ve buradaki egemen sınıflar ancak onun desteği ile ayakta durabiliyorlar. Ama, hepsi de istisnasız bir birinin düşmanı ve sık sık sınır çatışmaları ya da başka nedenlerle sürtüşmeleri vardır. Bu kavgaları asla bitmiyor. Dost olmaları için çok nedenleri olmasına karşın, ABD ve diğer emperyalistler onların dost olmalarına müsaade etmiyor. Çünkü, dost oldukları taktirde, ABD’ne bağımlılıkları azalacak. Ve en önemlisi de halklar arasında varolan düşmanlıklar kalkacaktır.

Yarı-sömürge ülke egemenleri kendi ülkelerindeki sömürülen halkı denetimi altında tutmaları için milliyetçiliğe gereksinimleri var, dış “düşmana” gereksinimleri var. Halkların en büyük düşmanları emperyalistler olmasına karşın, emperyalizm onlara

“dost” olarak gösteriliyor. Yani ezilen halklar birbirine “düşman”, ezilen halkların büyük düşmanları olan emperyalistler ise “dost” olarak gösteriliyor.

ABD, İsrail, Mısır, Filistin ve diğer Arap ülkelerinin egemenleri ile sıkı dost, ama bütün Arap ülkeleri İsrail ile “düşman!” İşte emperyalizmin “küreselleşmesine” uygun bir örnek! Afrika ülkeleri bir biri ile “düşman”, ama bütün emperyalist efendileriyle, deyim yerindeyse; “cancıger kuzu sarması”dır. İşte “küreselleşme” ve “ulus-devlet”lerin ortadan kalkması...

Yunanistan ve Türkiye ABD ve Avrupalı emperyalistlerin en iyi “müttefiki” ve “dostları”dır, ama Yunanistan ile Türk hükümetleri hep düşman olagelmüşlerdir. İstisnasız hiçbir yarı-sömürge ülke komşuları ile dost değildir.

Emperyalizm var olduğu sürece de dost olamazlar. Emperyalizmin onların dost olmalarında değil, düşman olmalarında çıkarı vardır.

Yarı-sömürgelerin sınırları, yarı-sömürge ülke halklarının ya da yarı-sömürge egemenlerinin karşılıklı anlaşmaları sonucu kendileri tarafından belirlenmemiştir. Sınırları emperyalistler belirlemiştir ve emperyalistlerce cetvel konup çizilen sınırlar, sınırdaş ülkeleri sürekli birbirine düşman etmek, zaman zaman sınır savaşlarını kolaylaştırmak ve buna ek olarak emperyalist tekellerin çıkarları doğrultusunda çizilmiştir.

Latin Amerika ülkeleri, Uzak Doğu Asya ve Çin-Hin-

di ülkelerinin durumları da aynıdır.

Hindistan-Pakistan arasındaki son durum, emperyalistlerin bölgesel savaşlarda, yarı-sömürge ülkeleri birbirine karşı kışkırtma ve bunu zaman zaman savaş şekline dönüştürmede önemli çıkarları olduğu, silah satışlarında büyük artışlar olduğu ve emperyalist sermayenin büyük karlar elde ettiği bilinen gerçeklerdir. Yarı-sömürge ülkelerin hızla silahlanmaları, bütçelerinin büyük bir kısmını emperyalist silah tekellerine vermelerinin izahı çok zor olmasa gerek.

Ülkemizde ve uluslararası alanda emperyalist burjuvazinin ideologları tarafından piyasaya sürülen “alt-emperyalist” demagojisi, yarı-sömürge aydınlarının bir çoğunun kulağına hoş geldi. Emperyalizmin amacı; sadece gelişenin kendileri olmadığı, “yabancı sermayeyi ülkesine fazla çeken ülkelerinde hızla geliştiği” yalanını yayarak, en azından orta kesimleri kazanma yöntemiydi. Özellikle “Asya Kaplanları” diye lanse edilen ve “gelişmiş” ülkelere örnek gösterilen bu ülkelerinde sonucu aşık. Hepsi büyük bir krizin içine girdiği gibi emperyalist efendileri de onları kurtaramadı.

Kriz sonucu G. Kore, Malezya, Endonezya büyük sosyal patlamalara neden oldu. Ve bu aşılmış değil. Esasında bu ülkeler, emperyalistler tarafından IMF’nin politikaları harfiyen uygulanırsa, diğer yarı-sömürgelerinde bu “Asya Kaplanları” dedikleri ülkeler gibi “gelişebileceklerine” örnek olarak gösteriliyordu. Em-

peryalist burjuvazinin amacı, emperyalist sermayenin sömürüsüne her şeyin sınırsız açılması ve bol bol borçlanılmasıydı.

“Üçüncü Dünya”, “alt emperyalizm”, “yeniden kompradorlaşma” vb. gibi kavramlar, sınıf içeriğinden yoksun ya da sınıf bakış açısını gizlemeye çalışan burjuva bir yaklaşımın ifadesidir. Bunun dışında, “Güney-Kuzey”, “Üçüncü Dünya” vb. kavramlarda kullanılmasına kullanılır, ama bu emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişmeyi yok sayar. Yarı-sömürge egemen sınıfları “bağımsız” ve “ezilen” kesim içine sokar. Bu nedenle de sınıf içeriğinden yoksun kavramların kullanılması ezilen halkların davasına zarar verir. Elbette yukarıda sıraladığımız kavramlar rastgele kullanılmamakta, her sınıfın kendi bakış açısını yansıtmaktadır. Bu kavramları da bu açıdan değerlendirmek gerekiyor.

Örneğin, “Alt Emperyalizm”e örnek gösterilen ülkeler, Brezilya, Meksika, G. Kore, Türkiye, Arjantin, Şili, Irak vb’leri. Bu ülkelerin sermaye ihraçları söz konusu değil. Emperyalist sermaye ile yarışmaları bir yana, bütünüyle emperyalist sermayenin desteği ile ayakta durdukları ve gırtlaklarına kadar borçlandıkları da açık. Ve bir taraftan emperyalist sermayenin boşluk bırakmadığı, bütün yarı-sömürge ekonomisini kendi sistemi içinde erittiği ve ona göre bir biçim vererek işlev yüklediği bir süreçte, yarı-sömürge bir ülkenin “alt-

emperyalist” aşamaya gelmesini savunmak, emperyalist sistemin ve ekonomisinin ne olduğunu kavramamaktır.

Yarı-sömürge ülkeleri, emperyalist sömürde pay alıyorlar. Ama bu, başka ülkeleri sömürerek ya da oralara sermaye ihraç ederek değil, “kendi” halkını sömüren emperyalistlerin sömürsünden pay alıyorlar. Elbette, yarı-sömürge egemenleri, bu sömürden daha fazla pay almak isterler. Ancak, söz konusu olan bu ülkeler, başta ekonomik açıdan olmak üzere, siyasal ve askeri olarak her yönüyle emperyalizmin denetimi altındadır. Bu çelişki -yarı-sömürge egemen sınıflarının niteliği gereği, emperyalistlere sırt çevirmeyi getirecek kadar güçlü değildir. Çünkü, emperyalizmin kendi yarattığı uşakları, efendilerini ısırarak güçte değil ve bu güce erişmeleri ise, emperyalist dünya ekonomisi sistemi içinde de söz konusu olamaz.

“Yeni Kompradorlaşma” kavramı da (18) varolan “küreselleşme” siyasetini bir parçası olarak gündeme sokuldu. Yarı-sömürge ülke egemenleri, “ithal ikameci” dönemde komprador “değilmiş”, ama emperyalizmin “küreselleşmesi” ile birlikte yeniden “kompradorlaşmış”lar. Bu yaklaşım, emperyalizmin yeminli uşağı ve onların desteği olmadan ayakta duramayacak denli zayıf olan yarı-sömürge egemenlerine “bağımsız harekete edebilir” görüntüsünü verdiği gibi, emperyalist sistemi niyetlere de bağlıyorlar. Esasta ise, “ithal ikameci” emperya-

list modelin, yarı-sömürge işbirlikçi egemen sınıflarını “komprador”luktan çıkarıp, görece daha “bağımsız” kıldığını söylüyorlar. Ve bu modelin emperyalizmin çıkarı yerine yarı-sömürge ülkelerin çıkarına daha uygun olduğu anlamının yanında emperyalizmin daha başta sömürge ve yarı-sömürge ülkelerinin ekonomik sistemine emperyalist dünya ekonomik sisteminden bağımsız gösteren bir yaklaşımdır. Yarı-sömürge ülke egemen sınıflarının gerçekçi bir tahlili değildir.

Burjuva ideologları ve revizyonistlerin, **mikro-elektronik teknolojinin gelişimi ve üretimde yer alması ve desnek üretimin giderek yaygınlık kazanması üzerine, işçi sınıfının sınıf olma niteliğini kaybettiğini ileri sürerek denli anti-bilimsel teoriler üretmeye başladılar.** Proletaryanın bilimsel ideolojisi olan Marksizm-Leninizm-Maoizme yönelik bu yönlü saldırılar daha 1980’lerin başından itibaren yoğunluk kazanmaya başladı. Esasında ise bu yönlü ideolojik saldırının başlangıcı Kruşçev modern revizyonistlerine kadar uzanır.

1980’lerde burjuva ideologları ve kiralık kaleşörlerinin, “elveda proletarya” ideolojik saldırı kampanyasını başlatmalarının nedeni, esnek üretim ve buna bağlı olarak esnek emek örgütlenmesinin burjuvazi tarafından uygulamaya başlaması sürecine denk gelmektedir. Ve bu yönlü saldırılar, bugün daha yoğun bir şekilde devam ediyor.

Revizyonist ve burjuva “te-

orisyen”lerinin iddia ettikleri gibi, esnek üretim ya da mikro-elektronik üretim, işçi sınıfını sınıf olarak ortadan kaldıracak mı? Özellikle emperyalizmin ve buna bağlı olarak sınıfların var olduğu toplumsal bir süreçte, bir sınıfın yok olması, başka bir sınıfa dönüşmesi demektir. Marks ve Engels, bir sınıfın başka bir sınıfa dönüşmesinin bilimsel temellerini bundan 150 yıl önce ortaya koydular. Ancak, sınıfsız topluma geçişi hazırlayacak ve sınıfları ortadan kaldıracak olan, hiç kuşkusuz burjuvazi ve onun ekonomik sistemi olmayacaktır. Ama kapitalist ekonomik sistem, sınıfsız toplumun yaratıcılarını, yani kendi karşıtı olan işçi sınıfını doğurmuştur.

Kapitalizmin sınıfları netleştirdiği ve çelişmeleri karmaşık yapıdan çıkarıp basitleştirdiği doğrudur. Örneğin, kapitalizmin ortaya çıkışıyla ve yaygınlaşmasıyla birlikte mülksüzleştirilen köylülük hızlı bir çözülme sürecine girerek işçi sınıfının safına katılmıştır. Küçük mülk sahibi zanaatçılar vb.lerinin akibeti de aynı olmuştur. Kısacası bir avuç burjuvazi, toplumu mülksüzleştirerek, onları işçi sınıfının yanına ya da en azından işçi sınıfının sadık müttelikleri haline getirmiştir. Burjuvazi kitleleri mülksüzleştirerek kendi karşısına almış, böylece işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki çelişmeleri keskinleştirmiştir. Var olan bu çelişki hiçbir uzlaşmaya gitmeden çözülmek ve yerini başka bir çelişkiye devretmek durumundadır.

Yüksek teknolojik üretim burjuvazinin özel mülkiyetinde olduğu sürece ya da bir başka söylemle üretim ilişkileri gelişen üretici güçlerin önünde engel olduğu sürece, işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki çelişmenin çözümü de olası değildir. **Tek çözüm, mülksüzleştirilenlerin mülksüzler tarafından mülksüzleştirilmesidir.** Mikro-elektronik üretim, işçi sınıfının örgütlü gücünü geçici olarak zayıflatabilir, ancak onu sınıf olarak ortadan kaldırmaz. Çünkü, burjuvazi varlığını sürdürmektedir. Burjuvazinin varlığı ya da burjuva diktatörlüğünü varlığı, artı-değer sömürsünün varlığına bağlıdır. Tek başına teknoloji artı-değer yaratamaz. Artı-değerin olması için işçisinin sömürülmesi gerekir. Artı-değere sömürücü sınıf el koymadan, toplumun ezici çoğunluğunu mülksüzleştirmeden ve üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti kendi tekelinde tutmadığı sürece, burjuvazide varolamaz. Zaten bunlar olmadığı zaman kapitalist toplumun niteliği, kapitalist topluma damgasını vuran burjuva sınıfının niteliği değişmiş olur. Bu da komünizmdir.

Burjuva ideologları ve revizyonistler, teknolojinin tek başına artı-değer yaratacağı aldatmacasına baş vuruyorlar. Makinenin tek başına artı-değer yarattığını söylemek, makinenin makine olmasından çıktığını ve makinenin makineyi sömürdüğünü söylemek kadar saçma ve bilim dışıdır. Kapitalist toplumda teknolojinin en üst düzeyde gelişmesi işçi sınıfı-

nın rolünü değiştirmez. Çünkü; öz olarak değişen birşey olmadığı gibi, kapitalist toplumu var eden temel çelişmeler durmaktadır. Bu ancak, kapitalist toplumun daha fazla ayakta kalmasını ve onu var eden koşulların hızla ortadan kalkmaması sağlar.

Üretici güçler ne denli gelişirse gelişsin, üretim ilişkileri kapitalist ise, var olan toplumsal yapıda kapitalisttir. Sınıfsız kapitalist toplum olmaz. Ve burjuvazinin sömürücü karakteri gereği, sınıfları ortadan kaldırma yerine, sınıf çelişmelerini keskinleştirir.

“İşçi sınıfı gereksizleşiyor” yollu burjuva revizyonist ideolojik saldırılar, özünde sermayenin sömürü olmadan ortaya çıktığını ve birikim sağlandığı yalanını ileri sürerek, sömürüyü gizleme amaçlıdır. İşçi sınıfı üretimden elini çektiği anda bütün yaşamın durması, üretime kimin damgasını vurduğunun en yalın göstergesidir. Makine işçi olmadan en azından insan olmadan olamaz. Onu yaratan işçi sınıfıdır. Burjuvazi bunun bilincinde olduğu için, işçi sınıfının gücünü bölmek, mücadelesini etkisizleştirmek, ideolojik bunalım içine sokmak için çok yönlü saldırıdadır. Bu saldırılar bir gerçeği ifade etmektedir: O da, burjuvazinin geline süreçte iyice asalaklaştığını ve toplumun artık sırtında bu kamburu daha fazla taşıyamayacağını bir ifadesinin göstergesidir. Çünkü; burjuvazi, gelişen üretim güçlerinin önünde büyük bir engeldir. Onun yıkıcı gücünü deği-

şik örgütlenmeler ile atlatmaya ya da hafiflemeye çalışıyor. Ancak üretici güçlerin önünde daha fazla engel olarak kalmaz.

Burada, bir kere daha vurgulamak gerekli: Hiçbir egemen üretim biçimi, kediliğinden yıkılıp, yerini bir başka üretim biçimine devretmez. Eski üretim biçimi içinde yeni üretim biçiminin öğeleri nedenli gelişirse gelişsin, sınıfsal bir alt-üst oluşlar yaşanmadan bu gerçekleşemez. Egemen bir üretim biçiminin kediliğinden yıkılıp, yerini bir başka üretim biçiminin egemenliğine terk etmesi tarihte görülmediği gibi, anti-bilimseldir de.

Şuna katılıyoruz: tarih, bütün sınıflara “elveda” dendiğine tanık olacaktır. Ama bu “elveda”nın şaşmaz bir sıralaması vardır. Önce burjuva sınıfına elveda denecek, peşinden ise işçi sınıfına. Bu sıralama bir niyet sorunu değil, toplumların işleyişinin şaşmaz diyalektiksel sürecidir.

EMPERYALİST SERMAYENİN TEFEÇİLİĞİ VE KAPİTALİST ÜRETİMİN ULUSLARARASI LAŞMASI

Her fırsatta emperyalist burjuvazi ve onun yarı-sömürgelelerdeki yeril uşakları, “yabancı sermaye girdiği ülkelerde geliştirici bir rol oynuyor” diye propaganda yapıyorlar. Yabancı sermayeden kast ettikleri elbette emperyalist sermayedir. Emperyalizmin ortaya çıkışıyla beraber, kendine Marksist diyen revizyonist çevrelerde hiç kuşkusuz, emperyalist burjuva ideologların

bu görüşüne katılıyorlar ve emperyalizmin yarı-sömürgelelerde “üretici güçleri geliştirdiğini” ve bu nedenle, emperyalizmin ilerici bir rol oynadığını savunuyorlar.

Emperyalizmin ortaya çıkmasıyla beraber, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler de, emperyalizm bu ülkelerin kendi iç dinamiği ile gelişmesinin önüne geçmiş, gelişen üretim güçlerini tahrip etmiş, kendi ekonomik sisteminin bir parçası ve yarı-sömürge ülkelerdeki devamı olan komprador kapitalizmi geliştirmiştir. Yani, ulusal kapitalizmi yerle etmiş, tahrip etmiş ve komprador kapitalizm denen, montaj sanayini geliştirmiştir. Çünkü, emperyalizmin ulusal kapitalizmi geliştirmesi ya da ulusal kapitalizmi desteleyip ayakta tutması, kendi ekonomik sisteminin reddi anlamına gelir. Ki, çoğu yarı-sömürgeleler daha kapitalizmin ilkel birikim sürecinde yarı-sömürgeleştirilmiş ya da sömürgeleştirilerek, ulusal kapitalizmin kendi iç dinamiği ile gelişmesinin önüne geçmiştir.

Emperyalizmin en önemli özelliği sermaye ihracı olması nedeniyle tefeci bir karaktere sahip olmasıdır. Sermaye için gider ve kar elde edebileceği bir kapitalist sistem geliştirebilir. Üretici güçlerin geliştirilmesinde sermayenin azami kar eğilimine terstir. Bu nedenle girdiği geri ülkelerde başta en geri sınıflarla içiçe geçerek, onları kendi denetimi altına alarak, sermayenin doluşmasını hızlandırır. Emperyalizmin yukarıdan müdahalesi, girdiği ülkelerin doğal gelişimi

mini alt-üst ederek, başta tarımı ve ulusal kapitalizmin gelişmesini önleyip, sermayenin çıkarları doğrultusunda ekonomik bir sistem yerleştirir. Elbette, emperyalizm, ulusal kapitalizmi ya da ol ülkenin doğal gelişimini yerle bir ederken kendine bağımlı kapitalizmde gelişir.

“Sermaye ihracı, sermayenin ihrac edildiği ülkelerde onu olağan üstü hızlandırarak kapitalist gelişmeyi etkiler. Böylece sermaye ihracı ihracatçı ülkelerdeki gelişmeyi bir parça durdurma eğilimi taşısa da, bunun ancak tüm dünyada kapitalizmin genişlemesi ve derinleşmesi pahasına gerçekleştiği ortadadır.” (19)

Lenin’inde belirttiği gibi, emperyalist sermaye ihracı, kapitalizmi derinliğine ve genişliğine geliştiriyor. Ancak bu, alabildiğine dengesiz, kendi ayakları üzerinde duramayan ve salt emperyalist sermayenin gereksinimlerine yanıt verecek bir kapitalizm! Bugün dünyanın en ücra köşelerine kadar kapitalizm girmiştir. Ne pahasına, kitleleri yoksullaştırma, tarım ve ulusal kapitalizmi öldürme ve üretici güçleri tahrip etme ve dengeli gelişimlerini önleme pahasına. Emperyalist sermayenin başka türlü yapması da beklenemezdi!

Emperyalizm, sermaye ve pazar için, geri ülkelerin en ücra köşelerine kadar girmesini sağlayacak ulaşım sorununu asgari oranda çözdü. Girdiği bütün ülkelerde demiryollarına öncelik vermesi hem bu ülkelerdeki hammaddeleri kapitalist ülkelere taşımak hem

de kendi ihraç mallarının bu ülkelere ulaşımını kolaylaştırma içindir. Böylece emperyalistler tarafından sömürge ve yarı-sömürgelelere satılan herşey, yerli olan herşeyi yıktı. Çünkü, kapitalist sömürgeci devletler, girdiği ülkelerin kendi iç dinamiği ile gelişen ekonomik yapısını yıkıp, gelişmiş kapitalist ülkelerin gereksinimlerini karşılayacak şekilde dönüştürdü. Emperyalizm ile birlikte bu dönüşüm bütünüyle tefeci emperyalist sermayenin azami kar elde edebilecek biçime dönüştürülerek, yarı-sömürge ülkelerin sanayi gelişimi daha baştan engellenmiş oldu.

Emperyalizm, girdiği ülkelere kapitalizmi götürmesi, oralarda kendine bağımlı bir bürokrat komprador kapitalizmi geliştirmesi, o ülkelerde sanayiye geliştirdiği anlamına gelmediği biliniyor. Emperyalist sermayenin en önemli özelliklerinden biri olarak öne çıkan yanı, hiç kuşkusuz tefeci ve rantiyeci karakteridir. Emperyalist borsa merkezleri, sermayenin tefeci ve spekülatif özelliğinin odaklaştığı noktalardan biridir. Üretim olmadan, üretime katkı yapmadan salt spekülatif amaçlı sermaye yatırımlarıdır.

Yine, yarı-sömürgelelere verilen borçlar, yatırıma yönelik olmaktan öte, tefeci karakterlidir. Emperyalist tekeller, sermaye ihraç ettiği ülkelerde, sermayenin yatırıma yönelik yanını oldukça sınırlı tutarak, o ülkenin yatırımına hiçbir katkısı olmadan, üstelik o ülkenin yatırım gelirlerinden büyük miktarda pay alarak ve de

varolan ulusal kapitalizmi tahrip edip, kendine bağımlı bir kapitalist ağ öreerek geri döner.

Emperyalizm, bütün ülkeleri bir emperyalist ekonomik sistem içinde birleştirerek, bir nevi yarı-sömürge ülkelerin neler üreteceğini ve üretmesi gerektiğini de kendisi belirlemiş ve emperyalist tekellerin gereksinimleri doğrultusunda “uzmanlaştırmış” ve uluslararası bir işbölümü yaratmıştır.

Sermayenin tefeci karakteri gereği, girdiği ülkelerde sanayiye geliştirmemiş, sermaye üretimden kopuk bir duruma gelmiştir. Son yıllardaki sermayenin gelişimi ve daha derin bunalımlara girmesi, sermayenin üretimden kopukluğunun en üst noktalarında seyretmesindedir. Emperyalist ülkelerdeki sanayi üretiminde bir artış değil sürekli bir gerileme mevcuttur. Bu, sermayenin üretime yönelik olmayışının bir sonucudur.

Burada şunu da aktarmakta yarar var. Emperyalist sermaye yine kendi içinde, yani büyük emperyalist tekeller arasında dolaşımını sağlıyor. İşte bir örnek: “son zamanlarda sermaye ihracındaki yayılma ve artış, esas olarak sanayileşmiş ülkeler arasındaki genişlemeden geliyor. ‘Üçüncü Dünya’ denilen ülkelere doğrudan yabancı yatırımlar son yirmi yıl içinde (1967-89) %31’den, %19’a düşmüştür.” (20)

Yine aynı yazar, emperyalist sermayenin yatırımlarının üretken olmayan alanlara kaymasına ilişkin şu verileri sıralıyor:

“Japonya’nın son otuz yıldır dış pazarlarda yaptığı

doğrudan yatırımlarda imalat sanayinin payı %26,7 iken; finansman ve sigortacılık (%22,5), gayri menkul (%11,1) ve ticaret (%10,7) toplamın payı %44,3’ü bulmaktadır. ABD’nin 1979-90 yılı yatırımlarında imalat sanayinin payı %40, banka, finansman, sigortacılık hizmetlerinin ise %29’dur. 1966’da bu oran %14’tü” (21)

Emperyalist sermayenin üretimden kopuk tefeci karakterine ilişkin aynı yazardan birkaç veriyi buraya aktarmakta yarar var:

“Dünya mal ve hizmetler ticareti yılda 2,5 ile 3 trilyon dolar tutuyor. Ama, dünya mali kurumlarının birbirlerine borç alıp verdikleri Londra Eudolar pazarında her işgünü 300 milyon dolar, yılda 75 trilyon dolarlık, yani dünya ticaret hacminin en az 25 misli alım satım yapıyor. Buna ek olarak, dünyanın bütün önemli para merkezlerinde, döviz değiştirme işlemleri yapıyor. Bunlar da günde 150 milyar dolar ya da yılda 35 trilyon dolar, yani dünya mal ve hizmetler ticaretinin 12 misline yakın tutuyor. “Kuşkusuz bu Eurodolarların çoğu, Yen, İsviçre Frankı vb. bir cepten ötekine gidiyor ve birden fazla kez sayılıyorlar. Yine de ortada büyük bir fark ve bir tek sonuç var: Sermayenin ticarete bağlı olmayan -ve büyük ölçüde ondan bağımsız olan-hareketi ticaret finansmanının (trade finance) büyük ölçüde aşılıyor.” (22)

Bu verilerde emperyalist sermayenin üretimden kopuk yanını ortaya koymaktadır.

Son zamanlarda “küreselleşme”ye yüklenmeye çalışılan anlam, emperyalist sermayenin “üretken” olduğu ve de girdiği ülkelerde sanayiye geliştirdiği yöndeydi.

Oysa emperyalist sermaye yarı-sömürgelerde sanayiye geliştirme bir yana, sanayinin gelişmemesi yönünde hareket tarzı izlemiştir. Onun tefeci ve sömürücü yanı var olduğu sürece, azami kar en fazla nasıl elde edilebileceği yönünde hareket eder ve o yöne yönelir. Üretime yönelik sermayenin elde ettiği kar ile spekülatif sermayenin karı arasında büyük bir fark vardır. Bu nedenle de sermaye ister istemez spekülatif yöne kayacaktır.

Yarı-sömürge ülkelere verilen borçlarda, yine, yarı-sömürge ülkelerin kalkınmasına yönelik yatırımdan çok tefeci karakterlidir. 1971’de yarı-sömürge ülkelerin borç toplamı 100 milyar dolar civarında iken, bu miktar 1994 başında 1477 milyar dolara çıkıyor. (23)

En büyük 7 Amerikan bankasının yarı-sömürge ülkelere açtıkları kredilerden elde ettikleri gelir: “1970’de 167 milyon dolar, 1981’de 1323 milyon dolar, 1982’de 1563 milyon dolardı. 1970’de bankaların karlarının %22’si az gelişmiş ülkelere açılan kredilerden sağlanırken, 1981’de bu oran %55’e, 1982’de de %60’a yükseldi.” (24)

Emperyalist sermayenin bu korkunç rantiyeci yanı, yarı-sömürge ülkelerde gelişmeyi getirmez, gelişmenin önüne geçerek, toplum üzerinde büyük yaralar açmaktadır. İşsizlik ve açlık sürekli gelişme gösterirken, bir avuç egemen sınıfın ise, lüks yaşam içinde, emperyalist sermayenin ülkedeki jandarmalığını yapmakta, işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesini engelleme için yoğun baskılar uygulamaktadır. Ama bu, çelişmeleri yumuşatma yerine varolan çelişmeleri daha da keskinleştirici bir rol oynuyor. Emperyalizmin “küreselleşme” ideolojisi yumuşatma ve çelişmeleri giderici değil, tersine, emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki, yarı-sömürge ülke egemenleri ile proletarya ve emekçi halk arasındaki çelişmeyi keskinleştiriyor, emperyalist ekonomi ile yarı-sömürge ekonomileri arasında derin uçurumlar açıyor.

Emperyalist “yüksek üretiminin” yani, en son teknolojinin bütün yarı-sömürgelere kadar girdiği ve yarı-sömürge ülkelerin bu teknoloji ile üretim yaptığı ileri sürülmektedir. Yarı-sömürge ülkelere yüksek teknolojinin girdiği doğru, an-

cak bu yaygın bir kullanımdan öte oldukça sınırlıdır. Ve emperyalistler, yüksek teknolojiye öte, emek yoğun teknolojileri ve emek yoğun üretim yapan sanayi dallarının bazılarını yarı-sömürge ülkelere aktarıyor. Emperyalizmin yarı-sömürge ülkelere “büyük yatırımlar yaptığı” demagojiden öteye gitmeyen bir gerçektir.

“Dünya ticaretinin üçte birini ve üretimin de üçte ikisini karşılayan Çok Uluslu Şirketler, toplam 3,4 trilyon dolarlık üretiminin 2.7 trilyon dolarını kuzeyin zengin ülkelerine yatırırken, toplam yatırımların sadece %5’ini güneyin yoksul ülkelere aktarabiliyor.” (25)

Emperyalist ÇUT’lerin, gelirlerinin büyük kesimi kendi ülkelerinin dışından gelirken, harcamalarının büyük bir bölümü ise kendi ülkesinde olmaktadır. Daha başka verilerde, yukarıdaki istatistiki verileri doğruluyor. 1988 yılında ABD, AB ve Japonya’nın dış ticaret değişiminin %60’ından fazlasını kendi aralarındaki ticaret oluşturmaktadır. Yine bu üç ülkenin yarı-sömürge ülkelere yaptıkları toplam dışsatımdaki payları ise %20-30 arasındadır. (26)

Emperyalist ülkelerin dış satımının büyük bir bölümünü kendi içinde yapması doğal. Çünkü, yarı-sömürge ülkelerin endüstri ürünleri icratı oldukça kısıtlıdır. Bir başka istatistik sorunu daha açık ortaya koyuyor:

Toplam endüstri ürünü dış satımı (1985)
(Bakınız tablo 1)

Tablo 1

	Milyar dolar	3. dünya ülkelerinin payı
ABD	160	35
Japonya	170	36
Almanya	160	18
Fransa	72	19
Büyük Britanya	70	17
İtalya	68	14

Kaynak: Dünya Bankası 1987 Raporu, Tablo 14’den aktaran, Samir Amin, age sf. 61

Endüstri ürünleri dış satımında OECD ülkelerin toplamı 1985 yılına göre 949 milyar dolar iken, yarı-sömürge ülkelerin (Çin’de dahil) aynı yıl için toplam dış satışı ise 157,1 milyar dolardır. (aynı kaynak)

Bütün bunlar, uluslararası tekellerin dünya ekonomisini bütünüyle kontrol ettiğinin yanısıra ve emperyalistlerin “ihracata yönelik sanayileşme” modelini yarı-sömürge ülkelere dayatılmasına ve bu ülkelere ihracat ürünlerine ağırlık vermesine karşın, bunların sanayi ürünleri dışsatımındaki payı, tek başına bile Alman emperyalizminin sanayi ürünleri dış satım payından daha düşüktür. Emperyalis ülkelere sanayi ürünleri dış satımı ile yarı-sömürgelerin sanayi ürünleri dış satım nitelikleri aynı değildir. Yarı-sömürgele- rin sanayi dış satım ürünleri, genelde emperyalist tekellerin üretmediği ve de emek yoğun üretim mallarıdır.

Dünya ekonomisinde “kayıt dışı” ya da “kara para” dedikleri bir olay da var ki, bu emperyalist ekonominin anarşik ve üretimden kopuk yapısının bir ürünü olarak ortaya çıkmaktadır. Kayıt dışı ekonomi ya da “mafya ekonomisi”nin yıllık geliri 1 trilyon dolar olduğu, bunun ise 3 milyar insanın toplam geliri olduğu dikkate alınır- sa, emperyalizmin ve kontrol ettiği sermayenin spekül- atif, anarşik ve dengesiz ya- pısı daha net olarak ortaya çıkar.

Örneğin; Alman Çok Ulus- lu Tekel’i Daimler-Benz’in

gelirlerinin %30’u Alman- ya’dan, %30’u Avrupa (Al- manya dışında) Birliği ülke- rinden ve %40’da diğer ülke- lerden. Aynı tekelin giderleri ise; %75’i Almanya’da, %5 Avrupa (Almanya dışında) Birliği ülkelerinde, %20’si ise diğer ülkelerde olmaktadır. (27) İstisnasız bütün ÇUT’ler, gelirlerinin önemli bir bölü- münü başka ülkelere elde ederken, giderlerini kendi ül- kelerinde tüketmektedirler.

İsviçre’nin ÇUT’leri olan Nestle ve Sandoz’un dış satım ve bu satımdan gelen gelirlere bakıldığında, emperyalist te- kellerin karlarının esasının ne- reden geldiği daha iyi anlaşıl- ır. Örneğin, Nestle, toplam üretiminin %98’ini dışarıya satarken, toplam gelirinin %95’ini bu dış satımdan elde ediyor. Sandoz ise, toplam üretiminin %96’sını dışarıya satarken, toplam gelirinin %94’ünü bu dış satımdan elde ediyor. (28)

Bu verilere göre, emperya- list ÇUT’lerin üretim merkez- leri, yine kendi ülkeleridir, ama ürettiklerinin büyük bir bölümünü dışarıya satıyorlar ve gelirlerinin büyük bir bölü- mü de dışarıdan geliyor.

Emperyalist sermayenin uluslararasılaşmasına koşut olarak üretimin uluslararası- laşması ve buna bağlı olarak emperyalizmin uluslararası ekonomik bir iş bölümü yarat- ması da kaçınılmazdır. Özel- likle yüksek teknolojik (ser- maye yoğun) üretim, haberleş- me ve ulaşım alanlarındaki teknolojinin hızla gelişmesi, uluslararası iş bölümü ve üre- timin buna koşut ele alınması-

nı da ortaya çıkarmıştır. **Em- peryalistler, özellikle hafif sanayi ve emek yoğun üre- timlerin bir bölümünü yarı- sömürgelere kaydırarak, hem ucuz iş gücünden hem fazla vergi vermekten ve hem de diğer sosyal harca- maların getirdiği yükten bü- yük oranda kurtuluyor ve artı-değer sömürsünü kat- layarak artırmış oluyorlar.**

Emperyalizmin dengesiz gelişmesi ve dünya ekonomi- sini alabildiğine dengesizleş- tirmesi, dünya üretiminin ve bu üretimin denetiminin bir avuç tekelin kontrolünde top- lanması, yarı-sömürge ülkele- rin gereksinimleri doğrultu- sunda değil de, uluslararası emperyalist tekellerin dünya- ya hakim olma amaçları doğ- rultusunda şekillenmesi, em- peryalist krizi derinleştirdiği gibi, yarı-sömürge ülke eko- nomilerini de sürekli bunalı- ma itmektedir. Emperyalist sermayeyi kurtarma pahasına her defasında önerilen ve da- yatılan “modeller” peşinden daha derin bunalımları da ka- çınılmaz kılıyor. Ve bu geli- şim, emperyalist tekeller ara- sındaki çelişkileri keskinleştir- mekle beraber, genel bir ku- tuplaşmayı da doğurmaktadır. Bazı burjuva ideologlarının aksine, önümüzdeki süreç, da- ha keskin çatışmaların kaçınıl- maz olduğunu göstermektedir.

EMPERYALİZMİN YARI- SÖMÜRGELERE BİÇTİĞİ ROL

Emperyalistlerin “sömürge- ler için savaşımı” yerini, em- peryalistlerin “yarı-sömürgele- ri için savaşımı” almıştır. As-

linda bugünün yarı-sömürgele-ri ile dünün sömürgeleri ara-sında pek bir fark yok. Açık işgal, yerine zorunlu bir işgale bırakmış ve bu “değişim” emperyalizmin sömürgeci karakterinin değiştiği anlamına gelmiyor. Emperyalistler için “sömürge-yani-askeri işgal-” daha pahalıya mal olurken, sömürgelelerde anti-emperyalist mücadeleyi güçlendirmeye hizmet ediyordu. Dünün sömürgeleştirilmiş ülkelerini yarı-sömürgeleler şeklinde sömürmek ise çok pahalıya mal olmuyor. Bugünün yarı-sömürgelelerinin dünün “sömürge”lerinden pek bir farkı olmadığı gibi, emperyalistler için daha rahat bir sömürü ortamı yaratmaktadır.

Yarı-sömürgelelerin borçlandırma yoluyla kendilerine bağlamaları ve buralardaki egemenleri bütünüyle kendilerine bağlamaları ve onların varlığı emperyalist tekellerin desteğinden ayrı-ele alınamaz oluşu dikkate alınır, yarı-sömürgelelerin “sömürgecilik” siyasetinde nitelik bir fark taşımadığı görülecektir. Zaten, emperyalizmin sömürgeci karakterinin değiştiğini söylemek, emperyalizmin bu yönünü çarpıtmaktan başka bir anlam ifade etmiyor. Emperyalizmin sömürgeci karakteri ortadan kalktığı anda, emperyalizm emperyalizm olmaktan çıkmış demektir.

Emperyalizm, klasik sömürgecilik kendi istemiyle terk etmemiştir. Terk etmek zorunda kalmıştır. Sömürge ülke ulusların yoğun ve kanlı mücadeleleri sonucu bu olmuştur. Emperyalizmin açık işgali terk etmesi, pro-

letarya devrimlerinin hızlanması ve bu devrimlerin ulusal kurtuluş mücadelesine büyük destek vermeleri sonucu olmuştur. Burjuva ideologları ve revizyonistler, emperyalistlerin klasik sömürgecilik terk etmelerini, emperyalist burjuvazinin bilinçli olarak terk etmesi olarak göstermeye çalışıyorlar.

Özellikle emperyalizmin 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı-mı’ndan sonra, bu siyasetini terk etmesi, sosyalist ülkelerin yanında proletaryanın devrimci mücadelesinin gelişmesi ve ulusal kurtuluş savaşlarının hızla gelişmesi, emperyalistlere geri adım attırılmıştır. Elbette emperyalistlerin bu siyaseti esasta terk etmesi, bunu bütünüyle terk ettiği anlamına da gelmiyor. Bu kez BM şemsiyesi altında, ulusal ve devrimci halk hareketlerini ve de emperyalizmin bölgedeki çıkarlarına karşı çıkan kimi ülkeleri rahatlıkla işgal edebiliyor, askeri saldırılar düzenleyebiliyor. İlerde sınıf mücadeleleri geliştiğinde, sınıf mücadelelerini boğmak ve proletarya önderliğindeki devrimleri engellemek için, daha yoğun askeri saldırılar düzenleyebilecektir.

Emperyalistlerin yarı-sömürge ülkelere biçtiği rol, bu ülke ekonomilerini kendi gereksinimleri doğrultusunda sisteme uygun hale getirmek ve sermayenin daha fazla büyümesi için yarı-sömürge ülke gelirlerinin önemli bölümünü emperyalist tekellere aktarmaktır.

Emperyalizmin yarı-sömürgelelerde “yüksek teknolojik üretim geliştirdiği” şeklinde

saptamalar, gerçekçi bir yaklaşım olmayıp, tersine, bu ülkelerdeki gelişen sanayinin de önüne geçmiş, var olan sanayiler de emperyalist tekellerin taşeronluğunu yapmaktadırlar. Yani, emperyalist ülkelerde üretimi pahalı olan malların, ucuz işgücü cenneti olan yarı-sömürgelelerde üretilmesi ve ücretlerin katma değer içindeki paylarının düşürülmesi olayıdır.

Ulaşım ve haberleşme teknolojisindeki hızlı gelişim, emperyalist ülkelerde bazı malların üretim maliyetinin, yarı-sömürge ülkelere göre daha ucuz olması, ÇUT’lerin bu üretimlerinin bir kısmını yarı-sömürgelelere kaydırmasına neden olmuştur. Yani, bir ürünün üretimindeki bazı parçaların yarı-sömürgelelerde üretilmesi ve bunların tekrar emperyalist ülkelere getirilerek, ana ürün ile bütünleştirilmesidir. Bu iş bölümü 1970’den itibaren daha da artmış ve son on yıl içinde de yaygınlık kazanmıştır. Ancak bu, ileri teknoloji transferinin yaygınlık kazandığı anlamına da gelmiyor.

Teknoloji transferini yarı-sömürge egemenleri belirlemiyor ya da başka bir söylemle, her yarı-sömürge ülke, istediği teknolojiyi alma serbestisine sahip değildir. Teknoloji transferini ve bu teknolojinin niteliğini ve kullanımını bütünüyle emperyalist tekeller belirlemektedir. **Emperyalistler, teknoloji transferin de, ellerinde kalan ve artık kullanılması halinde kendilerine maliyet açısından büyük masraflar getiren ya da çev-**

reye büyük zararlar veren ve de buna ek olarak emek yoğun teknolojileri transfer ediyorlar.

Ulaşım ve haberleşme teknolojisinin yaygınlık kazanması ise, yüksek üretim teknolojisini yarı-sömürgelere transfer anlamına gelmiyor. Yüksek üretim teknolojisinin yarı-sömürgelere transferi, emperyalist tekellerin çıkarına terstir.

Teknoloji transferi, bir çok bağımlılığı ve özellikle de emperyalizme daha fazla bağımlılığı ve onun üretim sürecindeki iş bölümünün bir parçası haline getirdiği gibi, teknoloji parçalarının durmadan ithali de yine aynı emperyalist tekdelden almak zorunluluğunu doğuruyor. Ve yarı-sömürge ülkelere transfer edilen teknoloji bu ülkelerin daha fazla sömürsünü, özellikle de artıdeğer sömürsünü artırıcı nitelikte olup, bu ülkelerin gereksinimlerini karşılamaktan çok, emperyalist tekellerin üretim sürecinin bir parçası ve bu ülkelere yoğun kaynak transferine dönüşüyor.

Teknoloji transferi, emperyalist süreç içinde bir mal olarak değil, sermaye olarak geri ülkelere ihraç edildiğinden, girdiği ülkelerde, sanayiye geliştirmeye yönelik olmayıp, sömürüyü ve bağımlılık zincirini arttırıcı bir faktör olmanın yanında, söylenenin tersine, yarı-sömürgelerde istihdam artışını da sağlamıyor. Çünkü, dışardan ithal edilen teknoloji belli bir istihdam sağlarken, aynı zamanda, ülkenin sanayileşme düzeyi kapasitesine uygun olmadığı için daha büyük

bir istihdam kaynaklarını yok ederek, nüfusun önemli bir bölümünü de sürekli marjinalleştiriyor.

Emperyalizmin yarı-sömürgelerdeki üretimi, ağır sanayi üretimi olmaktan uzaktır. Her ne kadar “küreselleşmeye” böyle bir anlam yükleseler de, gerçeğin bu olmadığı ve buradaki üretimin montajın ötesine gitmediği görülüyor. “Vatansız” denilen ÇUT’lerin üretimleri de aynı durumdadır. ÇUT’ler için yarı-sömürge ülkeler güvenli ülkeler olmaktan uzaktır. ÇUT’lerin ana üretim yerleri emperyalist ülkelerdir. Bu nedenle de modern üretici güçleri dünyanın her alanında geliştirmemişler, tersine, yarı-sömürge ülkelerdeki üretici güçlerin gelişmesi önünde en büyük engel olmuşlardır.

“Küreselleşme” adı altında yapılan emperyalizmin neo-liberal ideolojik saldırısı ve buna yüklenen anlamın tamamıyla yanıltıcı olduğunu, emperyalizm kendisi için sınırları kaldırıp ve sınırsız bir özgürlük elde ederken, halklar için ise, özgürlüklerin daha da kısıtlanması, baskı ve sömürülerin artması anlamını taşıdığı bir çok kez yineledik.

ÇUT’ler, yarı-sömürge halklarını daha yoğun ve ezici bir şekilde sömürebilmek için, önündeki tüm engelleri de kaldırması gerekiyordu. Bunların başında, yarı-sömürge halklarının mücadelesinin bastırılması, sürekli baskı altında tutulması ve ucuz iş gücü cenneti olarak kalmasını sağlayabilmek. Bu, ancak halkların daha baskıcı yönetim altında tu-

tulmasıyla sağlanabilir. Ve yarı-sömürge egemen sınıflarının baskıları artırması ve halkın her türlü demokratik haklarının gasp edilerek, bütünüyle faşist yönetimlerin iktidarda olması, ÇUT’lerin ve onları işbirlikçisi egemen sınıfların çıkarlarını koruyabilmek içindir.

Emperyalist tekeller için “küreselleşme” demagojisi arkasına gizlenerek yapılmaya çalışılan ve yapılan “Çok Yönlü Yatırım Anlaşması” (MAI)’dir. Bu anlaşma, yarı-sömürgelere dayatılıyor ve yarı-sömürge egemen sınıfları da mecburen kabul etmek durumundalar. Bu anlaşma, bir nevi yarı-sömürgelerin askeri işgal olmadan sömürgeleştirilmesi anlamını taşımasından öte, sömürgeleştirmedir. Emperyalistlerin, yarı-sömürgelere biçtiği rolün gerçek içeriği MAI anlaşmasında yatmaktadır. Gazete bu anlaşmaya “Küresel Kapitülasyonlar” başlığını atmış.

MAI’NİN GETİRDİKLERİ

1) “Bütün sektörler yabancı sermayeye açılacak. Yani, bazı ülkelerin telekomünikasyon, savunma sanayi, içki-sigara üretimi, kültür gibi yabancı sermayeni girmesine izin vermediği alanlar, MAI ile açılacak. Gümrük vergisi, kota veya tarife dışı engeller yöntemi ile yerli sanayinin korunması ortadan kalkacak.

2) Yabancı sermayeli yatırım korunacak. Hükümet ve rejim değişikliklerinden yabancı sermaye etkilenmeyecek. Eğer hükümetin politikasından yabancı şirket zarara

uğrarsa, bu zarar hükümetten tazmin edilecek. Anlaşmazlık da, yabancı şirketlerin bulunduğu ülkenin yasaları değil, Uluslararası Tahkim Kurulu'nun kararları geçerli olacak.

3) Bütün ülkeler için aynı prosedürler uygulanacak. Yabancı sermaye hangi ülkede yatırım yaparsa yapsın, MAI'nin hükümleri geçerli olacak yatırım, sermaye, döviz hareketleri, kar transferi, doğal kaynaklar, çevre, gayrimenkul alımı, özelleştirme gibi konularda sınırsız özgürlük gelecek. Anlaşmaya imza atan ülkeler, anlaşma hükümlerine aykırı hareket edemeyecek. Anlaşmadan en az 5 yıl çıkmayacaklar. Çıkanlar ise 15 yıl bu anlaşmaya bağlı kalacak.” (29)

Emperyalist burjuvazi, “küreselleşme”ye çok anlamlar yüklüyor. Ve **emperyalist “küreselleşme”nin anlamı MAI'nin kendisidir.** Ancak, bu anlamların onlar için bir anlamı ve olumlu yanı var. Proletarya ve ezilen halklar için ise, yalın anlamda vurgularsak; daha fazla sömürü, daha fazla baskı, daha fazla açlık, daha fazla kölelik demektir. Bu modern köleliği, emperyalistler ezilen halklara dayatıyor ve kabul görmesini sağlamaya çalışıyor. Ezilen halklar ve proletarya, bu modern köleliğe karşı mücadele etmediği takdirde, kölelik çok ağır koşullarda yaşanacaktır. Burjuvazi kendisi için bir dünyaya cenneti yaratmaya çalışırken, ezilen milyonlar içinde bugünün cehenneminden beter bir cehennem hazırlıyorlar.

Emperyalizmin gelinen

aşamada, başka çıkış yolu da yoktur. Ya ezilen halklar ve proletarya köleliği kabul edecek ve emperyalizm saltanatını, “modern” köleliği getirerek sürdürmeye çalışacak, ya da yıkılmakla karşı karşıya kalacak. Teknolojinin gelişimi ve üretici güçlerin gelişim düzeyi sosyalizmi kaçınılmaz kılmaktadır. Ancak bu kendiliğinden olmayacak. Eğer emperyalizm yaşamaya devam ederse, önündeki tek seçenek “modern köleliği” getirmektir. Çünkü, o artık kabuğuna sığmaz durumdadır. Bu kabuğu proletarya parçalayıp, sosyalizmin kapısını ciddi şekilde aralamalıdır.

Emperyalist mali sermayenin tefeci karakterinin en üst boyuta çıktığını ve uluslararası alanda mali sermaye üretimden kaçıp spekülative alana doğru kayma yönünde sürekli bir ivme gösterdiğini belirtmiştik. Elbette bu sermayenin tümüyle üretimden kaptığı anlamına gelmediğini anımsatmaya da gerek yok. Esas özellik önemlidir. Mali sermayenin esas özelliği tefeciliklidir.

Yarı-sömürgelere biçilen rol açısından soruna yaklaşıldığında, yarı-sömürgeler ucuz iş gücü, portföy ve tüketim cennetleridir. Bu ülkelerde faizlerin yüksek tutulması, yabancı sermaye açısından borsaları çekici ve karlı bir yatırım alanı oluşturuyor. Ayrıca borsa gelirlerine konan vergiler ise yok denecek kadar azdır.

EMPERYALİZM VE TÜRKİYE

Emperyalizmin yarı-sömür-

gelere biçtiği role örnek olması açısından Türk egemen sınıfları ile emperyalistler arasındaki ilişkinin bu boyutuna kısaca değinelim. Türk hükümeti Borsa gelirlerine birkaç puan fazla vergi getirmek istediğinde, egemen sınıflar anında ayağa kalktı. “Yabancı sermayeyi borsadan kaçırırsınız” diye. Hükümet sonunda geri adım atmak zorunda kaldı.

Türkiye, emperyalist burjuvazi tarafından “gelişmekte olan ülkeler” sıralamasına sokulur. Elbette emperyalist ülkeler, halkları aldatmak için, her ülkeye gerçek dışı bir paye biçiyorlar. Türkiye’de bunlardan birisidir. Diğer yandan “gelişme” göreceli bir kavramdır. Neye göre gelişme, kime göre gelişme sorusu hemen sorulmak durumundadır.

Emperyalist burjuvazinin gelişmeden anladığı; daha fazla kar ve sermayenin büyümesi ve yarı-sömürgeler için ise, emperyalistlere ne kadar kazandırdığı ile ölçülüyor. Ancak, halkın artan ölçüde yoksullaşması, açlık sınırının altında yaşaması, hiçbir sosyal güvencesinin olmaması, insan olmanın en temel (burjuva anlamda dahi) demokratik haklarının yitirilmesi, gelişme kavramıyla ilişkili olmuyor. Çünkü, halk ne denli yoksullaşırsa, emperyalist efendilerin ve işbirlikçilerin gelişmesi de o denli büyüyor. Aynı zamanda emperyalizmin yeni yöneliminin adı olan MAI anlaşmasına bağlı olarak bu durum; emperyalizmin yumuşak karınının ve en zayıf halkasının ve devrimin fırtına merkezlerinin neden yarı-sömürge ülkeler

Borçlanarak büyüme modelleri de, gerçekten yarı-sömürge ülkelerde üretime yönelik bir büyümeden öte tüketime yönelik ve özellikle, bir avuç egemen sınıfların lüks gereksinimlerini karşılamaya yöneliktir. Tarımda bir gelişme olmadığı gibi sürekli gerileme söz konusu. Üretim araçlarını üreten sanayide bir gelişme ve büyüme olmadığı gibi sadece hizmetler bölümünde büyümeler olmaktadır

olduğunun da bir açıklamasıdır.

Emperyalist sermayenin yarı-sömürgelere yatırımının esasını tefecilik oluşturmaktadır. 1988-1993 yılları arasında, emperyalist sermayenin Türkiye'ye doğrudan yatırım tutarı 7.5 milyar dolar iken, bu süre içinde emperyalist tekellerin borsaya yatırdıkları sermayenin tutarı ise 9.1 milyar dolar. Borsa dışındaki yatırımlar da direkt sanayinin gelişmesi yönünde bir yatırım olmaktan uzaktır. Örneğin, 1995 yılı Mart ayı içinde 39 trilyon TL olan yabancı sermaye stokunun sadece %57'si imalat sanayinde, %47'si hizmetlerde, %2'si ise madencilikte kullanılmış. (30)

Türkiye'de büyüyen "sanayi" hizmetler (servis) oluyor ve bu büyümek, genelde emperyalist ekonominin bu yöne kaymasından, yani giderek hizmetleri büyütmesinden kaynaklanıyor. Yarı-sömürgelerde buna göre şekilleniyor. Oysa insana yönelik yatırım olsa, hiç kuşkusuz yoksulluk denen olguda olmayacaktır.

Türkiye'de sosyal güvenlik katkı oranı ise 0.9'dur ve OECD ülkeleri içinde en ucuz işgücüne sahiptir.

Yarı-sömürge ülkelerdeki sermaye de yine emperyalist ülkelere transfer ediliyor. İşbirlikçiler, halkı soydukları halde, elde ettikleri sermayeyi ülkede tutmayıp, daha güvenli yerler olan emperyalist ülkelerdeki bankalara kaçırıyorlar. Türkiye'de 1988-1991 yılları arasında sermaye transferi tutarı 558 kat artmış. Bu süre içinde yalnızca İngiltere'ye 139 milyon 770 bin dolar sermaye transferi olmuş. (31)

"Gelişmiş" ülkeler arasında gösterilen Türkiye'nin dış borçları da hızla artmaktadır. Özellikle Kürt Ulusal Mücadelesi'ne karşı savaşta bu borç oranı katlanarak artmaya devam ediyor. Örneğin, Türk egemen sınıflarının dış borcu 98 milyar dolardır. Ödenen borçlar, ana para değil, borç faizleridir. Oysa 1998 bütçesi 60 milyar dolar civarındadır. Türkiye'de "kara para" denilen sermayenin yıllık bilançosu ise 50 milyar dolardır. Türk devleti, 1998 başından Ekim ayı sonuna kadar 10 milyar (9.995.9 milyon) dolar borç ödedi. (32)

Türkiye'nin 1988 yılında 31 milyar dolar dış borcu varken, bugün 98 milyar dolara yükselmiştir. Bir ülkenin on yıl içinde 67 milyar dolar borçlanması, o ülkenin kalkındığını değil, emperyalizme daha bağımlı hale geldiğini ve önceki borçların ödenmesi için yeniden borçlandığını gösterir. Ve elbet bu borçlanma, halkın alabildi-

ğine yoksullaşması pahasına olmaktadır.

Borçlanarak büyüme modelleri de, gerçekten yarı-sömürge ülkelerde üretime yönelik bir büyümeden öte tüketime yönelik ve özellikle, bir avuç egemen sınıfların lüks gereksinimlerini karşılamaya yöneliktir. Tarımda bir gelişme olmadığı gibi sürekli gerileme söz konusu. Üretim araçlarını üreten sanayide bir gelişme ve büyüme olmadığı gibi sadece hizmetler bölümünde büyümeler olmaktadır.

Aşağıdaki tablo, Türkiye'nin durumunu net olarak ortaya koymaya yetiyor. Bu örnek diğer yarı-sömürgeler içinde geçerlidir.

İthalatın mal gruplarına göre dağılımı

	1983	1997
Yatırım malı	14.4	22.8
Ara Malı	84.4	65.6
Tüketim Malı	1.2	9.5
Diğerleri	0.0	0.6
Toplam	100.0	100.0
Toplam (milyon dolar)	9.235	48.558

İhracatın sektörel dağılımı

	1980	1997
Tarım Ürünleri	64.6	20.8
Madencilik Ürünleri	9.5	3.8
Sanayi Ürünleri	25.8	75.3

Kaynak: Türk Dış Ticaret Müsteşarlığı. 7-13 Kasım 98 Dünya, Cem Alper

Daha başka istatistiki veriler verilebilir ve bugünkü ekonomik veriler, emperyalistlerin yarı-sömürge ülkeleri, kılmıdayamaz hale getirdikleridir. Yarı-sömürgeler, halkın

yaşam için zorunlu olan gereksinmelerini kısma pahasına, onları daha da yoksullaştırma pahasına, emperyalist tekellere durmadan kaynak aktarıyorlar. Emperyalist sermayenin tefeciliği bu nedenle daha üst boyuta çıkmıştır. Üretmeden, üretime hiçbir katkı sunmadan, borçlandırma ile halkları sömürme.

Bu verilerde gösteriyor ki, emperyalistlerin direktifi ile hareket eden yarı-sömürge egemen sınıfları, tüketime yönelik yatırım yapıyorlar. IMF'nin büyük baskılar ile dayattığı "ihracata yönelik sanayileşme" modeline rağmen, sanayi ürünlerin ihracatında önemli bir artış olmasına karşın, bu yok pahasına bir satıştır. Ama öbür yanda tarım ürünlerindeki dış satım ise oldukça gerilemiştir. İthalat açısından bakıldığında ise, yatırım mallarındaki ithalata %50'lik bir artış var iken, tüketim mallarındaki artış ise %110 civarındadır. Sanayi ürünlerindeki artış makine ve ulaşım araçlarının dış satımından ileri geliyor. Ve bu emperyalist tekellerin Türkiye'deki komprador burjuvazi ile ortaklaşa ve emperyalist tekellerin gereksinmeleri doğrultusunda yapılan bir üretimdir.

Emperyalistlerin yarı-sömürgelelere dayattıkları "ihracata yönelik sanayileşme" aldatmacası, bu ülkeleri iyice sömürgeleştirmenin, halkın bütün gelirlerinin emperyalistlere akmasını sağlamanın bir başka adı dence yeridir. Bu ülkelerde sanayileşme olmadığı, tersine varolan sanayiye iyice işlevsiz bıraktığı gibi, tarım

ülkesi olan bu tür ülkelerin toprağını da bütünüyle çölleştiriyorlar.

1994 yılı Ekim ayında 877 bin dolar olan canlı hayvan dış alımı, bir yıl sonra, yani 1995 yılının aynı ayında 69 milyon dolara çıkıyor. Ve 1994 yılında canlı hayvan dış satımında % 48 oranında bir azalma oluyor. 1989-91 yılları arasında tarımla uğraşan aile sayısında 12 bin düşüş oluyor. Bir başka şekilde açıklamaya çalışırsak; 1980 yılında GSUÜ içinde maaş ve ücretlerin payı % 25.1, tarımın % 25.1, kar-faiz-rant'ın ise %47.3 iken, 14 yıl sonra 1994 yılında maaş-ücret'in payı %21.1'e, tarımın pay oranı %15.9'a düşüyor ve kar-faiz-rant'ın pay oranı ise %57.6'ya yükseliyor. (33)

Ve tarımın öldürülmesi, buna karşılık sanayinin gelişmesi karşısında kırdan şehirlere akan insanlar, şehirlerde daha bir yoksulluk içinde, işsiz ve hiçbir sosyal garantileri olmadan yaşamaya zorlanıyorlar. Bugünün Türkiye'sinin şehirleri giderek köyleşiyor. Şehirlerin yarı nüfusu, hiçbir alt yapısı olmayan, yaşamaya elverişli olmayan gecekonduarda yaşamak zorunda kalıyorlar.

Türkiye'de bazı oportünist ve revizyonistlerin iddialarının tersine, şehirlerdeki nüfusun artmasının esas nedeni, sanayinin gelişmesinin bir sonucu değil, tarımın öldürülmesinin bir sonucudur. Ve işte emperyalistlerin "kalkınma" modellerinin sonucu ve "gelişmekte olan" ülkelere örnek gösterilen

Türkiye'nin panoraması.

EMPERYALİZMİN KÜRESSEL KRİZİNİN DERİNLEŞMESİ

1929'larda emperyalizmin "büyük depresyon"u, 1991'lerde emperyalizmin yeniden kapısını çalmıştır. Esasında, emperyalizm 1973 bunalımını daha atlatmadan yeni bir bunalımın içine girmesi, aşırı üretim ve aşırı sermaye birikimi ve buna bağlı olarak pazar daralmasının sonucu krizin boyutunu da derinleştirmiştir. Son 40 yıl içinde yüksek teknolojik gelişim ve buna bağlı olarak üretimin toplumsal niteliğinin hızla gelişmesi, tekelci mali sermayenin aşırı yoğunlaşması, emperyalist tekeller arasındaki çelişmeyi daha da keskinleştirici bir rol oynamaktadır.

Özellikle tekelci mali sermayenin üretimden kopuk olarak spekülatif karla yoğunlaşması, dünya gelirinin bir avuç ÇUT'lerin elinde toplanması, yarı-sömürge ülke halklarının her geçen gün yoksullaşması ve alım güçlerinin düşmesi, dünya pazarında büyük bir daralma meydana getirmiştir. Sermaye yoğunluğu aşırı üretim ve buna denk düşen bir tüketimin olmaması ve bir başka söylemle dengesiz ekonomik sistem ve salt emperyalist tekellerin sermaye birikimine yönelik üretim, kaçınılmaz olarak bunalımı doğurmaktadır.

Gelinen süreçte emperyalistler, dünya emperyalist ekonomisinde yaşanan krizi gidermek için IMF ve Dünya Bankası (DB)'ni devreye so-

karak, yarı-sömürgelere yeni ekonomik önlemler paketi getiriyorlar. Ne var ki, yeni gelen “önlem paketleri” daha büyük krize davetiye çıkarmaktan başka bir şeye yaramıyor. Çünkü, yarı-sömürgelere dayatılan “önlem paketleri”nin içinde, devletin sosyal harcamaları kısıtlaması, işçi ücretlerinin dondurulması, küçük işletmelere yapılan sübvansiyonların kısıtlanması, tarıma verilen destek kredilerinin en alta düşürülmesi, özelleştirmelerin hızlandırılması ve de ithalatı kısıtlayıcı yasaların bütünüyle kaldırılmasıdır. Emperyalistlerin dayattığı bu politika en az 25 yıldır gündemdedir.

Bu politikaların uygulanması sonucu, “Asya Kaplanları”, “Latin Amerika Devleri” denen ülkeler iflas bayrağını çektiler. Yarı-sömürge ülkelerde daha derin hissedilen krizin, emperyalist ülkeleri sarmaması da düşünülemez.

“En son ekonomik veriler ABD’de 7,5 yıllık toparlanmanın artık kesin olarak bittiğini, Avrupa ekonomisinin bir durgunluk dönemine girmek üzere olduğunu gösteriyor. ABD ve Avrupa’da Asya krizinin etkileri, yerel ekonominin kendi ritmiyle nihayet buluştu. Şirket karları düşüyor ve önümüzdeki dönemde düşmeye devam etmeleri bekleniyor.” (34)

Aynı yazar, daha ilginç yorumlarda bulunuyor:

“Özetle dünya ekonomisinde mali kriz derinleşiyor. Bunun kökünde bir aşırı üretim ve kapasite sorunu var... Bu ortamda piyasa mekanizması,

fazla kapasiteyi zaman içinde yok edebilecek bir yıkım sürecine girmiş durumda. Bu sürecin büyük çalkantılara, mali çöküşlere, hatta savaflara yol açmaması için denetlenmesi gerekiyor.” (35)

Emperyalist krizin boyutu, kendilerini de ifade etmek - Emperyalist dünyanın jandarması ABD başkanı Bill Clinton, “*Son elli yılın en büyük mali krizini yaşıyoruz*” diye açıklama yaptı- zorunda kaldığı gibi, “büyük depresyon”dan daha büyük bir boyutta. Bu da kaçınılmaz olarak sınıf çelişmelerini daha da arttıracak, özellikle yarı-sömürge ülkelerde devrimci mücadelelerin yükselmesini doğuracaktır. Çünkü, yarı-sömürge ülke egemen sınıfların ekonomisinin iflasın eşiğine geldiği abartılı bir söylem değildir.

Sürekli (bu aynı zamanda emperyalist mali sermayeyi borsaya çekmeye yöneliktir) yüksek faiz ile bütçeyi denkleştirmeye çalışmak, bütçeyi ve ödemeler dengesinin daha fazla delik deşik olmasına yol açıyor. Bunları kapatma pahasına ise, zaten alım gücü düşük ve işsizliğin yoğun olduğu bir koşulda, en temel gereksinim maddelerine durmadan zam yapılarak, halkın cebine el atılması, sosyal huzursuzluğu artırıcı bir faktör oynamaktadır.

Emperyalist sermayenin yoğunlaşmasına karşın yarı-sömürgelerde işçi sınıfı ve diğer emekçilerin alım gücü bu küreselleşmeye ters orantılı bir şekilde düşüyor. Ülkeler ve bölgeler arası ve yarı-sömürge ülkelerdeki bölgeler

arası var olan dengesizlik daha da büyüyor. Bu da, emek-sermaye ve ezilen halklar ile emperyalizm cephesindeki çelişmeleri “yumuşatıcı” değil, keskinleştirici rol oynamakta, beraberinde eşitsiz gelişme ilişkilerini yeniden ve yeniden üretmektedir. Emperyalist sermayenin özellikle bu son özelliği dikkate alınmadığı takdirde yanlış saptamalara gidilmesi kaçınılmazdır. **Azami kar eşitsizliği doğurur, yaygınlaştırır ve derinleştirir.**

Emperyalist cephe iki binli yıllar sendromu yaşanması boşuna değildir. Emperyalist krizin derinliği her ne kadar gizlenmeye ve “küreselleşme” ideolojisinin demagogik “yumuşama” ve “refah”ından söz edilmesi, gerçekleri gizleme, emperyalizmin dünyayı bir uçurumun eşiğine getirdiğinin görülmemesi telafından başka bir şey değildir.

Emperyalistlerin krizi atlatacak için çeşitli mali operasyonlar yapması, faiz indirmeleri, yüklü miktarda kredi açmaları, esasta proletarya cephesini ilgilendiren yan değildir, enternasyonal proletarya cephesini ilgilendiren yan, emperyalizmin derin bir bunalım içinde olduğu ve bu bunalımın geçici olmayıp, daha da derinleşeceği ve proletaryanın, emperyalizmin bu bunalımını daha derinleştirici taktikler geliştirip devrimci dalgaları yükselterek karşılaması gerektiğidir.

Emperyalizmin “Yeni Dünya Düzeni” (YDD), sıkça söylendiği gibi, her alanda daha büyük bir düzensizliğin ve daha yoğun emperyalist saldırı-

nın ve egemenliğinin daha fazla büyümesinin “düzenlilik” adı altında piyasaya sunulmasıdır. Yani, “YDD”, dengesiz gelişmeyi ortadan kaldıracı bir faktör ya da düzenli bir sosyal yapı ve onu sağlayacak düzenli bir ekonomik politikaya asla sahip olamaz. Çünkü, emperyalist sistem, eşitsiz gelişme ve bunu daha da derinleştirici bir karaktere sahiptir.

Üretmeden tüketen ve üretimin önünde büyük engel oluşturan, emeği üretime yabancılaştıran, üretimin denetimi dışında tutarak marjinalleştirilen ve marjinal bir toplumsal yapı oluşturan bir sistem, kendi kendini üretemez ve yenileyemez. Ve bu kısır döngü içindeki gelişme, kaçınılmaz olarak sistemin çökmesini ve yeni bir sistemin doğuşunu getirir.

Kapitalizm özel mülkiyet ilişkileri üzerine kurulu bir sistem iken, emperyalizm kapitalizmin bu niteliğini yıkmış ve kitleleri mülksüzleştirip işçi sınıfının safına atmıştır. İşçi sınıfının bütünüyle, üretim sürecinin denetleyici ve düzenleyici yanını kopararak, kaçınılmaz bir biçimde yeni bir sürecin kapısını çoktan aralamıştır. Üretimin uluslararası boyutta toplumsallaşması ve buna karşılık mülkiyet ilişkileri ve üretim ilişkilerinin üretici güçlerinin yapısıyla uyum içinde olmaması, ister istemez, böyle bir gelişmiş üretici güçlere sahip toplumsal yapı, kendi yapısına uygun üretim ilişkileri ve buradan yükselecek yeni bir toplumsal yapı şekillenmesini yaratacaktır. Emperya-

lizm, artık bu sancılı bir şekilde yaşıyor ve ölmek içinde daha fazla saldırganlaşıyor, daha fazla toplumu yozlaştırmaya çalışıyor. Bu yapı kendi evrimi içinde, kendiliğinden yerini bir başka toplumsal yapıya terk edemez. Bu doğum sancılı olmak zorunda ve işçi sınıfı tarafından müdahale edilmek, yani emperyalist sistem devrimci şiddet ile yıkılmak zorundadır.

“Gelişmelerin belli bir aşamasında, toplumun maddi üretici güçleri, o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkilerine ya da, bunların hukuki ifadesinden başka bir şey olmayan, mülkiyet ilişkilerine ters düşerler. Üretici güçlerin gelişmesinin biçimleri olan bu ilişkiler, onların engelleri haline gelirler. O zaman bir toplumsal devrim dönemi başlar.” (36)

Marks’ın da belirttiği gibi, toplumsal devrim dönemleri çoktan başlamıştı. Ve bu süreç gelinen aşamada daha da olunmuş, her geçen gün emperyalist sistem aleyhine, proletarya önderliğindeki toplumsal devrimler lehine, yani sosyalizm lehine doğru ilerlemektedir. Emperyalizm, kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecidir ve bu süreç miadını doldurmuştur. Ancak, bu kendiliğinden bir evrim ile ortadan kalkamaz. Bu proletaryanın diğer ezilen sınıfları da yanına alarak, devrimci şiddetle yıkması gerekir. Bu, bugün enternasyonal proletaryanın en acil görevlerinden birisidir.

ESNEK ÜRETİM

Emperyalist sistem uluslararası iş bölümü temelinde ve yüksek teknolojinin gelişmesiyle birlikte, esnek (fleksibilitet) üretimi yaygınlaştırması sonucu, üretim güçlerini parçalamış, işçi sınıfını etkisiz duruma getirmiş, toplumsal emek, alabildiğine alçaltılmış ve değersizleştirilmiştir. Öyle ki, kitlelerin önemli bir bölümünü üretim sürecinin dışına çıkararak, toplumda muazzam bir marjinalleşme yaratmış ve çürümeyi daha da yoğunlaştırmıştır.

Teknolojik gelişme toplumun yararına ve hizmetine girme yerine toplumun aleyhine ve işçi sınıfını üretimden koparmaya yönelmiştir. Başka bir söylemle, teknoloji işçi sınıfının denetiminde olacağı yerde, işçi sınıfı ve diğer emekçiler teknolojinin emrinde ve onun yarattığı kültürel yozluk içinde yaşamaya zorlanmaktadır. Bu, gelişmeleri daha da keskinleştirici bir rol oynamaktadır. Bütün bunlar, kapitalist üretim tarzının üretici güçlerinin gelişimi önündeki engelin bir sonucudur.

Esnek üretim, gelişmiş teknoloji sayesinde emek örgütlenmesinin yeniden biçimlendirilmesidir. Bunun başında, fazla emeğe olan gereksinim azaltılarak, birden fazla işçinin yaptığı işi yapabilecek makinelerin devreye hızla sokulması, iş yerlerini parçalayarak küçük üretim birimleri haline getirilmesi ve bu aynı zamanda, üretkenlik artışıyla beraber ücret maliyetlerinin düşürülmesini içeriyor. Bunun

doğuracağı sonuçların başında, düzensiz istihdam sayesinde, işçi sınıfının birliği ve sendikal örgütlenmesi parçalandığı gibi, işçilerin patrona karşı ortak hareket etmesi ve toplu pazarlıklarda etkisiz kalmaları sağlanmış oluyor. Ve böyle bir üretimin örgütlenmesi, artı-değer sömürsünü daha bir yoğunlaştırırken, küçümseyecek bir kitleyi ise işsizlik ile baş başa bırakıyor.

Esnek üretim örgütlenmesi, emperyalist burjuvazinin işçi sınıfına ideolojik ve örgütsel bir saldırısıdır. Burjuvazi, esnek üretim örgütlenmesi ile, işçi sınıfının birliğini dağıtmaya ve mücadelesini etkisizleştirmeye yönelmiştir. Burjuvazi bu örgütlenmeyi 1970 öncesi yapamıyordu, çünkü, teknolojinin gelişim seviyesi bu örgütlenmeye müsait değildi. Emperyalist burjuvazi, her zaman işçi maliyetini en alt seviyede tutmaya, artı-değer katkısını ise en üst seviyede tutmaya çalışır. **Nihayetinde burjuvazinin sermaye birikimi işçinin artı-değeridir. Artı-değer sömürsü olmadan sermaye birikimi de olamaz. Spekülatif karlarda artı-değerin dolaylı sömürsüdür.**

Artı-değer sömürsünü en üst düzeye çıkarmak için öncelikle işçi sınıfının mücadelesini en asgari düzeyde zayıflatmak içinde, onun birliğini parçalamak, mücadele etmesinin koşullarını aleyhine çevirmek ya da azaltmak ve en önemlisi de birliğini parçalamaktır. **Esnek üretim** işte bunu hedeflemektedir.

Emperyalist bunalımın te-

melinde aşırı-üretim ve artı-değer sömürsünden elde edilen karın düşmesi vardır. Esnek üretim ile aşırı-üretimi daha da yoğunlaştırırken, artı-değer sömürsünü de buna koşut olarak arttırıyor, ancak, burjuvazinin karşısında bir başka çelişki, aşırı üretim karşısında pazarların daralması sorunu çıkıyor. Çünkü, **esnek üretim ile amaçlanan az işçi çalıştırmak ve işçilerin önemli bir kesimini işten atmaktır. Böylece, işsiz kalan kitlenin ise tüketimi azalır.** Bu da emperyalistlerin aşırı-üretim ve aşırı artı-değer sömürsünün karşısında duran ciddi bir handikapıdır. Emperyalizmin bu paradoksu aşması ise olası değildir.

Burjuvazi, teknolojik gelişmeyi kitleler yararına değil bir avuç sermaye sahibi yararına ve en önemlisi de burjuvazinin azami kar hırsı ve egemenliğini daha da güçlendirmesi pahasına yapılan bu üretim örgütlenmesi, krizden kurtulmaya çalışan burjuvaziyi daha derin krizlerin içine kaçınılmaz olarak sokacaktır. Çünkü, yaratılan işsizler ve giderek daha da artacak olan gelir dengesizliği, sosyal patlamaları da beraberinde getirecektir. Fakat burada en önemli çelişme, burjuvazi üretimi daha fazla yoğunlaştırırken, üretimi tüketen kitleler ise işsizliğe terk edilerek iyice yoksullaştırılmaktadır. Bu da durmadan aşırı üretim ve sermayenin karşısında düşüşü doğurarak krizi süreklileştirecek bir karakter kazanacaktır.

Sermayenin aşırı kar hırsı teknolojinin de hızlı gelişme-

sini getirecek, teknoloji geliştikçe ve üretim sürecinde yer aldıkça işsiz sayısı da artacak. İşsizliğin artması, yoksulluğun artmasını ve bu da tüketim talebini en alt düzeye indirecektir. Tüketim talebinin artması için işsizlerin tekeli devlet tarafından “sosyal yardım” adı altında işsizlere yardım verilerek gidilecek.

Sonuç, burjuvazi, teknoloji (bu sermaye yoğun demektir) yoğun üretim sayesinde bir avuç işçiden elde ettiği aşırı artı-değer sömürsünü, öbür yandan üretilen metanın tüketilmesi ve yeniden sermayeye dönüşmesi için işsizleri beslemek durumunda kalacak. Bu da burjuvazinin yeniden üretim sağlamak ve sermayesini büyütmek istediği artı-değerin yok olması anlamına gelir ki, artık burjuvazinin burjuva olmaktan çıktığı ve toplumun kaçınılmaz olarak sosyalizme dönüşmesidir. Bu bir varsayım olarak değerlendirilse de bugünkü gidişat bunu düşündürüyor. Japon emperyalizminin aşırı üretimi eritmek için milyarlarca doları dağıtması bunu varsayım olmaktan da çıkarıyor.

“Burada teknolojik gelişme emek gücünün üretkenliğini arttırmakta; bu ise zorunlu çalışma sürelerini kısıtlaması olanağını yaratmaktadır. Tam bu olanağın belirdiği noktada, sermaye zorunlu çalışma sürelerini azaltması yerine, zorunlu olarak tam süre çalışan ve istihdam güvencesi bulunan emek gücünün sayısını azaltmayı tercih etmektedir” (37)

Elbette bu burjuvazinin ideolojik-politik seçiminin bir

ürünü. Oysa, proletarya devletinde yapılacak olan, zorunlu çalışmanın azaltılması, toplumun yarattığı zenginliğin yine toplum tarafından eşit oranda paylaşılması ve tüketilmesidir. Toplumun yarattığı zenginliğin, toplumun sırtında bir asalak olarak yaşayan bir avuç burjuvazi, toplumun sırtından atılmak zorundadır. Bu, proletarya önderliğindeki devrimlerle mümkündür. Başka bir seçenekte yoktur.

Teknolojik üretimin bugünkü düzeyi, yani üretimin bilgisayar ile başından sonuna kadar örgütlenmesi ve kontrol edilmesi, emeğin üretimin bir parçası olmaktan çıkarıp, onun denetleyicisi ve düzenleyicisi durumuna getirmiştir. Marks'ın dediği gibi; *“İnsan, üretim sürecinin esas unsuru olma rolünü geride bırakıp, üretim sürecinin yanında yer alır.”* Bugün üretici güçlerin gelişimi bu düzeye gelmiştir, ancak gelişen üretici güçlerin önünde engel olan, kapitalist üretim ilişkileridir. Çünkü, üretici güçlerin gelişim düzeyi, kafa-kol emeği arasındaki ayrımı kaldırma süreci içine girmiştir. Ne var ki, emperyalist sistem ve onun gerici üretim ilişkisi, emeğin ve üretimin örgütlenmesi önünde ciddi bir engel olarak durmaktadır. Burjuvazi üretici güçlerdeki bu muazzam gelişmenin üretim ilişkileri üzerindeki yıkıcı etkisini azaltmak için, işçi sınıfının örgütlülüğünü etkisizleştirme yoluna gidiyor.

İşçi sınıfının örgütlü mücadelesini etkisizleştirmeyi hedefleyen “esnek üretim” örgütlenmesine karşı, işçi sı-

nı mücadele etmelidir. Esnek üretimin yaşama geçirildiği bütün ülkelerde proletaryanın devrimci partisi, işçi sınıfını ve kitleleri uyarmalı, buna karşı işçileri mücadeleye sevk etmeli ve esnek üretimin yaratacağı sonuçları kitlelere anlatarak, onları aydınlatmalıdır. Esnek üretim ve esnek çalışma, işçi sınıfını hem örgütsüzleştiriyor, birliğini ciddi oranda zedeliyor ve aynı zamanda sendikasılaştırıyor.

Emperyalist burjuvazinin esnek üretim ve esnek emek örgütlenmesi, onun krizini atlattırma yetmeyecektir. Aşırı üretim ve aşırı kar, geniş yığınların aşırı sömürsü, yoksullaşmanın artması ve kitlelerin üretimden koparılarak marjinalleştirilmesi, burjuvaziye daha derin bir kriz ile karşı karşıya bırakacaktır. Bu da emperyalistler arası çelişkiyi ve emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişkiyi keskinleştirici bir rol oynayacaktır.

Emperyalist ülkelerde en ileri teknolojik üretim devrede iken, en geri teknolojik üretim ise yarı-sömürgelerde varlığını sürdürüyor. Buna karşın, en ileri teknolojik üretim malları bütün yarı-sömürge ülkelerde tüketime sunuluyor. Bu, yarı-sömürge ülkelerde üretimin toplumsal sınıflar arasındaki paylaşım uçurumunu derinleştiriyor ve bu sınıflar arasındaki çelişmeleri keskinleştiriyor.

Emperyalist bunalım, gelişen süreçte, devresel olmaktadır da çıkmıştır. 2 Emperyalist Paylaşım Savaşımı'ndan 1970'lerin başına kadar belli

bir istikrar içinde bulunuyordu emperyalist ekonomi, fakat 1973 bunalımı daha da derinleşerek 19990'ların başında ciddi bir krize dönüştü. Ancak, esnek üretim örgütlenmesi ve daha başka önlemler, onu bunalımdan kurtarmaya yetmeyeceğe benzemektedir. Yukarıda sıraladığımız nedenler, bu saptamayı geçerli kılmaktadır. Emperyalizmin yapısal bunalımı süreklilik kazanmıştır. Elbette bu saptama, onun bugünden yarına ve top-tan yıkılacağı anlamını da içermiyor. Bu bunalımı daha da derinleştirecek olan sınıf mücadelesidir.

Buraya, Türk egemen sınıflarının sözcülüğüne soyunan eski bir “solcu” bir gazetecinin yorumundan kısa bir bölüm aktaralım: Küresel krizin boyutunu ve eğer “önlem alınmazsa”, burjuvazi için çanların çalacağını, efendilerine yüksek sesle duyurmaya çalışıyor.

“Türkiye’yi bugüne kadar yabancı olduğu türden bir modern işsizlik bekliyor. ... Klasik depresyonun klasik işsizliği Türkiye için çok derin tehlikeler şekillendiriyor. Çünkü ülkemizde, klasik kapitalizmi neo-kapitalizme dönüştürmüş olan yeni tür emniyet sübabları çalışmıyor. ...modern anlamdaki işsizlik, Türkiye’deki sosyal patlamanın bir diğer sanayi ülkesine oranla çok daha şiddetli bir biçimde gerçekleşmesi rizikosunu ihtiva ediyor. Geleneksel endüstri toplumlarının 19. yüzyıl sonu veya 20. Yüzyıl başında yaşamış olduğu türden çalkantıların ortaya çıkması ihtimali be-

liriyor. ....Mevcut durumda, yaşadığımız küçülme regresyonundan, ufukta beliren yuvarlanış depresyonuna gidişat kaçınılmaz gözüktüyor. Bu gerçeği saptamak ve ona uygun politika üretmek kaçınılmazlık taşıyor.” (38)

Emperyalistler, önümüzdeki süreçte krizlerini atlatmak için belki birkaç defa daha geçici bir çözüm yolu bulabileceklerdir. Ancak 21. Yüzyıl onlar için iyi bir yüzyıl olmayacağını, ama işçi sınıfı ve ezilen halklar için ise iyi bir yüzyıl olacağını rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu bir kehanet değil, varolan somut gelişmelerin ortaya çıkardığı bir gerçekliktir.

“ENTERNASYONAL DEVRİM” HAYALLERİ VE PROLETARYANIN BİLİNCE ÇIKARMASI GEREKEN GÖREVLERİ

Emperyalist burjuvazi, sistem tıkanığında sistemin restorasyonu için önce ideolojik restorasyona girer. Bunun anlamı; sistemi ideolojik olarak tıkayan ideoloji-politik kanalların açılması ve burjuvazinin yeni ekonomik-politik uygulamaları karşısında durabilecek, engel olabilecek güçlerin ideolojik olarak entegre edilmesi, en azından etkisizleştirilmesi ve de bu politikanın toplumda yaratacağı “olumlu” etkilerin benimsetilmesidir.

Burjuvazinin, “bilgi çağı”, “ulus-ötesi”, “küreselleşme” vb. gibi neo-liberal ideolojik saldırıları da bunu amaçlıyordu. En büyük hedefleri ise işçi sınıfı ve onun bilimine saldır-

mak, onu bulanıklaştırmaktır. Emperyalist burjuvazinin ideolojik propagandasının etkisi altında kalan ise oportünizm olur. Burjuvazi “leb” demeden o hemen “leblebi” diye tamamlar. Ve işini iyi yaptığını sanarak, burjuvaziye eleştirme adı altında burjuva ideolojisini şekere bulayarak proletarya ve onun ideolojisine saldırır. Uluslararası oportünizmin değişmeyen tek taktiği budur. Bu da onun temel özelliğidir.

“Enternasyonal devrim” hayalleri emperyalizmin ortaya çıkışıyla yaşıttır dersek yanlış olmayız. Özellikle Troçkizm menşei bu ideolojik tez, tek tek ülkelerde devrimin olmayacağı üzerine inşa edildi ve geliştirildi. Proletarya devrimlerinin hız kazanması ve devrimlerin başarıya ulaşmasıyla beraberinde belli bir gerileme gösterdiyse de, proletarya diktatörlüklerinin burjuvazi tarafından içten yıkılmasıyla birlikte yeniden alevlendi.

Günümüzde de, küçük burjuva oportünizmi bu teoriye yeniden sarıldı ve geliştirmeye çalıştı. Şimdi ise bu Troçkist tez, üretimin uluslararası toplumsallaşması ile bağ kurmaya çalışarak, enternasyonal devrimin tek tek ülkelerdeki devrimin bir sonucu olacağını kabule yanaşmıyor. Emperyalist burjuvazi, proletarya diktatörlüklerinin yıkılmasından, “sosyalizm öldü” çıkarmasını yaparken, Troçkizm ise “sosyalizm öldü” çıkarmasını daha dolaylı yoldan dile getirmeye çalışarak, emperyalist burjuva tezi ile bir noktada birleşiyor.

Üretici güçlerin gelişme

düzeyi, üretimi uluslararası ölçüde toplumsallaştırması, bütün ülkelerde devrimin toptan olacağı anlayışını da doğrulamalıdır. Yüksek teknolojinin ve bunun üretiminin en üst düzeyde gelişmesi, kapitalizmi ve buna bağlı olarak üretici güçleri uluslararası alanda dengeli geliştirdiği anlamına gelmediği bilinmelidir. Bu yanlış anlayış ne yazık ki Uluslararası Komünist Hareket (UKH) içinde var ve emperyalist ideologların “küreselleşme”ye yüklemeye çalıştıkları anlayış, oportünizm olarak işçi sınıfı hareketi içine yansımıştır.

Emperyalizmin kapitalizmi dengeli geliştirdiği ve bütün yarı-sömürgelerde de modern üretici güçleri aynı ölçüde geliştirdiği anlayışı, yeni bir tartışma konusu olmadığı, bu emperyalizmin ortaya çıkışıyla birlikte başladığı ve bunun en iyi savunucularından birisinin de Kautsky olduğu biliniyor. “Enternasyonal devrim gündemdedir” oportünist söylemiyle, Troçkist tezlerin, işçi sınıfı hareketinin mücadelesini yanlış yönlendirmeye yönelik bu yaklaşım, elbette, emperyalizmin karakterinin ve bugünkü durumun yanlış ele alınmasından kaynaklıdır.

Emperyalizmin sosyalizmin arifesi olması, MLM açısında, onun hemen ve toptan yıkılacağı anlamını hiçbir zaman taşımadı. Bugün emperyalist ülkeler arasında bile dengesiz gelişme söz konusudur. Örneğin, AB içinde bir toptan devrimi gündeme gelebilir mi? Elbette hayır. Bu ülkelerde üretici güçlerin geliş-

mi birbirine yakın olmasına karşın, bir çok sosyal ve ekonomik, siyasal ve kültürel farklılıklar söz konusudur.

Özellikle yarı-sömürge ülkelerin durumları birçok yönden birbirlerine benzemesine karşın, siyasal, ekonomik, askeri ve genel olarak toplumsal gelişmeler aynı koşutluk içinde değildir ve de olamaz. Kapitalizm daha emperyalizm aşamasına girmeden dengesiz gelişimi uluslararası alana hakim kılmıştır. Emperyalizm ise, bu dengesizliği uç boyuta çıkarmıştır. Yarı-sömürge ülkelerin kendi bölgeleri içinde dahi büyük dengesizlikler ve uçurumlar söz konusudur.

Emperyalizmin dengesiz gelişimi ve dengesizliği bütün alanlara yayması ve aynı zamanda bunun karşıt kutuplaşmaları doğurması ve bu kutuplar arasında, yani emperyalist ülkelerde emek-sermaye gelişmesini, yarı-sömürgelerde ise emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişkilerin keskinleştirilmesi sürecinin artarak sürmesini yaşıyoruz.

Emperyalist sermayenin uluslararası işbölümü çerçevesinde, üretimin uluslararası toplumsallaşmasından, emperyalizmin yarı-sömürgelerde kapitalizm öncesi kalan yapıları, yani feodalizmin tasviyesi ve burjuva demokratik devrimleri gerçekleştirdiği olarak ele alınıyorsa -ki “enternasyonal devrim” mantığı bunu içermektedir-, bu tam da Kautsky’nin “ultra-emperyalizm” anlayışının, günümüz koşullarında yeniden diriltilmesi ve onu “emperyalizmin değiştiği ile gerekçelendirerek “yeni”

bir şey gibi işçi sınıfı hareketi ideolojisini bulandırma çabalarından başka birşey olmadığı bilinmelidir.

“Emperyalizmin ideolojisi, diğer sınıflardan bir Çin Seddi’yle ayrılmamış olan işçi sınıfının içine de sızmaktadır.” (39)

Bugün de, burjuvazinin “küresel” ideolojik saldırısı karşısında, oportünist saflara koşar adımlarla gidenler olacağı gibi, emperyalizmin ideolojik saldırıları karşısında, emperyalizme “ilericilik” atfedilenin çoğalmasından doğal bir şey yok. Özellikle Avrupa işçi sınıfı içinde bu oportünist anlayışın yer edinmesi, işçi aristokrasisinin güçlü oluşundan kaynaklanıyor.

Avrupa işçi sınıfının önemli bir bölümünün burjuvalaştığı bir gerçektir. Emperyalist burjuvazi, kendi arka cephesini sağlama almak için, yarı-sömürgelerde elde ettiği artı-değerin az bir kısmını da olsa, kendi ülkesindeki işçi sınıfına sunmaktadır. Bu da, işçi sınıfı içinde ayrıcalıklı bir tabakanın doğmasına yol açıyor ve Lenin’in haklı olarak belirttiği gibi, emperyalist ideoloji buralarda güçlü bir taraftar buluyor.

Bugün “enternasyonal proleter” devrim, tek tek ülkelerdeki devrim ile başarıya ulaşabilir. Tek tek ülkelerdeki devrim süreci, emperyalist sistemin dengesiz gelişiminin ve dengesiz gelişimi her yanda keskin bir şekilde geliştirmesinin bir sonucudur. Yarı-sömürge ülkelerin büyük bir bölümü burjuva demokratik dev-

rimlerini tamamlayamadan emperyalizmin ağına düşmüştür. Bu görev proletaryanın omuzlarındadır. Ve emperyalizmin hala en zayıf halkaları, emperyalizmin yumuşak karnı bu ülkelerdir.

Yarı-sömürgelerde devrim gelişmeden emperyalist ülkelerde proletarya devriminin gelişmesi ve başarıya ulaşması şansı yok denecek kadar azdır. Çünkü, emperyalist sisteminin en ağır sömürü kaynakları bu ülkelerdir. Ama, yarı-sömürge ülkelerde devrimlerin gelişmesi ve başarıya ulaşması dünden daha da olgunlaşmıştır saptamasında bulunmak abartılı bir saptama değil, tersine gerçekçi bir yaklaşımdır. Çünkü, buralardaki sınıflar arasındaki çelişmeler daha keskin-dir.

Yarı-sömürge egemen sınıfları, emperyalizmin yoğun

Proletaryanın Komünist Partileri, yarı-sömürge ülkelerde çelişkileri iyi çözümlenerek, bu çelişmeleri daha derinleştirici devrimci taktikler geliştirmeli ve karşıdevrimin silahlı baskı ve terörüne karşı, başta silahlı mücadele olmak üzere, her türlü mücadele biçimini en yetkin bir şekilde kullanmalıdır. Örgütlenme açısından da bu geçerlidir. Proletaryanın devrimci partisi temel örgütlenmesini illegal temelde yaparken, diğer örgütlenme biçimlerini reddetme bir yana, onları devrimin çıkarları doğrultusunda geliştirmeli ve yararlanmalıdır.

destegini alarak, işçi sınıfı, köylülüğü ve diğer ezilenleri ağır baskı altında tutarak, ayakta kalabiliyor. Yarı-sömürge ülkelerin halk üzerindeki sistemli faşist ve her türlü anti-demokratik terörü, emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin burada güçlü toplumsal destekleri olmayışından, ekonomik-siyasal sistem olarak zayıf oluşlarından kaynaklanmaktadır.

Önümüzdeki süreç, bu ülkelerde baskı ve şiddetin daha da ağırlaşacağını göstermektedir. Emperyalist burjuvazi krizini atlatmak için ağır sömürü koşullarını yarı-sömürgelere dayatmaktadır. Bunun uygulanabilmesi içinde halkın en ağır baskı koşullarında tutulması gerekir. Emperyalist “küresel” hayallerinin, her tarafta “demokrasiyi” doğuracağını yayanlar, ciddi bir biçimde yanıılıyorlar ve halkı kandırıyorlar.

Yarı-sömürge ülkelerde ağır yaşam koşulları içinde yaşayan halk, emperyalist ülkelerde de yoksullaşmaya başladı. Emperyalist burjuvazinin ‘sosyal devlet’ şiarını terk ederek, sosyal haklardan ciddi kısıtlamalara gitmesi kısıtlamanın bugünkü oranda dengede tutulabileceği sanılması. İşsizliğin kitlesel ölçüde artarak devam etmesi, buralarda da refah düzeyinin buna koşut olarak aratan ölçüde düşüşün ivme kazanması anlamına gelecektir. Emperyalist ülkelerde, bugün olan da budur. Emperyalist burjuvazi, kendi ülkesindeki halkın huzursuzluğunun ciddi boyuta

varmaması ve sosyal patlamalara yol açmaması için, yarı-sömürgelere daha fazla yüklenecektir. Böylece emperyalizm, bir taraftan sosyal patlamaları önlemeye çalışırken, diğer yanda bunun koşullarını daha fazlasıyla hızlandıracaktır.

Yazımızın içinde genel olarak vurgulamaya çalıştığımız gibi, sermayenin giderek belirli ellerde yoğunlaşması ve buna koşut olarak yoksulluğun da ona ters orantılı olarak geniş kitleleri kucaklayarak artması, sosyal devrimlerin kaçınılmazlığını dayatmaktadır.

Bütün bunlar, MLM'nin abc'sidir. Burada dikkat edilmesi gereken, emperyalizmin dengesiz gelişimi ve bu dengesizliği en ücra köşelere kadar yayması, ülkeler arasındaki sosyal-toplumsal ciddi farklılıkların olması ve daha başka nedenlerden dolayı, emperyalizmin toptan yıkılacağı ve enternasyonal devrimi toptan mümkün kılacağı Troçkist anlayışları doğurmamalıdır. Elbette bu teorinin özünde, proletarya devrimlerine güvensizlik, burjuvazinin gücüne ise tapma yatmaktadır. Proletaryaya olan güvensizliğini “toptan devrim” çıkışıyla örtmeye çalışıyor.

Emperyalist cephedeki gelişmeler, proletarya ve ezilen halklar cephesindeki gelişmeler ve karşılıklı sınıf duruşları, içinde bulunduğumuz konjonktürde sınıf mücadelesinin daha zor ve kanlı geçeceğinin göstergeleridir. Burjuvazi, dün olduğu gibi, bugünde yanında iktidarı kendiliğinden teslim

etmeyecek, elinde kalan son bir dolarını korumak için bile olsa, proletarya ve ezilen halklara karşı savaşmaktan vazgeçmeyecektir.

Proletaryanın Komünist Partileri, her türlü anti-MLM akımlara ve ideolojilere karşı, MLM biliminin yol göstericiliğinde tavizsiz bir mücadele yürütmelidir. Özellikle, proletarya devrimlerine ve onun ideolojisi olan MLM'ye karşı güvensizlik yaydıkları bir ortamda, bu mücadele daha bir önem taşımaktadır. Çünkü, oportünizme karşı kararlı bir mücadele yürütülmeden, proletarya önderliğindeki devrimlerin başarıya ulaşması olası olmadığı gibi, proletarya kendi birliğini ve en yakın müttefiklerinin birliğin de kendi etrafında sağlayamaz. **Lenin deyişiyle, oportünizme karşı mücadele edilmeden emperyalizme karşı mücadele verilemez.**

Proletaryanın Komünist Partileri, yarı-sömürge ülkelerde çelişkileri iyi çözümlenerek, bu çelişmeleri daha derinleştirici devrimci taktikler geliştirmeli ve karşı-devrimin silahlı baskı ve terörüne karşı, başta silahlı mücadele olmak üzere, her türlü mücadele biçimini en yetkin bir şekilde kullanmalıdır. Örgütlenme açısından da bu geçerlidir. Proletaryanın devrimci partisi temel örgütlenmesini illegal temelde yaparken, diğer örgütlenme biçimlerini reddetme bir yana, onları devrimin çıkarları doğrultusunda geliştirmeli ve yararlanmalıdır. Ve hiçbir ülkenin devrim deneyimini bir kopya olarak ele alıp uygula-

mamalıdır. Tersine bu deneyimlerden kendi ülkesinin devrimi için dersler çıkarmalı ve kendi ülkesinin özgül yapısını esas alarak Marksist-Leninist-Maoist proleter bilimi en yaratıcı şekilde uygulamalı ve geliştirmelidir. Unutulmamalıdır ki; **Marksizm-Leninizm-Maoizm (MLM) bir dogma değil eylem kılavuzudur.**

Devrimin kitlelerin eseri olduğu bilinciyle, kitlelerin örgütlenmesi, savaştırılması için somut koşulların somut tahlili öğretisinden hareket edilmek durumundadır. Özne istek, asla nesnel durumların karşısına çıkarılmamalı. Kitlelerin örgütlenmesi için her türlü olanaklardan ve mücadele biçimlerinden yararlanılarak, tek yol, tek biçim vb. gibi anlayışlara düşülmeden ve de bütün mücadele ve örgütlenmelerin hedefi kitleleri proletarya önderliğindeki devrimci savaşımın içine çekmek ve devrimi gerçekleştirmek esası üzerinde olmalıdır. Nihai hedef ile, nihai hedefi yakınlaştıracak ve ona hizmet edecek örgütlenme ve mücadele biçimlerinin içiçe olduğu, biri olmadan diğerinin gerçekleşemeyeceği görülmelidir.

Yarı-sömürge ülkelerde anti-emperyalist, anti-feodal ve anti-kapitalist mücadele birbirinden ayrılamaz. Anti-emperyalist mücadele verilmeden diğerlerine karşıda mücadele verilemez. Proletaryanın devrimci partisi, bu ülkelerde kitlelerin anti-emperyalist mücadelesini yükseltmek için emperyalizmin ve yerli dayanakları olan egemen sınıfların geniş teşhirini yapmalı, bu güç-

lere karşı proletarya ile birleşebilecek güçler ile birleşmeli ve dar grupçu, geniş yığınların mücadelesini küçümseyen anlayışlara düşmemelidir.

Emperyalist-kapitalist ülkelerde, proletaryanın devrimci partisi, kendi ülkesinde emperyalist burjuvazinin teşhirini yaparken, emperyalist burjuvazinin işçi sınıfının örgütlenmesini parçalamayı ve onu etkisizleştirmeyi amaçlayan burjuvazinin artı-değer sömürsünü artırmak için yeni sömürü organizesinin adı olan esnek üretim ve esnek çalışma uygulamasına karşı mücadele etmelidir. İşten atılmaların durdurulması, herkese iş güvencesi, iş saatlerin azaltılması, sendikasılaştırılmaya yönelik uygulama ve örgütlenmelerin kaldırılması, gasp edilen sosyal hakların geri verilmesi ve arttırılması. Emperyalist-kapitalist ülkelerde işçi sınıfını yakından ilgilendiren sorunların başında bunlar gelmektedir.

Esnek üretimin, işçi sınıfı açısından doğurduğu ve doğuracağı zararlar konusunda sınıf aydınlatmalı. Elbette bu tür politik propagandalar, devrim perspektifine endekslenmelidir. Salt reformcu propaganda ve mücadele biçimleri, kaçınılmaz olarak reformizme götürür. Proletaryanın esas görevi; devrim yapmak, kitleleri de bu perspektif temelinde örgütlemek ve mücadeleye sevk etmektir. Bu nedenle de çelişmeleri ve o anki somut durumları doğru saptayarak, çelişmeleri keskinleştirici politikalar geliştirmelidir.

Yarı-sömürge ülkelerdeki

işçi sınıfını da direkt ilgilendiren bu sorunların yanında, o ülkelerin özgül yapılarından kaynaklanan başka sorunlarda bulunmaktadır. Biz elbette burada sadece genel bir söylemle yetinebiliriz. Her ülkenin somut durumlarına göre, o ülkenin Komünist Partisi, öne çıkan güncel taktik politika ve mücadele biçimlerini belirler.

Enternasyonal proletarya, ezilen ulusların hareketlerinin anti-emperyalist yönünü desteklemeli ve onun emperyalizme teslim olma yönün eleştirmelidir. **Ezilen ulus mücadeleleri, anti-emperyalist bir konumda kaldığı sürece, proletarya devrimlerinin müttefidir. Proletarya, ezilen ulus üzerindeki baskılara karşı mücadele etmeli, ulusal hareketleri proletaryaya yakınlaştırıcı politikalar izlemelidir. Eninde sonunda emperyalizme teslim olacak anlayışı ile hareket edilir ve ezilen ulus mücadelesinin anti-emperyalist yönü küçümseirse, bu proletaryanın zararına, emperyalizmin ise yararına olur.**

Enternasyonal proletaryanın en temel görevlerinden biri, enternasyonal dayanışmayı daha fazla güçlendirme, uluslararası oportünizme ve revizyonizme karşı yoğun bir ideolojik savaşım yürütmelidir. Proletarya devrimlerinin önündeki en önemli engellerden birinin revizyonizm ve oportünizm olduğu görülmelidir. Oportünist ve revizyonist ideolojik bulandırma çabaları boşa çıkarılmadıkça, proletarya emin ve doğru bir yolda devrim için yürüyemez.

Bugün uluslararası komünist hareket (UKH) içinde, teorik ve ideolojik bağlamda ciddi bir kriz yaşanmaktadır. Ancak, UKH bunu aşabilecek durumdadır. Özellikle emperyalist burjuvazi, ideolojik alanda, MLM'ye karşı yoğun bir savaşım açmış, bunu Rus Sosyal Emperyalizminin (RSE) çöküşüyle birlikte daha da yoğunlaştırmıştır. RSE'nin çöküşü, "sosyalizmin çöküşü" olarak kitlelere lanse edilmiştir. Oysa, RSE'nin çöküşü, ideolojik anlamda modern revizyonizmin çöküşü, ekonomik-politik anlamda ise emperyalizmin çöküşüdür. Ancak, RSE'ni çökene dek "sosyalist" gören ve onu kitlelere, "sosyalizmin kalesi" diye yutturan oportünizmin ve revizyonizmin önemli bir yapısı vardı.

Bunun dışında elbette sosyalist ülkelerin kapitalizme teslim olması ve dünyada tek bir sosyalist ülkenin kalması, devrimci kadrolarda dahil, geniş yığınlarda sosyalizme karşı bir güvensizlik doğurdu. Bu ideolojik güvensizliği beraberinde getirdi. İşte, enternasyonal proletaryanın, kitleler üzerinde sosyalizme kaşı varolan bu ideolojik-siyasal güvensizliği kırma ve giderek güvene dönüştürme gibi önemli bir görevi vardır. Bu ancak, proletarya önderliğindeki devrimlerin geliştirilmesiyle kırılabilir, güvensizlik yeniden güvene dönüşebilir.

Yazımızı Lenin'in bir sözünü aktararak noktalyoruz: **"Sosyalizm çağdaş kapitalizmin bütün pencerelerinden kendini gösteriyor."**

KAYNAKÇA:

- 1- Marks, Engels, Komünist Manifesto
- 2- Lenin, Emperyalizm, Almanca ve Fransızca Basıma Önsöz'de, Seçme eserler, C. 5,
- 3-Lenin, SE, C. 5, sf. 70, İnter yayınları
- 4- Fikret Başkaya, Özgür Üniversite -Formu, sayı 1, yıl 1997
- 5- Fortune, Ağustos 1998, No: 15, İngilizce
- 6- S. George, Globalisation, Power and the Role of Trade Unions, 1997'den aktaran F. Başkaya, agd,
- 7- S. George age'den aktaran F. Başkaya, agd.
- 8- "Günümüz Japonya'nın Ekonomi-Politik Durumu" sayı 1, No: 3/4 İngilizce
- 9- The Economist, Pocket World In Figures 1998
- 10- Der Spigel, 16 Kasım 1998 No: 47
- 11- Lenin, age, sf. 77
- 12- Foreign Affaris (FA) sayı 76, 1997
- 13- FA, 4 Mayıs 1998
- 14- Newsweek Özel Sayı Kasım-1998
- 15- Newsweek 4 Mayıs 1998
- 16- Lenin, age, sf. 77-8
- 17- Lenin, age sf. 77-8
- 18- Samir Amin, 'Kaos İmparatorluğu', F. Başkaya, "Azgelişmişliğin Sürekliliği"
- 19- Lenin, age, sf. 68
- 20- Haluk Yurtsever, Emperyalizm mi? Sosyalizm mi? Sf. 50, Etki yay.
- 21- H. Yurtsever, age, sf. 50
- 22- H. Yurtsever, age, sf. 51

- 23- F. Başkaya, Azgelişmişliğin Sürekliliği, sf. 150 Öteki Yay.
- 24- F. Başkaya, age, sf. 151
- 25- Hasan Oğuz, Özgür Politika, 10 Kasım 1998
- 26- S. Amin, Kaos İmparatorluğu, sf. 37-8, Kaynak Yay.
- 27- Newsweek 4 Mayıs '98
- 28- Business Week, 14 Mayıs 1990
- 29- Milliyet, 23 Şubat 1998
- 30- Temel Demirer, Sokak'takine Notlar, sf. 50. Öteki Yay.
- 31- Kapital Dergisi, Ağustos 1991'den aktaran T. Demirer, age, sf. 71
- 32- Dünya, 7-13 Kasım 1998,
- 33- Dünya, 7-13 Kasım '98 Cem Alper
- 34- Business Week, 6 Eylül 1998'den aktaran Ergin Yıldızoğlu, Cumhuriyet, 2. Ekim 98
- 35- E. Yıldızoğlu, agd
- 36- Karl Marks, Ekonomi Politğin Eleştirisine Katkı, sf. 23, Sol Yay.
- 37- İlker Belek, "Post kapitalist" Paradigmalar, sf. 183, Sorun Yay.
- 38- Hadi Uluengin, Hürriyet, 8 Haziran 94'den aktaran T. Demirer, age, sf. 47-8- Dipnot
- 39- Lenin, age, sf. 110

Koca kulak:

Bütün ülke, bütün halk gözaltında

Bu olayın bir kez daha gösterdiği bir diğer gerçeklik ise devletin gerçekliği-ğidir. Ne kadar azılı faşist, halk düşmanı, soyguncu, talancı insan varsa bunların hepsi devletle, en tepesinden en altına kadar içli-dışlı olan insanlardır. Dahası bunlar devletin içindedir. Devlettir. Devlet bunlardır.

Yaşanan olaylar, hafızamızda uzun süreli konaklama imkanı bulmuyor olmalı ki, kısa zamanda unutilanlar dosyasındaki tarihsel yerini alıyor. Yaşanılanlar ne kadar önemli olsa da, bizi ne kadar ilgilendirse de, bu böyle. Sözgelimi gizli telefon dinlemeleri. Bu olay aylar öncesinde de dile gelmişti. Bununla ilgili olarak, "Polis tarafından dinlenen Telefonlar Hakkında Araştırma Komisyonu" da kurulmuştu. Ne yazık ki, aynı olay defalarca da dile gelse, biz her seferinde yeni bir şeymiş gibi sarsılıyoruz. Tabi ki bu sarsıntı da en fazla bir hafta sürüyor. Ondan sonra herşey

unutuluyor. İşte bunun örneğini içinde bulunduğumuz süreçte yaşıyoruz.

Son zamanlarda bir kez daha patlayan skandal, ülkemizin ve dünyanın gözaltında tutulduğunu, bir kez daha gözler önüne sermiştir. Her konuşma, her hareket, insanın soluk alışverişi dahi gözlemleniyor. Kim, kiminle, ne kadar, ne zaman, nerede görülmüş, konuşmuş vb. herşey biliniliyor. Bu olay, sadece ülkemizde yaşanan, yaşanmakta olan bir sorun değildir. Bu, tüm dünya genelinde yaşanan, yaşanmakta olan bir sorundur. İçinde bulunduğumuz kapitalist-emperyalist sistemde, egemen sınıflar, tüm

dünya halklarını denetlemek ve kontrol etmek için, teknolojiyi muazzam bir şekilde kullanıyor.

Dinlenme artık bir ihtisaslaşma alanıdır. Bunun için kullanılan teknolojiler son derece geliştirilmiştir. Buna ilişkin 14 Haziran 1999 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan bir yazı bu gerçekliği somut olarak gözler önüne sermiştir.

"Gizli dinlemeyi gerçekleştirecek aygıtlarda iki özellik öne çıkmaktadır; küçüklük ve fark edilemezlik. Batı dillerinde kullanılan mikrofonların ufaklığından esinlenerek, onlara 'böcek' denilmektedir. Ancak ufaklık tek ölçüt değildir. Ondan da önemlisi,

kullanılacak aygıtın fark edilmezliğidir. Bu iki özelliği gerçekleştiren teknoloji akıllara durgunluk veren bir gelişme içindedir. Her gün yeni bir aygıtın yapıldığına tanık olunmaktadır. Örneğin; daha 1970 yıllarında piyasaya çıkarılan gizli dinleme aygıtları arasında keçe kalemler, çakmak, sigaralık ve kül tablası biçiminde olanların varlığı bilinmektedir. Bugün gizli dinleme teknolojisi öyle bir evreye gelmiştir ki insanoğlu bu gelişmeden ürker olmuştur. Düşünün bir kere, oturduğunuz lokantada kül tablasını değiştiren garsonun, masanıza mikrofon yerleştirilmiş bir kül tablası getirmediğinden nasıl emin olabilirsiniz? Ya da yan masada elindeki keçe kalemle desenler çizen ressamın, aslında o kalemle sizi dinlemekte olduğunu bilebilir misiniz? Üretici şirket yetkilisinin verdiği bilgilere göre böyle bir keçe kalemle yerleştirilen mikrofonun ağırlığı yalnızca 4 gramdır ve 40 saat sürekliliği yayınlamaktadır. Bu mikrofonun aldığı konuşmalar UKW frekansı üzerinden yapılan bir yayınlama ile bulunan mekanın dışına gönderilmektedir. Karşısında konuşmakta olduğunuz, iri şövalye yüzüklü adam, belki de konuşmalarınızı kaydetmektedir. Çünkü şövalye yüzüğüne

yerleştirilmiş ses kayıt aygıtı bu alandaki ilk ve en eski buluşlardan biridir. İsterseniz devam edelim. Bir başka örnek: Diyelim ki yatak odanıza gece lambası için bir priz yaptırınız. Bu prizin özel mikrofonlu bir priz olmadığından emin misiniz? Evet, diyorsanız bilin ki yanılıyorsunuz. Çünkü bugün elektrik prizi olarak hazırlanmış vericiler böcek piyasasında satılmaktadır. Telefonunuzun dinlendiğinden kuşkulusunuz, konuşmalarınıza özel önem gösteriyorsunuz. Ama unutmayın ki telefon kullanılmadığı zaman da casusluğa yatkın bir aygıttır. Gizli dinlemelerde genellikle bir telsiz verici mikrofon kullanılmaktadır. Kapsama alanı içine, yani belli bir uzaklığa da alıcısı ve ses kayıt aleti konulmaktadır. Dinleme böylece gerçekleştirilmektedir. Bitmedi... Bilindiği gibi ses, titreşimler halinde yayılır. Sesin yayılmasındaki bu özellik, gizli dinleme teknolojisinde değerlendirilmiştir. Bir cama ya da kapıya yapıştırılan, sesin yarattığı titreşimleri alan ve böylece gizli dinlemeyi gerçekleştiren aygıtlar üretilmiştir. Dahası, uzaktan bir pencere camına yönlendirilen ve odada yapılan konuşmaların camda yarattığı titreşimleri sese dönüştüren mikrofonlar

vardır. Açık havada, örneğin bir parkta yapılan konuşmaları bile dinlemeyi olanaklaştıran lazerli mikrofonlar dahi artık eskimiş modeller olarak kabul edilmektedir. Bu alandaki teknoloji yalnızca gizli dinlemeyi gerçekleştirecek aygıtlar, üretmekle yetinmemiş, gizli dinlemeyi önlemeye ya da böcekleri bulmaya yarayacak ürünler de vermiştir. Bunlar da piyasaya sürülmüştür. Böceklere karşı, böcek arayıcısı, onlara karşı da aşılı, koruganlı böcekler derken bu alanda koca bir sektör oluşmuştur. Birleşmiş Milletler'de hazırlanan bir raporda bu alandaki teknoloji harikalarından ilginç ve çarpıcı örneklerle yer verilmiştir. Bu raporda yazıldığına göre; "Bir kimsenin üzerinde taşıyabileceği cihazlar vardır. Örneğin ağırlığı 5 gram kadar olan ve ceket yakası altına saklanabilen manyetik mikrofonlar mevcuttur. Aygıt, birde cep teybine veya minyatür bir vericiye bağlanır. Bir kol düğmesi veya dolmakalem içine gizlenmiş olanları yapılmıştır. Bazı mikrofon tipleri, dinlenecek olan konuşmanın yapıldığı bir yerin dışına konabilir. Yöneltilmiş mikrofon denen bazıları, dışarıdan bir yerden, bir odanın içindeki sesleri alabilir. Bu çeşit mikrofonlar bir park kanepesinden veya açıkta

herhangi bir yerden yüz metreyi aşan mesafeye, yapılan konuşmaları aktarabilir. Hatta, kapalı pencerelerin arkasındaki sesleri alabilen mikrofonlar bile vardır. Temas mikrofonu denen mikrofon dıştan kullanılır. Bir bakla tanesi kadar olan bu aygıt, dıştan bir odanın duvarına tespit edilir. Dinlenecek olan konuşmanın ses dalgaları duvara vurunca, bu mikrofon kayıt için yetecek kadar titreşim alır. Duvar çok kalınsa, o zaman iğne mikrofonu kullanılır; titreşimler, minik bir çivi boyundaki iğneler aracılığıyla temas mikrofonuna aktarılır. Lazerli mikrofonlar, içindeki konuşmanın dinleneceği odaya kadar kilometrelerce gidebilen kızılaltı bir ışın demeti yayar ve seyyar olarak kullanılabilir. Dinlenen odadaki sesler tarafından değişikliğe uğratılan bu ışını demeti, geriye dönüşünde, büyütüldükten ve çözümlendikten sonra, konuşmanın ne olduğunu anlamayı sağlar..”

Digital, sayısal teknolojisinin ilerlemesi, gizli dinlemeye de yeni boyutlar kazandırdı. Yeni üretilen sistemlerle, aynı zamanda pek çok telefonun birden dinlenmesi olanaklaştı. O kadar ki, bu sistemlerle bir dakikada 23.000 telefon dinlenebilmektedir. Uzay çalışmalarındaki gelişmeler

de gizli dinleme teknolojisini daha üst düzeylere taşıdı. Bu teknolojinin de yardımıyla, binlerce kilometre yukarıdan saptanan hedefin konuşmalarını izlemenin olanak kazandığı anlaşılmaktadır. Artık uzaydan bile izlemenin yapılabildiği günümüzde herhalde o eski, “Yerin kulağı vardır” atasözünü, “uzayın da kulağı var” biçiminde değiştirmenin zamanı gelmişçe geçiyor...

AĞABEYİN GÖKYÜZÜNDEKİ KULAKLARI..

CIA'nın yanı sıra ABD'de çok önemli benzer bir kuruluş daha var: NSA. Açık adı National Security Agency (Ulusal Güvenlik Örgütü) olan bu kuruluş, yoğunlukla haberleşme, istihbarat, alanında çalışmaktadır. '70'li yıllarda basında yayımlanmış bir yazıda, bu örgüt hakkında şu bilgiler verilmektedir; Maryland, Port George Meade'de U şeklindeki üç katlı çelik bina NSA'nın merkezidir. Amerika'nın en uzun koridoru bu binanın içindedir. Mahzenin de hemen hemen her türlü şifreyi çözebilen bir bilgisayar durmadan çalışmaktadır. Savunma Bakanlığı'nın yıllık bütçesinin 380 milyon doları doğrudan NSA'ya gider. 100 milyon dolar, ABD dışındaki faaliyetlere ayrılır. ABD dışında faaliyet gösteren

2000 radyo ve radar istasyonu NSA'ya bağlıdır. Bir NSA görevlisi, kuruluşu şöyle tanımlamaktadır; “NSA'nın amacı, yeryüzündeki her askeri birliğin nerede olduğunu tespit ve her milletin ne düşündüğünü bilmektir.” 25 Haziran 1960'da yıllık izne ayrılan iki NSA görevlisi Sovyetler Birliği'ne iltica ederler. Ağustos ayında Moskova Radyosu'ndan dünyaya NSA'nın çalışmalarıyla ilgili bazı önemli açıklamalar yaparlar. Martin ve Michell adlı bu NSA görevlilerinin açıkladığı sırlar arasında bizi özellikle ilgilendiren şu bilgi vardı; “Amerika, dostları İtalya, Türkiye, Uruguay gibi ülkelerin gizli haberleşmelerini dinlemektedir.” Bugün Ağabey'in elinde nasıl aygıtlar bulunmaktadır. Bunu bilmek zor. Ancak bildiğimiz, basına yansıyan haberlerden öğrendiğimiz gerçek artık gökyüzünün binlerce kilometre derinliklerinden, uzayın karanlıkları içinden yeryüzündeki bir noktanın resmi çekilmekte, konuşmaları dinlenmektedir. O kadar ki, konuşmayı yapanın bulunduğu yerin koordinatları, milimetrik olarak saptanabilmektedir. Çeçen liderinin saklandığı yerin yaptığı telefon konuşması sayesinde saptanıp bombalandığını anımsayacaksınız. Kuşkusuz bu tek örnek de-

ğil...

Hedef belirleyen cep telefonları. Cep telefonları yalnız dinlemeye değil, aynı zamanda dinlenenin bulunduğu yeri saptamaya da hizmet etmektedir. Çok özel ve profesyonel sistemler aracılığıyla, cep telefonlarından konuşanın bulunduğu yerin koordinatlarının nokta hedef hassaslığında saptandığı artık kamunun bilgisine malomuştur. Bizler ilk kez Çeçen-Rus savaşı sırasında bu olanağın varlığından haberdar olduk. Anımsanacağı gibi Ruslar bu yolla Çeçen liderinin yerini saptayarak bombalı suikast gerçekleştirdiler. Son günlerde Fransızlar Korsika'daki valinin katilinin bulunduğu yeri aynı yöntemle saptadılar. Şimdi Öcalan'ın da, Suriye'den çıkışından itibaren ABD servislerince bu yöntem kullanılarak izlendiği haberleri Türk basınında yer aldı”(agy)

İşte emperyalizm, dinleme teknolojisini bu boyuta ulaştırmıştır. Peki neden yapılmaktadır dinleme? Gizli dinlemeler, üç nedenle yapılmaktadır; 1- Adli amaçlı dinlemeler, 2- İdari amaçlı dinlemeler, 3- Özel amaçlı dinlemeler. Elbette ki bunun içinde esas olan idari amaçlı dinlemelerdir. Bu devletin başvurduğu bir yöntemdir. Esas amacı devrimci-komünist hareketlerin

engellenmesi ve yokedilmesidir. Ülkemizde yaşanan da budur. Faşist TC bütün telefonları dinlemeye almıştır. Böylece devrimci-komünistleri takip etmeye, kontrol altında tutmaya çalışıyor. Faşist TC öyle geliştirmiştir ki telefon dinlemeyi, Türkiye'nin en gelişmiş, hem ev hem iş hem cep bütün telefonlarını içeren yegane rehberine sahiptir. Bu rehber, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Ankara Oran yolu- Yıldız'da bulunan binasındaki dev bilgisayar ağında bulunuyor. Öte yandan Türk Telekom, Turkcell ve Telsim, yani Türkiye'de telefon işleten üç kuruluş her ay bütün abonelerin o ay, hangi numaralı telefonla kaç dakika görüşüğünü, o telefonun kime ait olduğunu vb. bilgisayar diskleri halinde Emniyet Genel Müdürlüğü'ne teslim ediyor. Bu demektir ki, bütün ülke, bütün halk gözetiminde, sohbet ederken, dertleşirken, tartışırken vb. durumlarda artık üçüncü kişinin her an bizimle olduğunu bilmeliyiz.

Yalnız ülkemiz de değil, dünyanın her tarafından gizlice dinleme tehdidi dahası uygulaması altındayız. Çeşitli burjuva gazetelerde bu durum işlenirken, herkesin dinlendiği dile getirilmiştir. Bunun doğruluk payı olmakla birlikte, bunu yapanları asıl amacı yukarı-

da da söylendiği gibi esasta devrimci-komünist hareketin takip edilmesidir. Bu amacı görmeliyiz. Yoksa herkes dinleniyor dersek, bunu yapanları ve onları yönetenleri, sadece kişilerle sınırlamış oluruz ki, bu doğru değildir. Bunu yapan egemen sınıflardır. Daha fazla sömürü, daha fazla kar daha fazla köle elde etmek ve bunun önündeki engelleri yoketmektir. Bununla birlikte bunlar sömürden daha fazla pay almak için birbirleriyle de çekişirler. Bu nedenle, bu klikler; bu insanlık düşmanları kendi iç hukuklarını da ayaklar altına almaktan çekinmemektedirler. Gerek ülkemizde, gerekse de dünyada yapılan bütün dinlemeler kendi hukuklarına bile aykırıdır.

Günümüzde kapitalizm bütün özgürlükleri yok etmiştir. Yalnızca “ben özgürlüğü” ve bu ben özgürlüğü üzerine oturtulan burjuvazinin ve diğer egemen sınıflarının özgürlükleri vardır. Teknoloji geliştikçe, insanlığın tutsaklığı daha da gizlenmiştir. Çünkü egemen sınıflar, teknolojiyi insanlığı köleleştirmek için kullanmaktadır. İçinde bulunduğumuz toplumsal koşullarda teknoloji insanlığın köleleştirilmesinin önemli bir aracı olarak kullanılmaktadır. Teknoloji geliştikçe, insanların refah duru-

mu daha da iyileşecektir diyenlerin kulakları çınlasın. Böylece insanları kandırmaya çalışanların, sınıf savaşımının önünü almaya çalışanların kulakları çınlasın.

“Tele-kulak” diye tanımlanan bu olayın gün yüzüne çıkmasının asıl nedeni, egemenler içindeki klik çatışmalarıdır. Bu çatışma kendisini, somutta emniyet içi kamplaşmalarda göstermektedir. Tasfiyeler, kompolar, tehditler, şantajlar, ayak kaydırmalar vb. durumlar üst boyutta yaşanmaktadır. Emniyet ve istihbarat örgütlerinde belli klikler var. Bunların elinde bant stokları var. Günü geldiğinde birbirleri aleyhine kullanıyorlar. Bugün yaşanan da budur. Bunlar çeşitli milliyetlerden Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkına karşı devrimci-komünistlere, yurtseverlere karşı saldırıda birlikte hareket ederlerken, birbirlerine karşı üstün gelmek için kıyasıya savaşıyorlar. İşte “tele kulak” olayının patlak vermesinin nedeni budur. Yoksa devrimci-komünistlerin, yurtseverlerin, emekçi halkın telefonlarını dinleme konusunda aynı düşünüyorlar. Ve hep birlikte yapıyorlar bunu. Bu olayın gün yüzüne çıkması bir kez daha göstermiştir ki, egemen sınıflar arasındaki çatışma üst boyutta yaşanmakta, he-

saplaşma şiddetle devam etmektedir.

Bu olayın bir kez daha gösterdiği bir diğer gerçeklik ise devletin gerçekliği- dir. Ne kadar azılı faşist, halk düşmanı, soyguncu, talancı insan varsa bunların hepsi devletle, en tepesinden en altına kadar içli-dışlı olan insanlardır. Dahası bunlar devletin içindedir. Devlettir. Devlet bunlardır. 7 Haziran tarihli Milliyet gazetesi bu gerçekliği oldukça anlaşılır biçimde ortaya koymuştur. İşte örnekleri;

Özal-Baysal; Bağlantılı telefonlar;

Cumhurbaşkanlığı köşkü
Cumhurbaşkanlığı Koruma Şube Müdürlüğü
Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri
Cumhurbaşkanlığı Tarabya Köşkü
Başbakanlık Özel Kalem
Turizm Bakanlığı
Bayındırlık Bakanlığı
İstanbul Emniyeti Özel Kalem
Antalya Valiliği
ANAP
DYP

Yeşil bağlantılı telefonlar;

Cumhurbaşkanlığı
Başbakanlık
MGK Genel Sekreterliği
MİT Müsteşarlığı
Jandarma Genel Komutanlığı
Harp Akademileri Komutanlığı

Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığı

Ankara Jandarma Komutanlığı

İzmir Emniyet Müdürlüğü

Kocaeli Emniyet Müdürlüğü

Kürşat Yılmaz bağlantılı telefonlar;

Başbakanlık
Milli Savunma Bakanlığı
Adalet Bakanlığı
Tarım Bakanlığı
Emniyet Genel Müdürlüğü
Başbakanlık Toplu Konut İdaresi

Topal’ın yakınları bağlantılı telefonlar;

Cumhurbaşkanlığı
Başbakanlık
Maliye Bakanlığı
Emniyet Genel Müdürlüğü Organize Suçlar Müdürlüğü
Antalya Emniyet Müdürlüğü
DTP

Bu telefon bağlantıları bile devletin en tepesinden, en altına kadar bu işin içinde olduğunu kanıtlamaya birebirdir. Başka bir ifadeyle devlet için uyuşturucu kaçakçısı, hem katliamcı hem kadın tüccarı hem soyguncu hem talancı vb. dir. Yani devletin ve çanak yalayıcılarının iddia ettiği gibi münferit kişilerin işi değildir bunlar.

Başkana gizli mektup

Ben bu paktları değil, onların kurulmasında kullanılan yol ve metotları eleştiriyorum. Şu meşhur “Standt Oil Tröstü için iyi olan ABD içinde iyidir” tekerlemesini burada tekrarlamak istemiyorum. Fakat yinede, gerek Bağdat Pak-tı'nın, gerekse SEATO ülkelerinin çok değerli kaynaklarından bizim yeterince yararlanamadığımız gerçeğini gözden uzak tutamam.

Sevgili Başkanım,
Az gelişmiş ülkeler için daha akıllı ve cesur bir yardım programı hakkında yapmış olduğum teklifler dolayısıyla Camp David'de cereyan eden uzun ve yorucu tartışmalara tekrar dönmeyi gereksiz buluyorum. Bununla beraber, gereksiz siyasi olaylar, tartışmalarımızın verimsiz olmadığını göstermiştir. Bu bakımdan herhangi bir orjinallik iddiası taşımayan ve fakat dış politikamızın önemli sorunlarından birini teşkil eden mesele hakkında, yararlı olacağına inandığım görüşlerimi bildirmenin zamanı gelmiştir.

Dış politikamızın genel çizgisi hakkında, hükümetle temelde hiçbir fikir ayrılığı yoktur ve hiçbir zaman da olmadı. En azından herhangi bir insan kadar askeri paktların önemini bende kabul ediyorum. Fakat bunların, şimdiye kadar Dışişleri Bakanlığı'nın yapageldiğinden daha başka bir biçimde ele alınması gerektiği kanısındayım. Tam da şu sırada Rusların izlediği aktif dış politika sonucu, askeri paktların, gittikçe halkların gözünden düşmekte olduğu gerçeğini görmezlikten gelemeyiz. Geçen iki

üç yıl boyunca askeri paktlar politikamızın, ciddi darbeler yemiş olduğu gerçeğini de görmek zorundayız. SEATO Pak-tı bunun en belirgin örneğidir. En önemli Asya ülkeleri bu pakta girmeyi reddettiler.

En son askeri projelerimizin kaderi, evvelkilerden daha da kötü oldu. Örneğin; Bağdat Pak-tı. Oysa bu pak-tı, Dullus Amerikan diplomasinin önemli bir başarısı, İngilizler de kendi başarıları olarak ilan ettiler. Bağdat Pak-tı'nın, kağıt ve harita üzerinde iyi bir görüş arzettiği doğrudur. Zira bu pak-t, Orta Doğu'nun dört ülkesini bizim çıkarlarımıza uygun düşen tek bir askeri pak-t içinde toplamaktadır. Bu ülkeler, komünist dünyanın güney sınır çizgisi üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca, kıymetli stratejik hammadde rezervlerine ve kalabalık insan gücüne sahiptirler. Bağdat Pak-tı üyesi olan Türkiye, aynı zamanda NATO yoluyla bizim savunma sistemimize bağlanmıştır. Pakistan ise, aynı zamanda SEATO üyesidir. Orta Doğu'daki bir çok arap ülkesi, Bağdat Pak-tı'nın kendi ulusal çıkarlarına karşı olduğunu ileri sürerek, bu pakta girmemişler-

dir. Gerçekten de yarattığımız bu askeri paktlar, ne Güneydoğu Asya’da nede Orta Doğu’da arzuladığımız hedeflere ulaşamamıştır. Çünkü, bu paktlar başarıya ulaşmaları için hayati önem taşıyan bazı ülkeleri içlerine almaya muvaffak olamamışlardır. Bütün bunlarla, bu askeri organizasyonların bizim için bir değeri olmadığını, kurulmaması gerektiğini söylemek istemiyorum. Ben bu paktları değil, onların kurulmasında kullanılan yol ve metotları eleştiriyorum. Şu meşhur “Standt Oil Tröstü için iyi olan ABD içinde iyidir” tekerlemesini burada tekrarlamak istemiyorum. Fakat yinede, gerek Bağdat Paketi’nin, gerekse SEATO ülkelerinin çok değerli kaynaklarından bizim yeterince yararlanamadığımız gerçeğini gözden uzak tutmam. Ayrıca, bu paktlar, bizim için hayati önem taşıyan köprübaşlarının güvenliğini dahi garanti altına alamamışlardır.

İkinci Dünya Savaşı’ndan sonraki Asya politikamızın başarısızlığı; Rus yöneticilerinin, Hindistan, Burma ve Afganistan’a yaptıkları ziyaletleri ve Sovyetler’in bu bölgelerde, büyük yatırımları kapsayan ekonomik işbirliğine gösterdikleri büyük arzu ve teşebbüslerin ışığı altında incelenecek olursa, çok daha açıklık kazanır. Bu güne dek maalesef etkili bir şekilde karşı koymayı başaramadığımız bu Rus adımları, bütün

Asya ülkelerinin geleceği bakımından geniş ölçüde ekonomik ve politik sonuçlar doğurabilir. Bu yüzden biz mevcut askeri paketi ve anlaşmaları sağlamlaştırmak yanında, yenilerini de kurmak istersek -bu cins paktların çeşitli ülkelerle olan ilişkilerimizde zorunlu ve uygun bir biçim olduğunu kabul etmek şartıyla- karşımıza çıkan yeni duruma uygun davranış göstermekle işe başlamalıyız.

Bizim politikamız hem “global”, yani dünyanın bütün kara parçalarını kapsayan, hemde “total” olmalıdır. Yani politik, askeri, ekonomik, psikolojik terbirleri ve özel metodları bir bütün içinde bir araya getirmelidir. Başka bir deyişle, yapılacak şey, atlarımızın hepsini bir tek arabaya koşturmaktır.

Görüşü daha iyi ortaya koyabilmek için -yüzeysel de olsa- dış politikamıza ait kaç ilkenin, Avrupa ve Asya’da nasıl uygulandığını tahlil etmeye çalışacağım.

Bilindiği gibi, Avrupa’da ekonomik yardımla işe başladık. Marshall Planı olmasaydı, NATO’nun kurulması mümkün olamazdı. Marshall planıyla gerçekleştirilen şey, baskının her çeşidinin kullanıldığı koordine bir dış politikayı sağlamak oldu. Bu politika ise, umduğumuz ve planladığımız gibi sağlam bir askeri paktın kurulmasına götürdü.

Asya’daki çabalarımız daha az başarılı sonuçlar verdi.

Kanaatimce, bunun esas nedeni, tek şeyle açıklanabilir. Kurulmasını arzu ettiğimiz ittifaklar için gerekli ekonomik hazırlıkların önemini küçümseydiğimiz bir dönemde, şiddet ve baskı anlayışı fazlasıyla göze batacak şekilde ortaya kondu. İttifakların aseki yönü çok sivrildi.

Hayati önem taşıyan ekonomik görüşün Dışişleri Bakanlığı’nca küçümsemesi, SEATO ve Bağdat Paktları’nın kum üstüne inşa edilmesine yol açtı. Bence bu kum çimento ile pekiştirilmelidir. “Bayrağı ticaretin takip etmesi” bir Amerikan geleneğidir.

Bu akıllı geleneğe rağmen, biz bütün enerjimizi SEATO’nun askeri yönüne harcadık. ABD’nin Çan-Kay-Şek ile birlikte Komünist Çin’e karşı acacağı bir savaşa, SEATO üyelerinin katılacağını tasavvur etmek, hemen hemen imkansızdır. Bununla birlikte, Dışişleri Bakanlığı’mız böyle bir tasavvurun hesabı içindeydi.

Kaçınılmazlığını sizin de şimdi bizzat kabul ettiğiniz ekonomik tedbirler düşünce-sizce atılan askeri adımlar yüzünden neticesiz kaldığı bir gerçektir. Bu gerçeğin, hükümet adamlarımız tarafından gittikçe görülmesi beni memnun etmektedir. Eğer askeri paktların ve kuruluşların yolları, öncesinden ekonomik tedbirlerle döşenmemişse atılacak askeri adımlara itiraz edilmemesi gerekir.

Sayın Başkanım, biliyor-

sununuz ki, dünyanın geniş bölgelerini kapsayan az gelişmiş ülkelerde, sermaye, teçhizat, idari personel ve teknik uzman eksikliği en önemli meseledir. Bütün planlarımızda, bu gerçeği daima hesaba katmak zorundayız. Askeri pakt ve tedbirlerin gerekliliğine inanıyorsak, bunların faturasını da ödemeye hazır olmak gerekir.

Düşüncelerimin pratikteki en somut örneği, hatırlayacağımız gibi, bizzat meşgul olduğum İran tecrübesidir. Ekonomik yardımı harekete geçirecek İran petrolüne el koymayı başardık ve bu ülkenin ekonomisine yerleştik.

İran'da ekonomik pozisyonumuzun kuvvetlenmesi bu ülkenin dış politikasının kontrolümüz altına girmesini ve özellikle Bağdat Paktı'na üye olmasını sağladı. Halihazırda İran Şahı, elçimize danışmadan hükümetinde herhangi bir değişiklik yapmaya bile cesaret edememektedir.

Kısaca söylemek gerekirse; Burada ileri sürülen düşünceler beni ve arkadaşlarımı, politik programımızın aşağıdaki temel ilkelere oturulması zorunluluğuna götürdü;

1. Biz askeri paktlarımızı kurmayı ve sağlamlaştırmayı hedef alan tedbirlere devam etmekteyiz. Çünkü, bu paktlar, herhangi bir komünist saldırısını ve ulusal hareketleri önlemekte faydalı olacaktır. Bundan başka Asya'da ve Orta Doğu'daki pozisyon-

larımızı her yönden sağlamlaştıracaktlardır.

Şu önemli gerçeği gözden uzak tutamayız; magnezyum, krom, kalay, çinko ve tabii kauçuğumuzun tamamı, bakır ve petrolümüzün önemli bir kısmı, kurşun ve alüminyumun üçte biri, denizasırlı ülkelerden gelmektedir. En önemlisi, ABD tarafından kurulmuş askeri paktlardan, herhangi birinin etki alanında bulunan Asya ve Afrika'nın az gelişmiş bölgelerinden gelmektedir. Süper-stratejik maddelerin, bu arada uranyumun durumunda yukarıdakiler gibidir.

2. Bu askeri paktları sağlamlaştırmak ve genişletmek için Marshall Planı'nın Avrupa'da bize sağladığı kadar, ya da ondan daha büyük ölçüde, politik ve askeri nüfuz garantileyecek genişlikte bir ekonomik yayılma planını

Asya, Afrika ve diğer az gelişmiş bölgelere uygulamak zorundayız. Bunun için, az gelişmiş ülkelerde yaptığımız ekonomik yardımların büyük kısmı, askeri atlarımıza hizmet etmek üzere kurulmuş olan kanallardan akmalıdır. Bu ise bizi, askeri paktları cazip hale sokmaya götürmelidir. Zorunlu hallerde, bu paktların biçimlerinde belirli değişiklikler düşünülmelidir. Başka bir deyişle, askeri paktların ekonomik yanını mümkün olduğu kadar belirgin hale getirmeliyiz. Bizim askeri paktlarımıza çekmek istediğimiz ülkelere geniş ölçüde ve akıllıca ekonomik yardımlar yapılmalıdır. Fakat bunu şimdiye kadar yaptığımızdan daha dikkatli ve elastiki bir biçimde yapmak gerekmektedir. Çok özel durumlarda herhangi bir şart ile taleplerimizi. İkinci dönem-

de, hem politik hem de askeri şart ve taleplerimizi kabul et-tirme yolu açılmış olacaktır.

3. Bu ilkelere hareketle, Amerikan iktisadi yardımının yapılacağı ülkeleri üç grupta toplamayı teklif ediyorum. Ekonomik işbirliğinin çeşitli biçim ve metodları, bu her üç grupta da kullanılmalıdır.

Birinci gruba; bizimle dost olan ve bize uzun süreli, sağlam askeri paktlarla bağlanmış olan antikomünist hükümetlerin iktidarda olduğu ülkeler girer. Bu ülkelere yapılacak yardımlar ve açılacak krediler öncelikle askeri nitelikte olmalıdır. **OLTAYA YAKALANMIŞ BALIĞIN YEME İHTİYACI YOKTUR.** Bu noktada Dışişleri Bakanlığı ile aynı fikirdeyim, genişletilmiş iktisadi yardım, örneğin TÜRKİYE’de, bazı hallerde düşünülenin tersi sonuçlar verebilir. Yani **BAĞIMSIZLIK** eğilimlerini artırıp, mevcut askeri paktları zayıflatabilir. Bu tip ülkelerde -Türkiye gibi- doğrudan doğruya iktisadi yardım da yapılabilir ama bu ancak bize uygun ve bağlı hükümetleri **İKTİDARDA TUTACAK** ve bize düşman muhalifleri **ZARARSIZ** bırakacak **BİÇİM** ve **MİKTAR**’da olmalıdır.

Bunlarla bağıntılı olarak özel sermaye yatırımlarını da ayarlamak gereklidir. Hükümet, özel sermaye yatırımlarını cesaretlendirmeli ve onlardan akıllıca yararlanmasını bilmelidir. Bu yatırımlar yardımıyla bir çok politik amaca

ulaşılabilir. Bu tip özel sermaye yatırımları, zamanla bütün gayriresmi muhalefeti ve politikamıza karşı mukavemeti ortadan kaldırabilirdi veya nötralize edebilmelidir. Ayrıca, bizi desteklemekte kararsız ve sallantılı olan bütün şahsi teşebbüs ve menfaat çevrelerini etkilemelidir. Aynı zamanda ABD ile işbirliğine hazır yerli iş adamlarına yardım arttırılmalı ve böylece bu işadamlarının, ilgili ülkenin ekonomisinde kilit noktalarını ele geçirmeleri, buna dayanarak politik etkilerini arttırması sağlanmalıdır.

İkinci grup, tarafsız bir politika güden veya o eğilimi gösteren ülkeleri kapsamaktadır. Bu durumda, devlet yardım ve kredilerin ağırlığı bu ülkelerde bizim için gerekli ekonomik koşulların yaratılmasına kaydırılmalıdır. Bu koşullar, zamanla bizim için çalışmalı ve bu ülkelerin, bize bağlı askeri pakt ve birliklere kendiliklerinden girmelerini sağlamalıdır. Bu politikanın **TEMEL** hedefi, bu ülkelerde ekonomik ilişkilerimizin arttırılması sonucunda yerli ekonominin **KİLİT** noktalarını ele geçirmektir.

Bu ülkelerde ki özel sermaye yatırımlarını teşvik etmeyen hükümetlere karşı olan grup ve kişiler desketlenmelidir. Böylece bu ülkelerdeki yeni politikamızın temelini sağlam bir şekilde atabiliriz. Bu gruba giren ülkelerin en önemlisi Hindistan’dır.

Üçüncü grup; daha sömür-

ge halinde olan ülkeleri kapsamaktadır. Bu ülkelere yapılan özel sermaye yatırımlarının arttırılması için gerekli işlemler süratle tamamlanmalı, özel bir program dahilinde bu ülkelere daha fazla iktisadi yardım verilmelidir. Ayrıca bu ülkelerdeki sömürge idaresine karşı savaşan yerli işadamları desteklenmelidir. Bu gruptaki ülkeler için uygulayacağımız politikanın birinci aşamasında iktisadi yardım, yerli ortaklarla karma tesisler kurmak şeklinde olabilir.

Bu ülkelere yapılacak yardımlar ve açılacak krediler öncelikle askeri nitelikte olmalıdır. **OLTAYA YAKALANMIŞ BALIĞIN YEME İHTİYACI YOKTUR.** Bu noktada Dışişleri Bakanlığı ile aynı fikirdeyim, genişletilmiş iktisadi yardım, örneğin TÜRKİYE’de, bazı hallerde düşünülenin tersi sonuçlar verebilir.

Bu tip ülkeleri desteklememizde halinde, onları yumuşatıcı etkimizin tümünü kaybedebileceğimizi bilmeliyiz. Eğer bunlar yapılmazsa bu ülkelerdeki bağımsızlık isteğinden öyle kuvvetli bir milliyetçilik doğar ki, bu sömürge ülke yalnız eski sömürücü ülkenin kontrolünden çıkmakla kalmaz, bizim de kontrolümüzden çıkabilir.

Bu grubun en önemli ülkesi Belçika Kongo’sudur.

Her üç ülke grubuna da

yapılacak geniş iktisadi yardımlarda, ABD'nin karşılık beklemeden yardım ettiği ve işbirliği yapmak istediğinde samimi olduğu intibası yaratılmalıdır. Elimizdeki bütün propaganda olanaklarıyla durmaksızın, az gelişmiş ülkelere yapılan amerikan yardımının karşılıksız bir yarım olduğunu, ard niyet taşımadığını bütün kafalara sokmalı, bu konuda HİÇBİR MASRAFTAN çekinmemeliyiz. Bu arada ANTİKOMÜNİST çalışmalarımıza, ideolojik savaşa ara vermemeliyiz. Bu ülkelere yatırım yapan kapitalistlerimiz, teknik eksperlerimiz ve diğer uzmanlarımız az gelişmiş ülkelerin milli ekonomilerinin bütün deliklerine girmeli, onları bizim çıkarlarımıza göre geliştirmelidir.

Bu ülkelerde politik bakımdan güvenilir yerli işadamlarının ulusal çabaları da teşvik edilmelidir.

Bütün bu tavsiyelerin hepsi uygulandığı takdirde; ABD'nin uluslararası prestijinin bütünüyle artacağına, ayrıca gelecekte karşılaşacağımız her türlü askeri görevlerin yerine getirilmesinin kolaylaşacağına şüphe yoktur. Çünkü; böylece mevcut askeri paktlar sağlamlaştırılmış ve yeni bir ruhla doldurulmuş olacaktır.

Aramızdaki yakın dostluk ve sempatiden emin olmasaydım ve bu fikirlerin, genel politikamızı sağlam ve doğru bir temele oturtacağı ümidini

taşımasaydım, size bu tafsi-
latlı mektubu yazmazdım.

Dış politikamızın ağırlık noktasının, bir başka düzeye aktarılmasıyla ilgili düşüncelerimin hepsini, kabul etmek lazım ki, bu mektup çerçevesi içinde anlatma imkanlarını bulamadım. Yeni politikanın yürütülmesinden sorumlu olan sizin ve çalışma arkadaşlarınızın Asya'da ve özellikle Orta Doğu'daki pozisyonlarımızı kuvvetlendirici tedbirlerin alınması zorunluluğuna artık inanmış olmanız ve üzerinde durduğum ana meselenin, öncelikle tanınması gereken çeşitli yönlerini tekrar tarihçilerin, ABD'nin İkinci Dünya Savaşından sonra ikinci on yıl içinde izlediği pasif dış politika yüzünden, hür dünyanın karanlığa boğulduğunu yazmalarına imkan vermemeliyiz.

Derin saygılarımla

Nelson A. ROCKEFELLER

Not1: *Dünyanın sayılı petrol tekellerinden Standart Oil'in sahibi Nelson A. Rockefeller'den ABD Başkanı Eisen Hower'e 1956'da yazılan mektup.*

Not2: *Bu mektup M.Emin Değerli'nin Oltadaki Balık adlı kitabından alınmıştır.*

EMPERYALİZMİ DOĞRU KAVRAMALİYİZ, SAĞLAM DURMALİYİZ!

Emperyalizm, “Yeni Dünya Düzeni”, “Globalleşme-Küreselleşme” vb. kavramların yoğunca kullanıldığı bir süreçten geçiyoruz. Özellikle son on yılda bu kavramlar, emperyalistlerin dünya halklarını uyutma, azgın sömürüye tabi tutma, emperyalizmi yenilmez gösterme ve tüm dünyada sürekli hakimiyet kurma politikalarının kavramları olarak kafalarımıza yerleştirilmeye çalışıldı.

Daha 1956'da yazılmış bu mektup, sınıf ile devletin; sermaye ile iktidarın arasındaki ilişkiyi göstermesi bir yana; emperyalistlerin dünya ülkelere ve halklarına nasıl yaklaştığının belgesi olarak incelenmeye değerdir. “Globalleşme”nin; “yardım”ın, askeri paktların, özelleştirmelerin ve hükümet oluşum, koruma ve yıkımların altındaki yaklaşımların ne olduğunu görmek için bu belgenin incelenmesinde yarar vardır. Keza; hem yandaş hükümetlerin hem de “politik olarak güvenilir” muhalefetin aynı anda nasıl desteklendiğini anlamak için de bu belge öğreticidir.

Rockefeller'in, “atlarımızın hepsini bir tek arabaya koşmalıyız” cümlesinin, her açıdan aynı hedefe saldırmalıyız anlamına geldi-

ğini ve sıkça sözünü ettiği-miz “topyekün” saldırı içe-riğinde olduğunu belirle-mek zorundayız. Bununla birlikte, belirlememiz gere-kirki, emperyalistler hiçbir zaman tüm yumurtalarını aynı sepete koymuyor; ikti-dar olsun, muhalefet olsun “politik olarak güvenilir” dostlarına aynı anda yatı-rım yapıyor; çıkarı için o süreçte hangisi elverişliyse onu öne çıkartıyor...

Burada altı çizilmesi ge-reken nokta şudur; emper-yalizme karşı gerçekten ba-ğımsızlık mücadelesi verilmeden, emperyalizme kök-ten karşı çıkarak onun ta-hakkümünü ve işbirliği yaptığı uşak sınıfların ikti-darını alaşağı etmeden em-peryalizmden kurtulmak mümkün değildir.

Emperyalizm hiçbir za-man halkların dostu değıl-dir, olamaz...

Mektup; birçok gerçeğı, kimisi üstü örtülü de olsa; anlamamızı sağlıyor. Bun-lardan birkaç noktanın altı-nı çizmek yararlı olacaktır.

Birincisi;

A) “ulusötesi” ya da “uluslarüstü” sermayeden söz edenlerin ne kadar yan-ılgı içerisinde bulundukla-rıdır. Sermayeyi ülkesiz, devletsiz görme yanılgısı-dır.

Oysa, sermayenin devle-te ihtiyacı vardır! Hiçbir sermayenin, kendisinin olan bir devlete, dolayısıyla

ülkeye/halka sahip olmadan sömürgeciliğini sürdürmesi mümkün değildir. Bu ne-denle; sermayenin uluslara-rası dolaşması; ortaklıklar gerçekleştirilmesi vb. du-rumlar, o sermayenin bir ülke tekeli sermayesinin, oligarşisinin hakimiyetinde olduğunu, damgasını taşıdı-ğını karartmamalıdır.

Kaldıki devletin; bir sı-nıfın/sınıfların diğer sı-nıf/sınıflar üstündeki haki-miyet aracı olduğu gerçe-ğinden hareket ettiğimizde; sermayenin “ulusötesi”, “uluslarüstü” olması kavra-

Emperyalist devletler kimin devletidir? Ve neden böyle bir devletin oluşma-sı, yaşaması gereklidir? Ki-me hizmet etmektedir? vb. birdizi sorunun gerçekçi yanıtı “ulusötesi”, “ulusla-rüstü” anlayışlarla verilemez.

mıyla düşünülduğünde, var olan emperyalist devletlerin kimin devleti olduğu soru-su yanıtsız kalacaktır. Bu devletler, tüm emperyalist tekellerin ortak devleti mi-dir? O zaman neden ayrı-lar? (Avrupa Birliği çalış-masının; pazar kavgasında ABD’ye karşı pazar güçle-rini korumak ve payını bü-yültmek için zorunda kalı-nılan bir birlik olduğuna işaret etmek gerekir.)

Emperyalist devletler ki-min devletidir? Ve neden böyle bir devletin oluşması,

yaşaması gereklidir? Kime hizmet etmektedir? vb. bir-dizi sorunun gerçekçi yanıtı “ulusötesi”, “uluslarüstü” anlayışlarla verilemez.

B) Emperyalizmden ile-ricilik, demokratlık ve in-san hakları bekleyenlerin ne kadar yanılgı içerisinde bulduklarını da bu mek-tuptan anlayabiliyoruz. Emperyalizmin ve tek tek emperyalist ülkelerin ya da blokların/grupların amacı dünyayı en azgın şekilde sömürmek ve bunu kalıcı kılmaktır.

Emperyalist gruplaşma-lar mümkündür. Ve bu gruplar arasında azgın bir pazar yarışı vardır. Bu blok/gruplaşmanın nedeni de zaten; rakip emperyalist ülke ya da gruba karşı pa-zar yarışında daha iyi mü-cadele etmektir.

Bununla birlikte; gerek grup içinde gerekse de dı-şındaki emperyalist ülkele-rin de birbirleriyle mücadelesi; pazar kavgası grupla-rarası kavga kadar güçlü ve acımasızdır. Hatta vurgula-mak gerekirken; aynı ülkede-ki tekellerarası mücadele de aynı çıkar çatışması içinde sürmektedir.

Çıkarları neyi gerektiri-yorsa o pozisyona ve o sa-vaşa girme yöntemine baş-vurulmaktadır.

Bunların zaman zaman en kanlı yolu, zaman za-man da en yumuşak aldatı-cı yolu kullanmaları onların

karakterini değiştirmez, değiştirmiyor da. Aynı zaman dilimi içinde; bir ülkede kanlı zalim bir faşist dikta- yı destekleyen bir emperyalist ülke, aynı anda bir baş- ka ülkede demokrasi, insan hakları vb. kavramların içi- ni boşaltıp, bunları iktidar- lara

Dış politikada devrimci-sosya- list “enternasyo- nal dayanışma” anlayışının temel alındığı sosyalist dış politika yeri- ne; “farklı sis- temlere sahip devletlerin birara- da yaşama ve barış içinde yarış- ma” anlayışının geçirilmesi sonu- cunda; hem kendi ülkesinde emper- yalizme karşı olan bilinci ve direnci zayıflatmış hem de dünya halkları içindeki anti-emperyalist bilinç ve mücade- leyi dumura uğ- ratmıştır.

teğine, demokrasi getirece- ğine yormak; ancak emper- yalizmin karakterini bilme- mak ya da emperyalizme karşı iddia edilen ideolojik- politik duruşunu cesaretle götürmemek olarak kendi- sini temellendirecektir. Ya-

ni emperyalizme teslim ol- mak anlamındadır.

İkincisi; Sosyalist Sov- yetler Birliği’nin, dış politi- kada emperyalist ABD po- litikalarına karşı başarılı ol- ması gerçekliğidir.

Sosyalizmin emperyalizme karşı ululararası başarısı olarak görülmesi gereken bu durumun; SBKP içinde- ki revizyonistlerin partiyi ele geçirme sonrasında uy- guladıkları dış politika so- nucu sosyalizmin bu başa- rılarını da nasıl yok ettiği- nin, emperyalizm karşısın- da nasıl gerilediğinin bir göstergesidir.

Dış politikada devrimci- sosyalist “enternasyonal dayanışma” anlayışının temel alındığı sosyalist dış politika yerine; “farklı sis- temlere sahip devletlerin birarada yaşama ve barış içinde yarışma” anlayışının geçirilmesi sonucunda; hem kendi ülkesinde em- peryalizme karşı olan bilin- ci ve direnci zayıflatmış hem de dünya halkları için- deki anti-emperyalist bilinç ve mücadeleyi dumura uğ- ratmıştır. Revizyonistler, “Sakın ülkenizde iktidarı alacağız diye savaşmayın, bu yeni bir dünya savaşına yol açabilir, barışı bozabi- lir” mantığıyla, sınıf savaş- larına, devrimlere karşı çık- mışlar, emperyalist politi- kalarla da pazar paylaşımı mantığına oturmuş ve em- peryalistlerle “barış içinde”

pazarları paylaşmaya çalış- mışlardır.

Üçüncüsü; son on yılda çokça sözü edilen “Global- leşme” vb. kavramların hiç de yeni kavramlar olmadığı ve gerçekte emperyalizmin zaten global bir olgu oldu- ğu ve global politikalar ge- liştirdiğii gerçeğidir.

Global ve total.. Genel ve özel. Bütün ve yerel... Emperyalizmin planları hep bu ikiliyi birarada ele al- mıştır, bütünleştirmiştir.

Bu pratik uygulamalar bir yana; emperyalizm glo- bal, küresel.. yani bütün dünya ülkelerini pazarlařtı- ran, hepsini kapsayan bir politik, ekonomik, askeri, ideolojik-kültürel... olgu- dur.

İletişim ve haberleşme- deki artan hızın, buna iliş- kin geliştirilen teknolojinin arkasına sığınarak; “artık karşılıklı bağımlılığın ge- çerli olduğu” gibi sahte bir tez’e ve “Globalleşme, kü- reselleşme” vb. gibi kav- ramlara meşruluk sağla- mak, emperyalizme hizmet etmek demektir. Çünkü; iletişimin hızı vb.; dünyayı, “tekellerin ve kölelerin kö- yü”ne dönüştürmenin öte- sinde birşeye taşımamakta- dır. Ve bizi ilgilendiren şey; efendi-köle ilişkisinin, sö- mürgeciliğın kaldırılması- dır.

Bu noktadaki duruşları- mız, gerçek kimliğimizin göstergesidir.

Halkların Uluslararası Mücadele Liginin (ILPS) Kuruluşuna Dair Sonuç Bildirgesidir !

27 Mayıs 2001, Hollanda

Lig, anti-emperyalist ve demokratik bir oluşumdur. Emperyalizmin ve gericiliğin ideolojik-siyasal-askeri-ekonomik-sosyal ve kültürel ege-menlik ve saldırılarına karşı dünya halklarının anti-emperyalist ve demokratik mücadelesini ilerletir, destekler ve geliştirir.

Bizler, Asya'nın, Afrika'nın, Latin Amerika'nın, Kuzey Amerika'nın, Avrupa'nın ve Okyanusya'nın değişik ülkelerinden bir araya gelen anti-emperyalist ve demokratik kitle örgütleri, Halkların Uluslararası Mücadele Ligi'nin (ILPS) birinci uluslararası (kuruluş) kongresini başarıyla sonuçlandırdığımızı duyurmaktan mutluluk duyuyoruz. Bu an dünyanın her tarafında emperyalizme ve gericiliğe karşı ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyal kurtuluş mücadelesi veren tüm ilerici güçler açısından tarihseldir.

25 Mayıs'tan 27 Mayıs 2001'e kadar ILPS'sin tüzüğünü (beyannemesini) tartışarak onaylamış, Lig'in ilgili faaliyet alanlarına ilişkin kararlar almış ve Uluslararası Co-ordinasyon Komitesi (ICC) üyelerini seçmiş bulunuyoruz.

Birinci Uluslararası Kongreye 37 ülkeden 217 kitle örgütü ve 337 delege katıldı. Bu ülkeler; ABD, Afganistan, Alman-

ya, Arjantin, Avustralya, Austurya, Bangladeş, Belçika, Benin, Birleşik Krallık (İngiltere, İskoçya), Brezilya, Burma, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator, Endonezya, Filipinler, Fransa, Güney Kore, Hindistan, Hollanda, İran, İspanya, İtalya, Japonya, Kanada, Kongo, Lüksemburg, Malezya, Meksika, Nepal, Norveç, Pakistan, Peru, Tayland, Türkiye, Yeni Zellanda, Yunanistan.

Kongreyi Uluslararası İnişiyatif Komitesi (IIC) adına Prof. Jose Maria Sison açtı. O, IIC adına tüm delegeleri selamlamış ve Ligi bu aşamaya taşıyan IIC'nin hazırlık çalışmaları hakkında rapor sundu.

Halkların Uluslararası Mücadele Ligi'nin (ILPS) delegeler tarafından onaylanan amaç ve hedefleri şunlardır.

Lig, anti-emperyalist ve demokratik bir oluşumdur. Emperyalizmin ve gericiliğin ideolojik-siyasal-askeri-ekonomik-sosyal ve kültürel ege-menlik ve saldırılarına karşı

dünya halklarının anti-empyralist ve demokratik mücadelesini ilerletir, destekler ve geliştirir.

Lig, geniş kitle karakterli ve herhangi bir siyasal partinin, hükümet veya kilisenin güdümünde değildir. Bütün katılımcı örgütlere eşit yaklaşacak ve tüm dünya çapında anti-empyralist ve demokratik mücadeleler arasındaki birliği, birlikte çalışmayı ve ko-ordinasyonu gözetmektedir.

Ligin taraf olduğu ve mücadele ettiği konular şunlardır;

Empyralizm ve tüm gericiliğe karşı ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyal kurtuluş davasını destekler.

Baskı altında ve sömürülen ülke ve uluslara sosyal-ekonomik gelişme ve tüm çalışanlara sosyal adaleti savunur.

Devlet şiddetine, ulusal baskıya, sınıfsal sömürüye, cinsel baskıya, faşizme, Kastizme, ırkçılığa ve dinsel bağnazlığa karşı sivil, siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel hakları savunur.

Karşı devrimin savaşlarına ve saldırılarına, nükleer, biyolojik, kimyasal, füzelere, soykırımcı ve diğer kitle imha silahlarına karşı gerçek barış ve mücadeleyi savunur.

Emek sömürsünü artıran ve işçi sınıfının örgütlülüğünü yıkan her tür formasyonlara karşı sendikaların güçlendirilmesini ve işçi sınıfının diğer demokratik haklarını, ücretlerin ve yaşam koşullarının iyileştirilmesini savunarak, sosyal kurtuluş kavgasında tarihsel misyonun takipçisidir.

Feodal, yarı-feodal ve kapitalist sömürü ve baskıya karşı tarım reformunu, köylülerin, çiftlik işçilerinin ve balıkçıların haklarını savunur.

Kadının kurtuluş davasını savunur, cinsel ayrımcılığa, sömürü ve şiddete karşı mücadele eder.

Gençliğin eğitim ve iş edinme hakkını savunur.

Çocuk işçiliğine karşı çocuk haklarını savunur,

Empyralizmin ve gericiliğin propaganda ve baskılarına karşı insanlığın hizmetindeki kültür ve sanatın ve bilginin serbestçe halka ulaşmasını, sanatçıların, yazarların, gazetecilerin ve diğer kültür emekçilerinin haklarını savunur.

Yasadışı göz altı ve tutuklama (özellikle siyasi tutukların), göz-altı süresinin ihlali, işkence, yargısız infaz, göz altında kayıp, kitle gelin ve diğer bariz insan hakları ihlallerine maruz kalanlar için adalet ve tazminat hakkını savunur.

cinsel taciz ve diğer sömürü formasyonlara karşı mücadele eder.

Empyralizm ve yerel gericilik tarafından geliştirilen ayrımcılığa, ırkçılığa, kastizme, ulusal baskılarına karşı yerli halkların, ulusal azınlıkların ve ulusların kendi kaderini, hür iradelerini belirleme hakkını savunur.

Öğretmenlerin, araştırmacıların ve diğer eğitim görevlilerin haklarını savunur, halka karşı yönlendirilen düşünce ve araştırmacılara karşı mücadele eder.

Halkın sağlık bakım hakkını ve sağlık görevlilerinin haklarını savunur.

Bilim ve teknolojinin halk ve gelişimi için kullanılmasını, insan yaşamının temel unsurlarından olan çevrenin korunması, yağmalama ve kirletmeye karşı mücadele etme, empyralistlerin kar amaçlı genetik teknoloji manipülasyonuna karşı çıkararak güvenilir ve sağlıklı yiyecek ve su hakkını savunur.

Empyralizmin ve gericiliğin propaganda ve baskılarına karşı insanlığın hizmetindeki kültür ve sanatın ve bilginin serbestçe halka ulaşmasını, sanatçıların, yazarların, gazetecilerin ve diğer kültür emekçilerinin haklarını savunur.

Emperyalizm ve yerel gericiler tarafından yerinden edilen evsizlerin, ilticacıların, göçmen işçilerin haklarını ve refahını savunur.

Yaşlı insanlara saygı ve yaşamlarının güvenceye alınmasını savunur.

Yasadışı göz altı ve tutuklama (özellikle siyasi tutsakların), göz-altı süresinin ihlali, işkence, yargısız infaz, göz altında kayıp, kitlesel göç ve diğer bariz insan hakları ihlallerine maruz kalanlar için adalet ve tazminat hakkını savunur.

Emperyalizm ve yerel gericiler tarafından yerinden edilen evsizlerin, ilticacıların, göçmen işçilerin haklarını ve refahını savunur.

Yaşlı insanlara saygı ve yaşamlarının güvenceye alınmasını savunur.

Eş-cinsel, lezbiyen, çift cinsiyetli ve trans-seksüellerin haklarını savunur, onlara karşı gösterilen ayrımcılığa, toleransızlığa ve nefrete karşı mücadele eder.

Yukarıda sıralanan ilgili konuların on-beş tanesi için çalışma grupları oluşturuldu. Her konuda uzman kişiler detaylı bilgilendirmede bulundular. Taslak kararlar hazırlandı. Ülke tecrübeleri paylaşıl-

dı. Değişik çalışma grupları tarafından formüle edilen karar tasarıları tüm delegelerin bulunduğu oturuma sunuldu ve onaylandı. Yanısıra bireysel üyeler tarafından değişik konulara ilişkin spesifik karar tasarıları ve ülke durumları sunulup imzalandı.

İki kongre arası Ligin en yüksek karar organı olan Uluslararası Koordinasyon Komitesi (ICC) seçildi. Üyeleri şunlardır; **Bangladeş'ten** H. A. Rano, **Belçika'dan** Danny Claes ve An Lenaerts, **Benin'den** Honore Lokossa, **Burma'dan** Nay Myo Hlaing, **Kanada'dan** Hari Sharma ve Cecilia Diocson-Sayo, **Kongo'dan** Jim Balikwisha, **Dominik Cumhuriyeti'nden** Leopoldo Grulion, **Fransa'dan** Remzi Şahinoğlu, **Almanya'dan** Metin Atak, **Yunanistan'dan** Aris Lambrou ve Errikos Finalis;

Hindistan'dan Dashan Pol ve Fathima Natesan Burnad, **Endonezya'dan** Ita Nadia ve Mega Suhan-tara, **İran'dan** Arman Ri-azi, **Malezya'dan** Irene Fernandez, **Meksika'dan** Bernardo Ranferi, **Nepal'den** Sapkota Nabin, **Hollanda'dan** Chuck Barkey, Yeni Zellanda'dan Daphna Whitmore, **Pakis-**

tan'dan Azra Talat Sayeed, **Filipinler'den** Crispin Beltran, Cherry Clemente, Rafael Mariano ve Liza Maza, **Güney Kore'den** Ravadee Prasertcharoen-suk, **Türkiye'den** Hasan Gülüm, Memik Horoz ve Musa Servi, **ABD'den** Ray Light ve Joe Navidad.

ICC şu görevlilerden Uluslararası Koordinasyon Grubunu (ICG) oluşturdu. **Crispin Beltran** başkanlığa; **Memik Horoz** başkan vekilliğine (ikinci başkan); **An Lenaerts** başkan birinci yardımcılığının iç-işleri sorumluluğuna; **Bernardo Ranferi** başkan ikinci yardımcılığının dış-işleri sorumluluğuna; **Arman Riazi** genel sekreterliğe; **Cherry Clemente** genel sekreter birinci yardımcılığına; **Jim Balikwisha** genel sekreter ikinci yardımcılığına; **Danny Claes** mali sorumluluğa ve **Irene Fernandez** denetim sorumluluğuna seçildi.

ICC, Uluslararası İnisiyatif Komitesinin başkanı **Prof. Jose Maria Sison'un Lig'in danışmanı olarak göreve devam etmesini karar altına aldı.**

ICC, genel sekreterliğin ve ILPS'in uluslararası merkezinin Hollanda'da olmasına karar verdi.

“Komünist Enternasyonal Hareket ve K.Cihan’ın Yönelimi”

Ufuk Serhat

Proletarya Partisi’nin DEH ile sorunları, K.Cihan’ın da bileceği gibi, uzun yılları alan bir sorundur. Bu bakımdan, bu sorun ancak, gene aynı kurumun kendi içinde kollektif bir tartışmayla senteze vardırıp, sonuçlandırabileceği bir konudur.

Devrimci.Demokrasi gazetesinin bir köşe-yazarı olan K.Cihan’ın, iki hafta önce aynı gazetenin 1-16 Nisan 2001 tarihli sayısının “Yönelim“ köşesinde, “DEH ve MLEK“ başlıklı bir makalesi çıktı. Yazarın makaleye verdiği başlıktan da anlaşılacağı gibi, konu, DEH ve MLEK’tir.

Yazarın bu makede bazı konulara yaklaşımı (*örneğin Deng-Hua kliğinin karşı-devrimci darbesi, Üç-Dünya Teorisi, AEP modern-revizyonizmin Mao şahsında MLM’ye saldırısı ve etkilerinin ülkemiz devrimci hareketine ve Proletarya Partisi’ne yansması, Maoizm’in ML’nin üçüncü ve yeni bir üst aşaması olduğu, DEH’in kuruluşu ve bunun tarihsel önemi gibi*) genel anlayış bağlamında doğrudur. Bu genel çerçeve içerisinde, kendisine katılıyorum.

Fakat, aynı yazarın bazı konulara yaklaşımı ise (*örneğin Proletarya Partisi’nin DEH ile olan sorunları ve bu sorunların kangaren duruma gelmesine en fazla katkı sunanları, P.Partisi’nin DEH ve MLEK’e (doğrusu,*

Marksist Leninist Parti ve Örgütlerin Uluslararası Konferansı’dır -MLPÖÜK) yaklaşımı gibi, tarihsel gerçeklerin üzerinden atlama, onu tahrif etme ve bilinçlice çarpıtmadır.

Dolayısıyla bu kısa makalenin esas amacı, K.Cihan’ın Proletarya Partisi’nin MLPÖÜK’sına yaklaşımını nasıl da çarpıttığını açığa çıkarma mahiyettedir. Ancak, P.Partisi’ne atıfta bulunarak “DEH’e “oportünist“ diyen... güçlerin zerrece bir katkısı yoktur“ belirlemesini yapan yazarın, bu ve benzeri konularda “kendi katkısı“nın ne olduğunu açığa çıkarmak da, bu makalenin bir diğer görevidir.

Proletarya Partisi’nin DEH ile sorunları, K.Cihan’ın da bileceği gibi, uzun yılları alan bir sorundur. Bu bakımdan, bu sorun ancak, gene aynı kurumun kendi içinde kollektif bir tartışmayla senteze vardırıp, sonuçlandırabileceği bir konudur.

Kuşkusuz sorunun bu noktaya gelmesinde Proletarya Partisi’nin bazı yanlış ve hatalı yaklaşımlarının (örneğin MZD sorununda)

yanısıra, çok uzun zaman geçtiği halde henüz bu sorunu çözmemiş olmasıdır. Nedenlerden bir tanesi, kendi iç sorunlarından kaynaklı enternasyonal alanda yoğunlaşmama, bu alanda yaşanan sorunların açıklığa kavuşturulması ve çözümünü için, zamanında gerekli önemi vererek kollektif gündemine alıp, bütün yönleriyle inceleyip sonuçlandıramaması olmuştur.

İşte, bunun bilincinde hareket eden P.Partisi, özellikle 2.OPK sonrası, en başta kendi eksik ve hatalı yaklaşımlarını açıkça gören niteliği ile öne çıkmıştır. Başarısını başkasının yanlışları üzerinde değil, kendi hatalarını, eksik ve yetmezliklerini görerek giderme, doğrularını ise geliştirme ve güçlendirme temelinde ele almıştır. Bunu ise ciddi, kapsamlı ve ilkeli bir enternasyonal politikanın adım adım oluşturulması hedefine kilitlemiştir.

Hem kendisinin ve hemde beraber yürüdüğü veya yürümeye çalıştığı kardeş ve dost güçlerin eksik ve hatalı yaklaşımlarını ortaya çıkararak, bunları aşama aşama gideren ve kendisiyle birlikte kardeş ve dost güçleri örgütleyen uzun vadeli bir perspektifi benimsemiştir.

Bu uzun vadeli kapsamlı politika diğer ciddi MLM kardeş partilerin somut katkısıyla daha da geliştirile-

cek, güçlendirilecektir. Bu politika bu güne kadar varolan eksik ve yetmezliklerini açıkça görüp giderecek ve bu temel üzerinde daha nitelikli ürünleri verecektir. Bunu hep birlikte göreceğimize olan inancımı da belirtmek istiyorum. Zaten son yıllarda diğer ciddi komünist/Maoist güçlerle (bunlar hem DEH içinde, hemde DEH dışındadır) atılan somut adımlar, geliştirilen ilişkiler bu kapsamlı politikanın sadece küçük bir tezahürü olarak görülmelidir.

Belki, ancak başkasının mücadelesiyle kendisini varetmeye çalışan bir kaç oportunist-mülteci örgüt hiç bir zaman kabul etmeyecek ama, P.Partisi, uluslararası ilişkilerde esas ve tali güçleri asla birbirine karıştırma muğlaklığına düşmemiştir. Fakat yıllardır teoride ahkam keserek pratiği fizana tatile gönderen, ancak başkasının mücadelesiyle kendisini varetmeye çalışan ve bunu bir geçim kapısı gibi gören güçlerle kendi arasına, son beş yıl, bilinçli olarak belli bir mesafe koymuştur. Ve böylesi güçlerle sorunlarını ele almadığı, tartışmadığı da doğrudur.

Proletarya Partisi'nin DEH ile sorunlarının bu noktaya gelmesinde, K.Cihan'ın da çok iyi hatırlayacağı gibi, birden fazla faktör (hem P.Partisi'nin kendisinden kaynaklanan hata ve

eksiklikleri, hemde mülteci-opportunist güçlerin DEH'i bir sığınak gibi gören durumları ve egemenlik kurmaları) rol oynamıştır.

Eğer P. Partisi'nin DEH ile sorunlarının bu düzeye gelmesinde bazı mülteci-opportunist güçlerin DEH'i mesken eyleyen hegemonyacı yaklaşımları, pragmatist ilişkileri ve bunların ikili ilişkilerimizde sürekli yarattığı büyük tahribatları yok sayar isek, hiç bir sorun tam ve doğru anlaşılamayacaktır.

P.Partisi kuruluşundan bu yana, hala belli eksik ve yetersizlikleri olmakla birlikte, MLM ideolojik-teorik-siyasal hattını sürekli geliştirmiş ve zenginleştirmiştir. Ama bu öyle kolay olmamıştır. Hesaplaşmalar sadece teorik söylem ve kağıt üzerindeki belirlemelerde kalmamıştır. Aksine ciddi bedeller ödenmiş, büyük kayıplar verilmiştir. Sadece örgütsel tahribatları değil, ideolojik-siyasal tahribatları da etkili ve uzun süreli olmuştur. K.Cihan buna fazlasıyla tanıktır.

Üstelik 1984 sonrası yaşanan sorunlarda ve tahribatlarının bu düzeyde olmasında en belirgin katkıları sunanlar da, ne yazık ki, bugün DEH'e yaptığı "katkı"larla övünen K.Cihan gibileri olmuştur. Her iki makaleyi de okuyanların bugünü doğru değerlendirmeleri, dünden bugüne taşınan so-

runları objektif olarak görmeleri ve bu sorunların bugüne gelmesini sağlayan diğer “katkı”ları da bilmelelerinde fayda vardır.

Komünistlerin sınıf kininden başka bir kinlerinin olamayacağı, düne çakılarak geleceği kuramayacakları ve başkalarının yanlışları üzerinde ileriye gidemeyecekleri biçiminde ki anlayışıyla tamamen hem fikir olduğumu, burada bir kez daha belirtmek istiyorum. Fakat aynı komünistlerin belleği güçlü, hafızası kuvvetli olmak zorundadır. Çünkü böyle olunmaz ise, komünistler, K. Cihan gibi ‘usta avcı’lara kolay av olmaktan kendilerini kurtarmazlar.

Dolayısıyla P.Partisi’ni bugüne getiren sorunlar sadece K.Cihan’ın sıraladıklarıyla sınırlı değildir. Aynı zamanda K. Cihan’ın bilinçlice unutarak üstünden atladığı, ölü sesizliğine bürünerek “üç maymun”ları oynadığı sorunlarda gizlidir. Bir kaçını ben hatırlatayım. Bu sorunlar 2.MK’nın sağ-tasfiyeci, oportunist çizgisidir. 1987 sol-sekter, salt askeri bakış açılı DABK çizgisidir. 1994 kır küçük burjuvazisinin Nisan darbesidir.

Ne ilginç ve tuhaftır ki, bunların hepsine de K.Cihan gibilerinin ciddi düzeyde ideolojik-siyasal katkısı ve desteği olmuştur. Yazar, yukarıda belirtilen tüm anti-

P.Partisi’nin esas ilgisi ve yoğunlaşması; O’nun somut yönelimini yakından izleyen herkesin de bileceği gibi, en başta ciddi Maoist güçlerin birliktelliğine katkı sunma doğrultusunda olmuştur. P.Partisi’ne göre bu güçler hem DEH içinde, hem de DEH dışındadır. Bunu K.Cihan’ın da iyi bilmesi gerekir.

MLM ekol ve çizgilerle, sağ ve sol tasfiyecilerle, sapmalarla öncesinde veya sonrasında birlikte yürümüş ve en sonunda da tümünü, ‘ilke’ler adına uzlaştırabilme yeteneğini göstermiştir.

Belki birilerinin tarih bilinci pragmatizmin kulvarında zayıflamıştır, unutulmuş veya dondurulup rafa kaldırılmıştır ancak, tarih bilinci hala diri olanların da olduğu, asla unutulmamalıdır. Belki birilerinin kendince olan belirgin yönü bile, başka birilerinin (örneğin K.Cihan) “taktik ustalıkları”larıyla belirsiz hale getirilmiş, sisli havalara sokularak “doğal” yön kaybına uğratılmıştır ancak, hala belirgin yönde gidenlerin de olduğu hesaba katılmalıdır.

2.MK’nın Proletarya Partisi’nde hem ulusal hem de uluslararası alanda yarattığı ideolojik-siyasal tahribatları, örgütsel bunalımları kim red edebilir? Bu gün “kalemi güçlü” ve “her devrin yazarı” K.Cihan gibilerinin kader birliği yaptığı 87 çıkışlı DABK’ın, hem DEH’e

hemde Deklerasyon’a “revizyonist” damgalı tespitini kim unutabilir?

Veya daha dün, on yıllardır öncüsüyüz dedikleri ülkeden uzak mülteci konumlarıyla DEH’i mesken eyleyerek geçim kapısı gören, MLM ve Halk Savaşı gibi çok önemli konularda beylik laflar eden ama enter-nasyonalizmin en temel özelliğini süresiz tatile çıkartan ve en geri düzeyde de olsa ülkede devrimci bir pratiğe sahip olmayanlara (örneğin, kendisine TKP-ML Maoist Parti Merkezi diyen ve ne için kurulduğu ‘bilinmeyen’ grup) çok sekter biçimde de olsa, haklı olarak tepki gösterenlerin (DABK’ın) bu gün, K.Cihan gibilerinin çok ‘olgun’ ve ‘ilkeli’ yaklaşımları sayesinde kucak açmaları ve herkesi hayrete düşürecek düzeyde yumuşamaları, herhalde sağlıklı ve ilkeli bir gelişim ve dönüşümün ürünü olmasa gerek!

Bildiğim kadarıyla (kamuoynuna sunulan biçimiyle) K.Cihan’ın birlikte yürüdüğü anlayış, 94 Nisan darbesi sonrası yaptığı iki konferansta da uluslararası alana, DEH’e ilişkin yeni bir karar almış değildir. Yıllardır, en az 4 konferansta gündeme alınarak ciddi şekilde tartışılıp çözülmeyen bir sorunun, K.Cihan’ın bir kılıç darbesiyle çözülmüş olmasının “kehanet”ini henüz çözmüş değilim.

En son konuşması gerekenlerin ilk önce konuşması, tarih bilincinden çokça bahsedenlerin bundan ısrarla kaçınmaları kabul edilecek, sindirilecek türden lokmalar değildir. En olumsuz ve ‘zor anlaşılır katkıları’yla ünlü olanların, (K.Cihan gibileri) Proletarya Partisi’nin devrimci mütevazilik ve olgun yaklaşımlarını fırsat bilmeleri, kendilerine asla yarar getirmeyecektir.

MLPÖÜK’sı (K.Cihan’ın makelesinde MLEK olarak belirtilmiş) sorununa gelince; bildiğim kadarıyla P.Partisi, hiç bir zaman ve hiç bir yerde bu platformu, UKH’nin merkezi olarak görmemiş ve dünya Komünist/Maoist güçlerin bu platformda UKH’nin birliği sağlaması için bir araya gel-

Diğer bütün konularda olduğu gibi, bu konuda da P.Partisi’nin ilkeler temelinde, somut aktiviteleri birbirine karıştırmadan kiminle nasıl ve nereye kadar yürüyeceğini iyi hesaplamak, tartmak ve olası sonuçları önceden görmek zorundadır. Bu kesinlikle doğrudur. Bu konuda dostça uyarılarda bulunan, geliştirmek için eleştirenlere P. Partisinin kapıları her zaman açıktır. Ve bilinmelidir ki, hala bir takım eksik ve yetersizlikleri olmakla beraber, P.Partisi’nin 2.OPK sonrası bu alanda ki yönelimi tam da bu çerçevede gelişmektedir.

meleri gerektiğini de söylememiştir.

P.Partisi’nin esas ilgisi ve yoğunlaşması; O’nun somut yönelimini yakından izleyen herkesin de bileceği gibi, en başta ciddi Maoist güçlerin birliktelliğine katkı sunma doğrultusunda olmuştur. P.Partisi’ne göre bu güçler hem DEH içinde, hem de DEH dışındadır. Bunu K.Cihan’ın da iyi bilmesi gerekir. Çünkü O’nun haber kaynakları, çok yakından olmasada, P.Partisi’nin bu yönelimini iyi gözlemlemektedirler. Buna rağmen K.Cihan’ın bilgisine sunulur:

P.Partisi, MLPÖÜK’sını “Brüksel Konferansları” gibi, anti-emperyalist bir platform olarak bilmiş (tabi ki olumluluk açısından belli farklılığı vardır) ve böylesi bir anlayış çerçevesinde 1994-95 yılında gözlemci statüsü temelinde başvurmuştur. 5. konferans hazırlıkları daha önceden başladığından başvuru daha sonraya bırakılmıştı. P. Partisinin yürütme komitesiyle gerçekleştirdiği bir kaç ikili toplantıdan sonra platforma 1997 de katıldı.

Bu ikili toplantılarda platformun katılım koşullarının gevşek olması nedeniyle “gözlemci” veya “üye” gibi bir statünün olmadığı anlaşılmıştır. Platforma ne kadar bir önemin verileceği ve katkının sunulacağı sorunu, her parti ve

örgütün kendisine bırakılmıştır.

P.Partisi’nin bu başvurusu ve katılımı, en mütevazı şekliyle dünya anti-emperyalist, devrimci, komünist güçlerini tanıma, deney ve tecrübelerinden yararlanma, uluslararası alanda varolan ideolojik-siyasal sorunları, tartışma ve çatışmaları yakından izleyerek MLM çizgiyi kendisine yakın güçlerle birlikte etkin kılma ve anti-MLM çizgilerle daha güçlü ve etkili mücadele yürütme temelindedir.

P.Partisi’nin uluslararası politikasının çerçevesi çok açık ve berraktır. Bu, hem UKH’nin birliğine katkı sunma amaçlı komünist/Maoist güçlerle geliştirdiği ilişkiler (ki bu esastır), hem de MLM’lerin ideolojik-siyasal önderliğinde dünya çapında güçlü bir anti-emperyalist cephenin yaratılması çabaları...

Bunların çoğu uzun vadeli, değişik güçleri de içine alan kollektif faaliyetlerdir. Dolayısıyla her bir faaliyet ve proje kendi gerçekliği, planı, amaç ve hedefi içinde ele alınmak durumundadır. Böyle yaklaşılmaz ise, sapla-saman birbirine karıştırılmış olacaktır.

Bu anlayış temelinde, hem kendisinin merkez de olduğu belli faaliyetler (örneğin “Uluslararası Mao ve Halk Savaşı Konferansı” gibi), hem de görüşlerini açıkça ifade ettiği ve ola-

nakları olduğu sürece, kendisi dışında veya kendisinin bir biçimde katkı sunduğu ve içinde kardeş veya dost güçlerin de bulunduğu anti-emperyalist nitelikteki konferans ve seminerler (örneğin “Brüksel Konferansı, MLPÖUK” gibi) aktivite ve etkinliklerdir.

Bunların tümü gelişigüzel değil, aksine başından sonuna kadar somut bir plan ve program dahilinde ele alınmaktadır. Her bir faaliyetin amacı net, varmak istediği hedefleri somuttur. Tüm faaliyetler kapsamlı bir uluslararası politikanın parçalarıdır. Birbirini güçlendiren, destekleyen ve geliştiren özelliktedir. Her bir projenin esas ve tali güçleri, kalıcı ve geçici yol arkadaşları, yoldaşları ve dostları vardır. Her bir projenin hem P. Partisine ve kardeş güçlere, hemde ülke halkı ve dünya haklarına verdiği hizmetleri vardır.

Diğer bütün konularda olduğu gibi, bu konuda da P.Partisi'nin ilkeler temelinde, somut aktiviteleri birbirine karıştırmadan kiminle nasıl ve nereye kadar yürüyeceğini iyi hesaplamak, tartmak ve olası sonuçları önceden görmek zorundadır. Bu kesinlik doğrudur. Bu konuda dostça uyarılarda bulunan, geliştirmek için eleştirenlere P. Partisinin kapıları her zaman açıktır. Ve bilinmelidir ki, hala bir takım eksik ve yetersizlikle-

ri olmakla beraber, P.Partisi'nin 2.OPK sonrası bu alanda ki yönelimi tam da bu çerçevede gelişmektedir.

Beylik söylemlerle ahkam kesen ama, baltayı ancak ayağına vurma becerisini gösteren K.Cihan bilmelidir ki, P.Partisi'nin MLPÖUK'nın 6.konferansına katıldığında ne Peru'dan PKP-Patria Roja, ne de Nepal'den NKP(Birleşik ML) vardı. Fakat, P.Partisi dost güçlerinde olduğu bir konferansta, bu güçlerle karşı karşıya gelip iç-yüzlerini açıkça ortaya serip mahkum etmeyi, diğer dost güçleri de bu çerçevede etkilemeyi bilinçli olarak çok istemiştir.

Eğer K.Cihan, bunların olmadığı halde, P.Partisi'nin bu konuda ki tavrını öğrenmek istiyorsa, “güçlü kalem”iyle, “yönelim” gibi ciddi bir köşede beylik laflar yazmadan önce, biraz zahmete girip araştırma yapması gerekirdi. Daha sağlıklı ve tam bilgiyi ise, P.Partisi'ne baş vurma yoluyla elde edebilirdi.

P.Partisi'nin anti-emperyalist bir nitelikte görerek katıldığı ve bu anlayış çerçevesinde görev aldığı bu platformda, diğer bir çok konuda ve ismi geçen partiler sorununda yaklaşımının ne olduğunu “Yönelim” sahibi yazar; başka kaynaklardan da, örneğin MLPD, FKP, Arjantin DKP, Norveç İKP..’den; veya küçük bir

kesitini, daha yakın ilişkiler içinde olduğu Yunanistan'dan A/Synechia'dan öğrenebilir.

Bir yerlere yaranmak için, bu kadar bel-kemiksizliğe gerek duyulmamalı!

İlkeli olma adına, ilkeleri dejenere ederek içeriğin bu denli boşaltılmasına izin verilmemeli!

MLM yüklenecek ve kazacaktır! Buna tamamıyla inanıyorum.

Fakat ilkeler konusunda en son konuşması gereken K.Cihan'ın ilk önce konuşması, tamamıyla bir talih-sizlik örneğidir. Çünkü K. Cihan “gelenek“ diye tabir edilen çevrede ilkesizliğin, pragmatizmin, makyavelizmin baş kuramcısı ve ısrarlı uygulayıcısı olarak ünlenmiştir.

Künyesine MLM'yi kah revizyonizm ve reformizmle, kah milliyetçilikle barıştırma, sağ ve sol tasfiyeciliği uzlaştırma yazılı olanların ve bunda olmadık üne ve beceriye sahip olanların “köşe”lerinde “ilke sahibi şahsiyet”ler olarak öne çıkmaları insana, en iyi durumda “bu kadarına da pes doğrusu” dedirtir.

Daha da kötüsü ilkelere bu denli uzak, onları muğlaklaştıran, sulandıran, kuşak çevirinlerin “birileri” için yeniden umut olduklarını görünce, içimden **umarım, 'ilke sahibi şahsiyet'ler, gerçek ilkeler altında kalıp ezilmez** demek geliyor.

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN

Mao

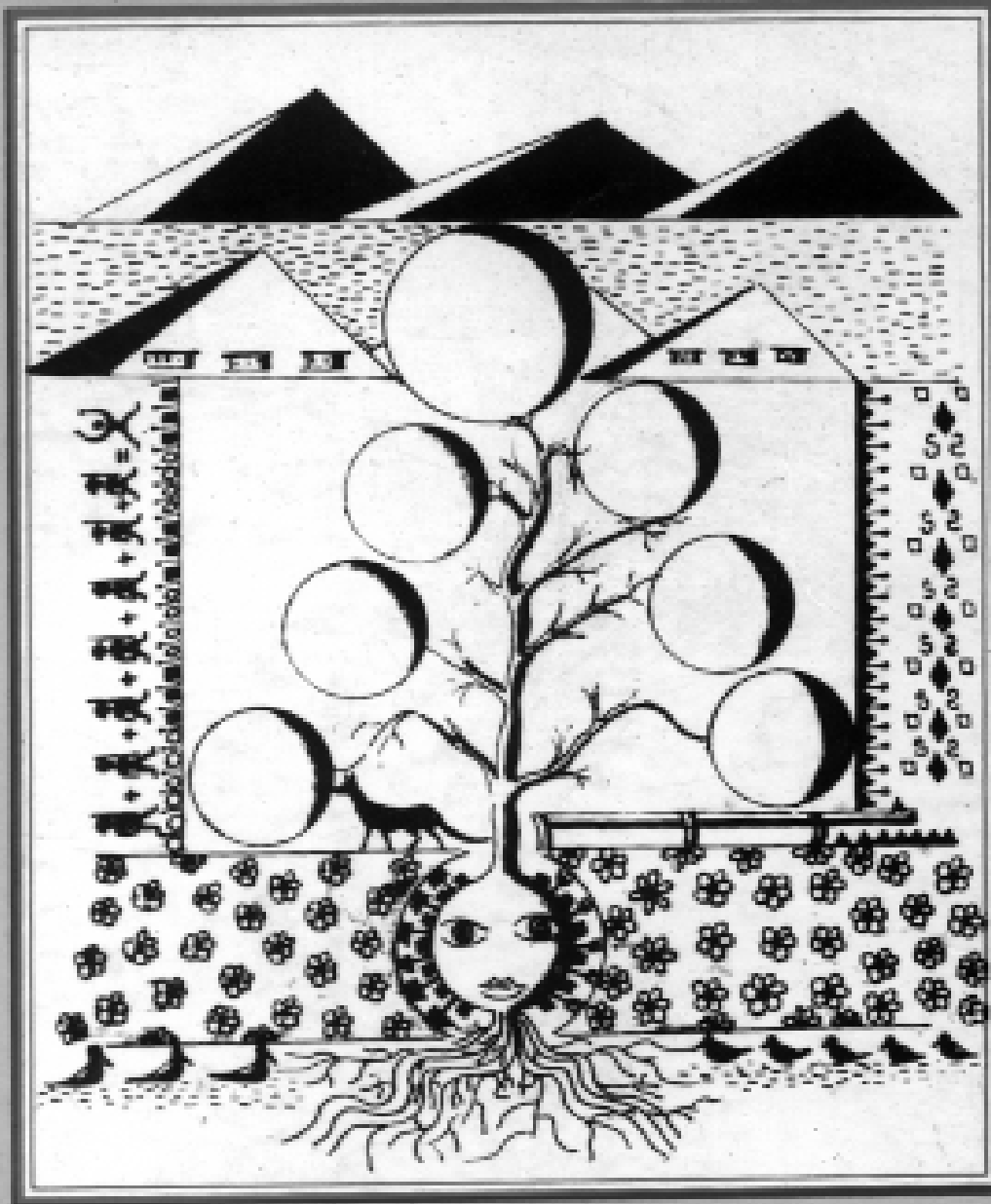
UMUT YAYINCILIK

Oku-Okut

PARTİZAN

MUZAFFER ORUÇOĞLU

TOHUM

UMUT YAYINCILIK

Oku-Okut

PARTİZAN

YÜKSEK ÖĞRENİM GENÇLİĞİ ALANINDA
**GERÇEKLERİ KAVRAYALIM,
DEVİRİME HİZMET EDELİM**

UMUT YAYINCILIK

Oku-Okut

PARTİZAN

KAZANACAĞIMIZ GÜNLER İÇİNDİ

M. ALİ ESER

UMUT YAYINCILIK

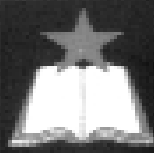
Oku-Okut

PARTİZAN

BELGELERLE TKP/ML - 2
**FIRTINALAR İÇİNDE
BIÇAK SIRTINDA...**

Oku-Okut

Umut Yayıncılık

PARTİZAN

**İBRAHİM
KAYPAKKAYA**

**SEÇME
YAZILAR**

Oku-Okut

UMUT

PARTİZAN

**HALKLARIN ULUSLARARASI
MÜCADELE LİĞİ'NİN BİRİNCİ
ULUSLARARASI KONGRESİ GERÇEKLEŞTİ**

**LİĞ: "EMPERYALİZM VE YEREL
GERİCİLİK TARAFINDAN GELİŞTİRİLEN
AYRIMCILIĞA, İRKÇILIĞA, KASTİZME,
ULUSAL BASKILARA KARŞI YERLİ HALK-
LARIN, ULUSAL AZINLIKLARIN VE ULUS-
LARIN KENDİ KADERİNİ, HÜR İRADEL-
ERİNİ BELİRLEME HAKKINI SAVUNUR"**